

Istungidokument

A9-0337/2023

7.11.2023

RAPORT

Euroopa Parlamendi ettepanekute kohta aluslepingute muutmiseks
(2022/2051(INL))

Põhiseaduskomisjon

Raportöörid: Guy Verhofstadt, Sven Simon, Gabriele Bischoff, Daniel Freund,
Helmut Scholz

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
RESOLUTSIOONI ETTEPANEKU LISA ALUSLEPINGUTE MUUTMISE ETTEPANEKUD.....	10
SELETUSKIRI.....	106
VÄLISKOMISJONI ARVAMUS	109
EELARVEKOMISJONI ARVAMUS.....	117
EELARVEKONTROLLIKOMISJONI KIRI.....	121
MAJANDUS- JA RAHANDUSKOMISJONI ARVAMUS	124
TÖÖHÕIVE- JA SOTSIAALKOMISJONI KIRI.....	130
KESKKONNA-, RAHVATERVISE JA TOIDUOHUTUSE KOMISJONI KIRI	134
TÖÖSTUSE, TEADUSUURINGUTE JA ENERGEETIKAKOMISJONI KIRI.....	136
PÕLLUMAJANDUSE JA MAAELU ARENGU KOMISJONI ARVAMUS.....	139
KULTUURI- JA HARIDUSKOMISJONI ARVAMUS	143
KODANIKUVABADUSTE, JUSTIITS- JA SISEASJADE KOMISJONI ARVAMUS.....	147
NAISTE ÕIGUSTE JA SOOLISE VÕRDÕIGUSLIKKUSE KOMISJONI MUUDATUSETTEPANEKUTENA ESITATUD SEISUKOHT	155
TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS.....	172
NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS	173

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

Euroopa Parlamendi ettepanekute kohta aluslepingute muutmiseks (2022/2051(INL))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artiklit 48,
- võttes arvesse Ventotene manifesti¹,
- võttes arvesse 9. mai 1950. aasta Schumani deklaratsiooni²,
- võttes arvesse oma 9. juuni 2022. aasta resolutsiooni konvendi kokkukutsumise kohta aluslepingute läbivaatamiseks³,
- võttes arvesse kodukorra artikleid 46 ja 54 ning artikli 85 lõiget 1,
- võttes arvesse väliskomisjoni, eelarvekomisjoni, majandus- ja rahanduskomisjoni, põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni, kultuuri- ja hariduskomisjoni ning kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni arvamusi,
- võttes arvesse naiste õiguste ja soolise võrdsuslikkuse komisjoni arvamust, mis on esitatud muudatusettepanekutena,
- võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni, tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni, keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni ning tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni kirju,
- võttes arvesse põhiseaduskomisjoni raportit (A9-0337/2023),
 - A. arvestades, et aluslepingute praegune versioon jõustus 1. detsembril 2009 ning sellest ajast alates on Euroopa Liit seisnud silmitsi enneolematute probleemide ja arvukate kriisidega, eelkõige Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõjaga;
 - B. arvestades, et aluslepingute muutmise on vajalik mitte eesmärgina iseenesest, vaid kõigi liidu kodanike huvides, sest muudatuste eesmärk on kujundada liit ümber viisil, mis suurendaks tema tegutsemisvõimet ning demokraatlikku legitiimsust ja vastutust;
 - C. arvestades, et aluslepingute muutmise peaks võimaldama liidul lahendada geopoliitilisi probleeme tulemuslikumalt;
 - D. arvestades, et liidu institutsiooniline raamistik ja eelkõige selle otsustusprotsess, eriti nõukogus, on 27 liikmesriigist koosneva liidu jaoks vaevu asjakohane; arvestades, et laienemisväljavaadete tõttu on aluslepingute reform vältimatu;

¹ [Ventotene manifest](#) (1941. aasta juuni).

² [Schumani deklaratsioon](#) (Pariis, 9. mai 1950).

³ ELT C 493, 27.12.2022, lk 130.

- E. arvestades, et Euroopa tuleviku konverents lõpetas 9. mail 2022 oma töö ja esitas järeldused; arvestades, et need järeldused sisaldavad 49 ettepanekut ja 326 meedet, millest paljusid on võimalik rakendada ainult siis, kui aluslepingutesse tehakse muudatusi;
1. kordab oma nõudmist muuta Euroopa Liidu lepingut (ELi leping) ja Euroopa Liidu toimimise lepingut (ELi toimimise leping); kutsub nõukogu üles esitama Euroopa Ülemkogule viivitamata ja ilma aruteluta käesolevas resolutsioonis sisalduvad ettepanekud, mis on esitatud resolutsiooni lisas; kutsub Euroopa Ülemkogu üles kutsuma võimalikult kiiresti kokku konvendi vastavalt ELi lepingu artikli 48 lõigetes 2–5 sätestatud tavalisele läbivaatamismenetlusele;
 2. märgib, et mitu Lääne-Balkani riiki on ühinemisläbirääkimiste eri etapis; väljendab heameelt selle üle, et 23. juunil 2022 anti Ukrainale ja Moldovale kandidaatriigi staatus;

Institutsioonilised reformid

3. rõhutab, kui oluline on reformida liidus otsuste tegemist, et kajastada täpsemalt kahekojalist süsteemi, suurendades Euroopa Parlamendi mõjuvõimu ja muutes nõukogu hääletusmehhanismi;
4. nõuab, et tugevdataks liidu tegutsemisvõimet, suurendades märkimisväärselt nende valdkondade arvu, kus meetmete üle otsustatakse kvalifitseeritud häälteenamusega ja seadusandliku tavamenetluse kaudu;
5. nõuab, et Euroopa Parlament saaks õiguse teha seadusandlikke algatusi, eelkõige õiguse kehtestada, muuta või tunnistada kehtetuks liidu õigusakte, ning et Euroopa Parlamendist saaks mitmeaastase finantsraamistiku vastuvõtmisel kaasseadusandja;
6. nõuab nõukogu ja parlamendi rolli ümberpööramist komisjoni presidendi ametisse nimetamisel ja kinnitamisel, et see kajastaks täpsemalt Euroopa Parlamendi valimiste tulemusi; teeb ettepaneku võimaldada komisjoni presidendil valida oma liikmed poliitiliste eelistuste alusel, tagades samal ajal geograafilise ja demograafilise tasakaalu; nõuab, et Euroopa Komisjon nimetataks ümber Euroopa Liidu täidesaatvaks institutsiooniks;
7. teeb ettepaneku suurendada Euroopa Liidu Nõukogu läbipaistvust, nõudes, et nõukogu avaldaks need oma seisukohad, mis on osa tavapärasest õigusloomeprotsessist, ning nõukogu seisukohtade üle korraldataks avalik arutelu; teeb ettepaneku luua õiguslik alus, mis annaks kaasseadusandjatele volitused suurendada oma otsuste tegemise läbipaistvust ja usaldusväarsust;
8. nõuab, et konvent arutaks lisaks käesolevas resolutsioonis esitatud ja selle lisas kajastatud ettepanekutele teemade jaotust ELi lepingu ja ELi toimimise lepingu vahel, et tegeleda liidu õiguse muutmise keerukuse küsimusega; nõuab, et konvent uuriks, millistes poliitikavaldkondades võiksid liidu struktuurid suurendada liidu tulemuslikkust;
9. teeb ettepaneku, et Euroopa Parlamendi koosseis antaks parlamendi ainupädevusse;

10. teeb ettepaneku tugevdada sotsiaalpartnerite rolli sotsiaal-, tööhõive- ja majanduspoliitika valdkonna algatuste ettevalmistamisel;
11. teeb ettepaneku sätestada liidu tegevuse ja poliitikaga seotud küsimustes Euroopa Liidu rahvahääletuse korraldamise võimalus; nõuab, et tugevdataks vahendeid kodanike osalemiseks ELi otsustusprotsessis esindusdemokraatia raamistikus;

Pädevus

12. teeb ettepaneku kehtestada keskkonna ja elurikkuse ning kliimamuutuste üle peetavate läbirääkimiste valdkonnas liidu ainupädevus;
13. teeb ettepaneku kehtestada jagatud pädevus rahvatervise ning inimeste tervise kaitse ja parandamise küsimustes, eelkõige piiriüleste terviseohtude, kodanikukaitse, tööstuse ja hariduse valdkonnas, eriti kui tegemist on riikidevaheliste küsimustega, nagu kraadide, astmete, pädevuste ja kvalifikatsioonide vastastikune tunnustamine;
14. teeb ettepaneku arendada edasi liidu jagatud pädevust energia, välisasjade, välisjulgeoleku ja kaitse, vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala välispiiride poliitika ning piiriülese taristu valdkonnas;

Subsidiaarsus

15. teeb ettepaneku tugevdada subsidiaarsuse kontrolli Euroopa Liidu Kohtu poolt; nõuab, et põhjendatud arvamustes riikide parlamentide seadusandlike eelnõude kohta võetaks arvesse seadusandlike volitustega piirkondlike parlamentide arvamust; teeb ettepaneku pikendada nn kollase kaardi menetlemise tähtaega 12 nädalani;
16. teeb ettepaneku võtta seadusandlike volitustega riiklike või piirkondlike parlamentide seadusandlike ettepanekute jaoks kasutusele nn roheline kaardi mehhanism, et muuta liidu õigus kohalikele vajadustele paremini vastavaks;

Õigusriik

17. teeb ettepaneku tugevdada ja reformida Euroopa Liidu lepingu artiklis 7 sätestatud menetlust seoses õigusriigi kaitsmisega, lõpetades ühehäälse, seades ajalise piirangu ja muutes rikkumiste vahekohtunikuks Euroopa Kohtu;
18. teeb ettepaneku anda Euroopa Liidu Kohtule institutsioonidevaheliste vaidluste kohtualluvus;
19. soovib, et Euroopa Liidu Kohtus toimuks normide ennetav läbivaatamine (normide abstraktne läbivaatamine), mis on kavandatud parlamendis vähemuse õigusena; teeb ka ettepaneku volitada parlamenti pöörduma aluslepingute rikkumise juhtumitega Euroopa Liidu Kohtusse;

Välis-, julgeoleku- ja kaitsepoliitika

20. kordab oma nõudmist, et otsused sanktsioonide, laienemisprotsessi vaheetappide ja muude välispoliitiliste otsuste kohta tehtaks kvalifitseeritud häälteenamusega; rõhutab, et ettepanekutes nähakse ette erand sellest põhimõttest otsuste puhul, millega antakse luba täitevvolitusega sõjaliste missioonide või operatsioonide elluviimiseks;
21. nõuab kaitsekoostöö liidu loomist, mis hõlmab sõjalisi üksusi ja alalist kiirsiirumisvõimet, mis alluks liidu operatiivjuhtimisele; teeb ettepaneku, et liit rahastaks ühishankeid ja relvastuse arendamist spetsiaalse eelarve kaudu, mille suhtes kohaldatakse parlamentaarset kaasotsustamist ja kontrolli, ning teeb ettepaneku kohandada vastavalt Euroopa Kaitseagentuuri pädevusi; märgib, et need muudatused ei mõjutaks klausleid, mis puudutavad riikide traditsiooni jääda neutraalseks või Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni (NATO) liikmesust;
22. soovib konvendil uurida, kuidas oleks võimalik takistada maksuparadiisidel moonutamast ühtsel turul konkurentsi;

Ühtne turg, majandus ja eelarve

23. teeb ettepaneku kasutada otsuste tegemisel otsese ja kaudse maksustamise kohta tugevdatud kvalifitseeritud häälteenamust; nõuab mitmeaastase finantsraamistiku kehtestamist viieks aastaks;
24. nõuab meetmeid, mis tagaksid, et liikmesriigid investeerivad Euroopa majanduslike, sotsiaalsete, keskkonna- ja julgeolekualaste eesmärkide saavutamisse; teeb ettepaneku jätta ELi toimimise lepingu artikkel 122 välja ja asendada see ümbersõnastatud eriolukorra klausliga, millega nähakse ELi toimimise lepingu artiklis 222 ette täielik parlamentaarne kontroll;
25. nõuab, et kõik liikmesriigid ja liidu institutsioonid kohaldaksid siseturu nelja vabadust võrdselt;

Sotsiaalpoliitika ja tööturg

26. kordab oma nõudmist, et aluslepingutele lisataks sotsiaalse arengu protokoll;

Haridus

27. nõuab, et liit töötaks välja ühised eesmärgid ja standardid hariduse jaoks, mis edendab demokraatlikke väärtusi ja õigusriiki ning digi- ja majanduskirjaoskust; nõuab ka, et liit edendaks haridusasutuste süsteemide vahelist koostööd ja sidusust, tagades samal ajal kultuuritraditsioonid ja piirkondliku mitmekesisuse;
28. nõuab, et liit töötaks välja ühtsed kutseõppestandardid, et suurendada töötajate liikuvust; teeb ettepaneku, et liidu eesmärk oleks kaitsta ja edendada juurdepääsu tasuta ja universaalsele haridusele, institutsioonilisele ja individuaalsele akadeemilisele vabadusele ning inimõigustele, nagu on määratletud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas;

Kaubandus ja investeringud

29. soovib lisada ühise kaubanduspoliitika kohaldamisalasse demokraatlike väärtuste,

hea valitsemistava, inimõiguste ja kestlikkuse ning välisinvesteeringute, investeeringute kaitse ja majandusliku julgeoleku edendamine; teeb ettepaneku, et kaubanduslääbirääkimisi alustaksid komisjoni soovitusel Euroopa Parlament ja nõukogu; teeb ettepaneku luua alaline välismaiste otseinvesteeringute taustauuringute mehhanism;

Diskrimineerimiskeeld

30. teeb ettepaneku laiendada diskrimineerimiskeeldu soole, sotsiaalsele päritolule, keelele, poliitilistele vaadetele ja rahvusvähemusse kuulumisele ning võtta diskrimineerimiskeeldu käsitlevate õigusaktide puhul kasutusele seadusandlik tavamenetlus; teeb ettepaneku asendada kõikides aluslepingutes mõiste „meeste ja naiste võrdõiguslikkus“ mõistega „sooline võrdõiguslikkus“; rõhutab, et liidu institutsioonid ning nende juht- ja nõuandvad organid peavad olema moodustatud mittediskrimineerival viisil ning kajastama soolist võrdõiguslikkust ja ühiskonna mitmekesisust;
31. nõuab lisakaitset rahvusvähemustele ning liidu piirkondlike ja vähemuskeelte lisamist aluslepingutesse;

Kliima ja keskkond

32. teeb ettepaneku lisada liidu eesmärkide hulka globaalse soojenemise vähendamine ja elurikkuse kaitse; teeb ettepaneku lisada liidu kestliku arengu eesmärkide hulka kliima ja elurikkuse kaitse; soovib lisada aluslepingu kalandust käsitlevatesse sätetesse kestlikkuse; nõuab, et liit kaitseks kooskõlas terviseühtsuse põhimõttega loomulikke elu aluseid ja loomi ning võtaks arvesse planeedi taluvuspiiride ületamise ohtu; nõuab, et aluslepingutesse lisataks liidu rahvusvahelised kohustused jätkata pingutusi ülemaailmse temperatuuri tõusu piiramiseks;

Energiapoliitika

33. nõuab integreeritud Euroopa energialiidu loomist; soovib, et liidu energiasüsteem peab olema taskukohane ja põhinema energiatõhususel ja taastuvatel energiaallikatel ning olema kooskõlas kliimamuutuste leevendamise rahvusvaheliste kokkulepetega;

Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala

34. teeb ettepaneku, et Europolile antaks parlamentaarse kontrolli all täiendavad pädevused; teeb ettepaneku lisada sooline vägivald ja keskkonnakuriteod kuriteoliikide hulka, mis vastavad ELi toimimise lepingu artikli 83 lõike 1 kriteeriumidele (liidu kuriteod); nõuab, et Euroopa Prokuratuuri tegevust reguleeritaks seadusandliku tavamenetlusega;

Ränne

35. nõuab kolmandate riikide kodanikele ühtseid miinimumstandardeid liidu kodakondsuse omandamiseks ning ühtseid norme pikaajaliste viisade ja elamislubade kohta, et vältida kodakondsuse ja elamisloa müüki ja kuritarvitamist;

36. teeb ettepaneku liidu ühist sisserändepoliitikat tugevdada, võttes asjakohaseid ja vajalikke meetmeid, et tagada liidu välispiiride tõhus järelevalve, kindlustamine ja tulemuslik kontroll, ning et liidu rändepoliitikas võetaks arvesse liikmesriikide majanduslikku ja sotsiaalset stabiilsust, suutlikkust täita ühtse turu tööjõunõudlust ning rände tõhusat juhtimist, võttes arvesse kolmandate riikide kodanike õiglast kohtlemist;

Tervis

37. teeb ettepaneku, et liit kehtestaks tervishoiusüsteemide jaoks ühtsed näitajad; teeb ettepaneku, et liit võtaks meetmeid, et suurtest piiriülestest terviseohtudest teatataks varakult, neid jälgitaks ja kontrollitaks, eelkõige pandeemiade korral, takistamata liikmesriike säilitamast või vastu võtmast tugevdatud kaitsemeetmeid, kui need on hädavajalikud;
38. nõuab, et liit võtaks meetmeid nakkushaiguste ja mittennakkuslike haiguste, sealhulgas haruldaste haiguste ühtse diagnostika, teabe ja ravi kättesaadavuse jälgimiseks ja koordineerimiseks;

Teadus ja tehnoloogia

39. nõuab, et liit austaks ja edendaks akadeemilist vabadust ning teadusuuringute ja õpetamise vabadust;
40. teeb ettepaneku, et liit koostaks ühise kosmosestrateegia ja töötaks kosmosetegevuse ühise raamistiku loomise nimel;

Lõppsätted

41. kordab, et liidu sotsiaalpartnerite, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee, Regioonide Komitee, Euroopa Keskpanga, liidu kodanikuühiskonna ja kandidaatriikide esindajad tuleks kutsuda konvendile vaatlejatena;
42. nõuab, et konvent arutaks kõiki aluslepingute muutmise ettepanekuid, mis on lisatud käesolevale resolutsioonile;
43. võtab vastu käesolevale resolutsioonile lisatud aluslepingute muutmise ettepanekud ja esitab need vastavalt ELi lepingu artikli 48 lõikele 2 nõukogule;
44. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon ja aluslepingute muutmise ettepanekud nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele ja valitsustele.

RESOLUTSIOONI ETTEPANEKU LISA ALUSLEPINGUTE MUUTMISE ETTEPANEKUD

Muudatusettepanek 1

Euroopa Liidu leping Preambul

Kehtiv tekst

TEMA MAJESTEET BELGLASTE KUNINGAS, TEMA MAJESTEET TAANI KUNINGANNA, SAKSAMAA LIITVABARIIGI PRESIDENT, KREEKA VABARIIGI PRESIDENT, TEMA MAJESTEET HISPAANIA KUNINGAS, PRANTSUSE VABARIIGI PRESIDENT, **IIRIMAA** PRESIDENT, ITAALIA VABARIIGI PRESIDENT, TEMA KUNINGLIK KÕRGUS LUKSEMBURGI SUURHERTSOG, TEMA MAJESTEET MADALMAADE **KUNINGANNA**, PORTUGALI VABARIIGI PRESIDENT, **TEMA MAJESTEET SUURBRITANNIA JA PÕHJA-IIRI ÜHENDKUNINGRIIGI KUNINGANNA**,

Muudatusettepanek

TEMA MAJESTEET BELGLASTE KUNINGAS, **BULGAARIA VABARIIGI PRESIDENT, TŠEHHI VABARIIGI PRESIDENT**, TEMA MAJESTEET TAANI KUNINGANNA, SAKSAMAA LIITVABARIIGI PRESIDENT, **EESTI VABARIIGI PRESIDENT, IIRIMAA PRESIDENT**, KREEKA VABARIIGI PRESIDENT, TEMA MAJESTEET HISPAANIA KUNINGAS, PRANTSUSE VABARIIGI PRESIDENT, **HORVAATIA VABARIIGI PRESIDENT**, ITAALIA VABARIIGI PRESIDENT, **KÜPROSE VABARIIGI PRESIDENT, LÄTI VABARIIGI PRESIDENT, LEEDU VABARIIGI PRESIDENT**, TEMA KUNINGLIK KÕRGUS LUKSEMBURGI SUURHERTSOG, **UNGARI PRESIDENT, MALTA VABARIIGI PRESIDENT**, TEMA MAJESTEET MADALMAADE **KUNINGAS, AUSTRIA VABARIIGI LIIDUPRESIDENT, POOLA VABARIIGI PRESIDENT**, PORTUGALI VABARIIGI PRESIDENT, **RUMEENIA PRESIDENT, SLOVEENIA VABARIIGI PRESIDENT, SLOVAKI VABARIIGI PRESIDENT, SOOME VABARIIGI PRESIDENT, TEMA MAJESTEET ROOTSI KUNINGAS**,

Muudatusettepanek 2

Euroopa Liidu leping Artikkel 2

Kehtiv tekst

Liit rajaneb sellistel väärtustel nagu inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõiguste, kaasa arvatud vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste austamine. Need on liikmesriikide ühised väärtused ühiskonnas, kus valitsevad pluralism, mittediskrimineerimine, sallivus, õiglus, solidaarsus ning **naiste ja meeste** võrdõiguslikkus.

Muudatusettepanek 3

Euroopa Liidu leping Artikkel 3 – lõige 2

Kehtiv tekst

2. Liit moodustab oma kodanikele vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva sisepiirideta ala, kus isikute vaba liikumine on tagatud koos välispiirikontrolli, varjupaiga ja sisserändega ning kuritegevuse ennetamise ja selle vastu võitlemisega seotud asjakohaste meetmete rakendamisega.

Muudatusettepanek 4

Euroopa Liidu leping Artikkel 3 – lõige 3 – lõik 1

Kehtiv tekst

Liit rajab siseturu. Liit taotleb Euroopa säästvat arengut, mis põhineb tasakaalustatud majanduskasvul, hindade stabiilsusel ja kõrge konkurentsivõimega sotsiaalsel turumajandusel, mille eesmärk on saavutada täielik tööhõive ja sotsiaalne progress, **samuti** kõrgetasemelisel keskkonnakaitsel ja keskkonna kvaliteedi parandamisel. Liit edendab teaduse ja tehnoloogia arengut.

Muudatusettepanek

Liit rajaneb sellistel väärtustel nagu inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõiguste, kaasa arvatud vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste austamine. Need on liikmesriikide ühised väärtused ühiskonnas, kus valitsevad pluralism, mittediskrimineerimine, sallivus, õiglus, solidaarsus ning **sooline** võrdõiguslikkus.

Muudatusettepanek

2. Liit moodustab oma kodanikele vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva sisepiirideta ala, kus isikute vaba liikumine on tagatud koos **ühise välispiiripoliitika ning** välispiirikontrolli, varjupaiga ja sisserändega ning kuritegevuse ennetamise ja selle vastu võitlemisega seotud asjakohaste meetmete rakendamisega.

Muudatusettepanek

Liit rajab siseturu. Liit taotleb Euroopa säästvat arengut, mis põhineb tasakaalustatud majanduskasvul, hindade stabiilsusel ja kõrge konkurentsivõimega sotsiaalsel turumajandusel, mille eesmärk on saavutada täielik tööhõive ja sotsiaalne progress, kõrgetasemelisel keskkonnakaitsel ja keskkonna kvaliteedi parandamisel **ning kooskõlas rahvusvaheliste kokkulepetega globaalse soojenemise vähendamisel ja elurikkuse**

kaitsmisel. Liit edendab teaduse ja tehnoloogia arengut.

Muudatusettepanek 5

Euroopa Liidu leping Artikkel 3 – lõige 3 – lõik 2

Kehtiv tekst

Liit võitleb sotsiaalse tõrjutuse ja diskrimineerimise vastu ning edendab sotsiaalset õiglust ja kaitset, **naiste ja meeste** võrdõiguslikkust, põlvkondade solidaarsust ja lapse õiguste kaitset.

Muudatusettepanek

Liit võitleb sotsiaalse tõrjutuse ja diskrimineerimise vastu ning edendab sotsiaalset õiglust ja kaitset, **soolist** võrdõiguslikkust, põlvkondade solidaarsust ja lapse õiguste kaitset.

Muudatusettepanek 6

Euroopa Liidu leping Artikkel 3 – lõige 3 – lõik 4

Kehtiv tekst

Liit austab oma rikkalikku kultuurilist ja keelelist mitmekesisust ning tagab Euroopa kultuuripärandi kaitse ja arendamise.

Muudatusettepanek

Liit austab **ja edendab** oma rikkalikku kultuurilist ja keelelist mitmekesisust ning tagab Euroopa kultuuripärandi kaitse ja arendamise.

Muudatusettepanek 7

Euroopa Liidu leping Artikkel 3 – lõige 4

Kehtiv tekst

4. **Liit rajab majandus- ja rahaliidu, mille** rahaühik on euro.

Muudatusettepanek

4. **Liidu** rahaühik on euro.

Muudatusettepanek 8

Euroopa Liidu leping Artikkel 3 – lõige 5 a (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

5a. Liit kaitseb ja edendab tasuta koolihariduse saamise õigust ja võimalust, institutsioonilist ja individuaalset akadeemilist vabadust ning inimõigusi, nagu on määratletud Euroopa Liidu

Muudatusettepanek 9

Euroopa Liidu leping Artikkel 7 – lõige 1 – lõik 1

Kehtiv tekst

Nõukogu võib ühe kolmandiku liikmesriikide, Euroopa Parlamendi või Euroopa Komisjoni põhjendatud ettepaneku alusel ja pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist oma liikmete neljaviidendikulise häälteenamusega järeldada ilmset ohtu, et mõni liikmesriik rikub oluliselt artiklis 2 osutatud väärtusi. Enne sellise järelduse tegemist kuulab nõukogu kõnealuse liikmesriigi ära ja võib sama korra kohaselt otsustades anda talle soovitusi.

Muudatusettepanek

Kuue kuu jooksul pärast ühelt kolmandikult liikmesriikidelt, Euroopa Parlamendilt või Euroopa Komisjonilt põhjendatud ettepaneku saamist ja pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist esitab nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega järelduse selle kohta, kas on ilmne oht, et mõni liikmesriik artiklis 2 osutatud väärtusi oluliselt rikub. Enne järelduse esitamist kuulab nõukogu kõnealuse liikmesriigi ära ja võib sama korra kohaselt otsustades anda talle soovitusi.

Muudatusettepanek 10

Euroopa Liidu leping Artikkel 7 – lõige 2

Kehtiv tekst

2. *Euroopa Ülemkogu võib ühe kolmandiku liikmesriikide või Euroopa Komisjoni ettepaneku põhjal ning pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist ühehäälselt teha järelduse, et mõni liikmesriik rikub oluliselt ja jätkuvalt artiklis 2 osutatud väärtusi, olles enne seda kutsunud asjaomast liikmesriiki üles esitama oma seisukohta.*

Muudatusettepanek

2. *Kuue kuu jooksul pärast ühelt kolmandikult liikmesriikidelt, oma liikmete häälteenamuse alusel tegutsevalt Euroopa Parlamendilt või Euroopa Komisjonilt ettepaneku saamist võib nõukogu esitada kvalifitseeritud häälteenamusega Euroopa Kohtule avalduse selle kohta, et mõni liikmesriik rikub oluliselt ja jätkuvalt artiklis 2 osutatud väärtusi.*

Muudatusettepanek 11

Euroopa Liidu leping Artikkel 7 – lõige 2 – lõik 1 a (uus)

Euroopa Kohus teeb avalduse kohta otsuse pärast seda, kui ta on palunud asjaomasel liikmesriigil esitada oma märkused.

Muudatusettepanek 12

Euroopa Liidu leping Artikkel 7 – lõige 3 – lõik 1

Kehtiv tekst

Kui rikkumine on lõike 2 alusel kindlaks tehtud, võib nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega **teha otsuse peatada teatavad õigused**, mis tulenevad **aluslepingute kohaldamisest** kõnealuse liikmesriigi suhtes, sealhulgas **peatada** selle liikmesriigi valitsuse esindaja **hääleõiguse** nõukogus. Seda tehes võtab nõukogu arvesse sellise peatamise võimalikke tagajärgi füüsiliste ja juriidiliste isikute õigustele ja kohustustele.

Muudatusettepanek

Kuu kuu jooksul pärast lõike 2 kohase järelduse esitamist otsustab nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega, **kas võetakse asjakohased meetmed. Need võivad hõlmata liidu eelarvest kulukohustuste eraldamise ja maksete tegemise peatamist või teatavate selliste õiguste peatamist**, mis tulenevad kõnealuse liikmesriigi suhtes **aluslepingute kohaldamisest**, sealhulgas selle liikmesriigi valitsuse esindaja **õigus** nõukogus **hääletada ning selle liikmesriigi õigus tegutseda nõukogu eesistujariigina**. Seda tehes võtab nõukogu arvesse sellise peatamise võimalikke tagajärgi füüsiliste ja juriidiliste isikute õigustele ja kohustustele.

Muudatusettepanek 13

Euroopa Liidu leping Artikkel 10 – lõige 3

Kehtiv tekst

3. Igal kodanikul on õigus osaleda liidu demokraatias. **Otsused tehakse nii avalikult ja nii kodanikulähedaselt kui võimalik.**

Muudatusettepanek

3. Igal kodanikul on õigus osaleda liidu demokraatias. **Liit tagab, et on olemas vahendid, mille abil on kodanikel võimalik seda õigust kasutada.**

Muudatusettepanek 14

Euroopa Liidu leping Artikkel 10 – lõige 3 a (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

3a. Otsused tehakse nii avalikult ja nii kodanikulähedaselt kui võimalik.

Muudatusettepanek 15

Euroopa Liidu leping Artikkel 10 – lõige 4

Kehtiv tekst

4. Euroopa tasandi erakonnad aitavad kaasa euroopaliku poliitilise teadvuse kujundamisele ja liidu kodanike tahte väljendamisele.

Muudatusettepanek

4. Euroopa tasandi erakonnad aitavad kaasa euroopaliku poliitilise teadvuse kujundamisele ja liidu kodanike tahte väljendamisele. ***Euroopa tasandi erakonnad võivad sellekohast tegevust edendada, toetada ja rahastada.***

Muudatusettepanek 16

Euroopa Liidu leping Artikkel 10 – lõige 4 a (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

4a. Kõigi sotsiaal-, tööhõive- ja majanduspoliitika valdkonna algatuste ettevalmistamisel konsulteeritakse sotsiaalpartneritega.

Muudatusettepanek 17

Euroopa Liidu leping Artikkel 11 – lõige 4 – lõik 1

Kehtiv tekst

Vähemalt miljon kodanikku märkimisväärsest arvust liikmesriikidest võivad kutsuda Euroopa Komisjoni üles esitama talle antud volituste piires asjakohase ettepaneku küsimustes, mille suhtes kodanike arvates on vaja ***aluslepingute rakendamiseks*** vastu võtta liidu õigusakt.

Muudatusettepanek

Vähemalt miljon kodanikku märkimisväärsest arvust liikmesriikidest võivad kutsuda Euroopa Komisjoni üles esitama talle antud volituste piires asjakohase ettepaneku küsimustes, mille suhtes kodanike arvates on vaja vastu võtta liidu õigusakt.

Muudatusettepanek 18

Euroopa Liidu leping
Artikkel 11 – lõige 4 – lõik 1 a (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

1a. Nii komisjon kui ka Euroopa Parlament võivad esitada õigusakti ettepaneku, mis põhineb õiguspärasel kodanikualgatusel.

Muudatusettepanek 19

Euroopa Liidu leping
Artikkel 11 – lõige 4 a (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

4a. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad seadusandliku tavamenetluse kohaselt võtta vastu sätteid, millega tagatakse otsuste tegemine ning artiklites 10 ja 11 sätestatud põhimõtete järgimine.

Muudatusettepanek 20

Euroopa Liidu leping
Artikkel 11 – lõige 4 b (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

4b. Euroopa Parlament võib oma liikmete häälteenamusega esitada Euroopa Ülemkogule ettepaneku korraldada Euroopa Liidu rahvahääletus. Euroopa Liidu rahvahääletuse korraldamise ettepanek peab olema kooskõlas artiklis 2 sätestatud Euroopa Liidu väärtustega.

Kui Euroopa Ülemkogu võtab häälteenamusega vastu otsuse rahvahääletusettepaneku kasuks, viib komisjon rahvahääletuse läbi.

Euroopa Liidu rahvahääletus toimub kogu liidus ühel ja samal päeval. Rahvahääletusele pandud küsimus loetakse heakskiidetuks, kui valijate enamus hääletab selle poolt nii ELi

tasandil kui ka suuremas osas liikmesriikides riigi tasandil.

Muudatusettepanek 21

Euroopa Liidu leping
Artikkel 13 – lõige 4 a (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

4a. Liidu institutsioonid ning nende juht- ja nõuandvad organid peavad olema moodustatud mittediskrimineerival viisil ning kajastama soolist võrdõiguslikkust ja ühiskonna mitmekesisust.

Muudatusettepanek 22

Euroopa Liidu leping
Artikkel 14 – lõige 2 – lõik 1

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Euroopa Parlament koosneb liidu kodanike esindajatest. Nende arv ei ole suurem kui seitsesada viiskümmend, millele lisandub president. **Kodanike esindatus on kahanevalt proportsionaalne, alammääraks on kuus liiget liikmesriigi kohta. Ükski liikmesriik ei saa üle üheksakümne kuue koha.**

Euroopa Parlament koosneb liidu kodanike esindajatest. Nende arv ei ole suurem kui seitsesada viiskümmend, millele lisandub president.

(Väljajäetud tekst paigutatakse ümber lõikesse 2a (uus). Vt muudatusettepanekut 24.)

Muudatusettepanek 23

Euroopa Liidu leping
Artikkel 14 – lõige 2 – lõik 2

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Euroopa Ülemkogu võtab ühehäälselt Euroopa Parlamendi algatusel ja nõusolekul vastu otsuse Euroopa Parlamendi koosseisu kohta, austades esimeses lõigus osutatud põhimõtteid.

välja jäetud

Muudatusettepanek 24

Euroopa Liidu leping Artikkel 14 – lõige 2 a (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

2a. Kodanike esindatus on kahanevalt proportsionaalne, alammääraks on kuus liiget liikmesriigi kohta. Ükski liikmesriik ei saa üle üheksakümne kuue koha.

(Siia on ümber paigutatud lõike 2 esimese lõigu teine ja kolmas lause. Vt muudatusettepanekut 22.)

Muudatusettepanek 25

Euroopa Liidu leping Artikkel 14 – lõige 2 b (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

2b. Euroopa Parlament määrab oma koosseisu kindlaks oma liikmete hülteenamusega, järgides lõigetes 2 ja 2a osutatud põhimõtteid ja tingimused, et nõukogu annab nõusoleku.

Muudatusettepanek 26

Euroopa Liidu leping Artikkel 15 – lõige 2

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

2. Euroopa Ülemkogu koosneb liikmesriikide riigipeadest või valitsusjuhtidest koos **ülemkogu eesistuja ja komisjoni** presidendiga. Ülemkogu töös osaleb liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika **kõrge esindaja**.

2. Euroopa Ülemkogu koosneb liikmesriikide riigipeadest või valitsusjuhtidest koos **Euroopa Liidu** presidendiga. Ülemkogu töös osaleb liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika **sekretär**.

(Käesolevat muudatust kohaldatakse kogu teksti ulatuses. Muudatuse vastuvõtmise korral viiakse see sisse kogu tekstis.)

Muudatusettepanek 27

Euroopa Liidu leping Artikkel 15 – lõige 3

Kehtiv tekst

3. Euroopa Ülemkogu tuleb kokku kaks korda poole aasta jooksul oma eesistuja kutsel. Kui päevakord seda nõuab, võivad Euroopa Ülemkogu liikmed otsustada kasutada igatüks ministri abi ning **komisjoni** president komisjoni liikme abi. Kui olukord seda nõuab, kutsub eesistuja kokku Euroopa Ülemkogu erakorralise kohtumise.

Muudatusettepanek 28

Euroopa Liidu leping
Artikkel 15 – lõige 5

Kehtiv tekst

5. Euroopa Ülemkogu valib oma eesistuja kvalifitseeritud häälteenamusega **kahe ja poole aasta pikkuseks ametiajaks; teda võib ühe korra tagasi valida. Takistuse või tõsise üleastumise korral võib Euroopa Ülemkogu tema mandaadi sama korra kohaselt lõpetada.**

Muudatusettepanek 29

Euroopa Liidu leping
Artikkel 15 – lõige 6

Kehtiv tekst

6. **Euroopa Ülemkogu eesistuja:**

- a) juhatab ja suunab ülemkogu tööd,**
- b) tagab koostöös komisjoni presidendiga ja üldasjade nõukogu töö alusel ülemkogu töö ettevalmistamise ja järjepidevuse,**
- c) püüab kaasa aidata ühtekuuluvuse ja konsensuse saavutamisele Euroopa Ülemkogus,**
- d) esitab pärast iga Euroopa Ülemkogu kohtumist Euroopa Parlamendile aruande.**

Euroopa Ülemkogu eesistuja tagab oma

Muudatusettepanek

3. Euroopa Ülemkogu tuleb kokku kaks korda poole aasta jooksul oma eesistuja kutsel. Kui päevakord seda nõuab, võivad Euroopa Ülemkogu liikmed otsustada kasutada igatüks ministri abi ning **Euroopa Liidu** president komisjoni liikme abi. Kui olukord seda nõuab, kutsub eesistuja kokku Euroopa Ülemkogu erakorralise kohtumise.

Muudatusettepanek

5. Euroopa Ülemkogu valib oma eesistuja kvalifitseeritud häälteenamusega.

Muudatusettepanek

välja jäetud

tasandil ja oma ametikohal liidu esindamise välissuhete ühist välis- ja julgeolekupoliitikat puudutavates küsimustes, ilma et see piiraks liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja volitusi.

Euroopa Ülemkogu eesistuja ei või olla riigiametis.

Muudatusettepanek 30

Euroopa Liidu leping Artikkel 16 – lõige 2

Kehtiv tekst

2. Nõukogu koosneb kõigi liikmesriikide esindajatest **ministri tasandil**, kellel on asjaomase liikmesriigi hääleõigus ja volitus võtta valitsust siduvad kohustusi.

Muudatusettepanek

2. Nõukogu koosneb kõigi liikmesriikide esindajatest, kellel on asjaomase liikmesriigi hääleõigus ja volitus võtta valitsust siduvad kohustusi.

Muudatusettepanek 31

Euroopa Liidu leping Artikkel 16 – lõige 3

Kehtiv tekst

3. Kui aluslepingud ei näe ette teisiti, teeb nõukogu oma otsused **kvalifitseeritud häälteenamusega**.

Muudatusettepanek

3. Kui aluslepingud ei näe ette teisiti, teeb nõukogu oma otsused **lihthäälteenamusega**.

Muudatusettepanek 32

Euroopa Liidu leping Artikkel 16 – lõige 4 – lõik 1

Kehtiv tekst

Alates 1. novembrist 2014 määratletakse kvalifitseeritud häälteenamust nõukogu liikmete vähemalt 55 %-lise häälteenamusena, mille moodustavad vähemalt 15 liiget tingimusel, et nad esindavad liikmesriike, mille elanikkond moodustab kokku vähemalt 65 % liidu elanikest.

Muudatusettepanek

Lihthäälteenamuse on selliste nõukogu liikmete häälteenamuse, kes esindavad vähemalt 50 % liidu elanikest.

Muudatusettepanek 33

Euroopa Liidu leping
Artikkel 16 – lõige 4 – lõik 2

Kehtiv tekst

Blokeerivas vähemuses peab olema vähemalt neli nõukogu liiget, ilma milleta loetakse saavutatuks kvalifitseeritud häälteenamus.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 34

Euroopa Liidu leping
Artikkel 16 – lõige 4 – lõik 3

Kehtiv tekst

Muud kvalifitseeritud häälteenamust käsitlevad tingimused sätestatakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 238 lõikes 2.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 35

Euroopa Liidu leping
Artikli 16 – lõige 4 a (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek 36

Euroopa Liidu leping
Artikkel 16 – lõige 4 b (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek 37

Euroopa Liidu leping
Artikkel 16 – lõige 4 c (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

4a. Kvalifitseeritud häälteenamus on selliste vähemalt kahe kolmandiku nõukogu liikmete häälteenamus, kes esindavad vähemalt 50 % liidu elanikest.

Muudatusettepanek

4b. Tugevdatud kvalifitseeritud häälteenamus on selliste vähemalt nelja viiendiku nõukogu liikmete häälteenamus, kes esindavad vähemalt 50 % liidu elanikest.

Muudatusettepanek 37

Euroopa Liidu leping
Artikkel 16 – lõige 5

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

5. Üleminekusätted kvalifitseeritud hääleteenamuse kohta, mida kohaldatakse kuni 31. oktoobrini 2014, ja sätted, mida kohaldatakse 1. novembrist 2014 kuni 31. märtsini 2017, määratakse kindlaks üleminekusätete protokollis.

välja jäetud

Muudatusettepanek 38

Euroopa Liidu leping
Artikkel 16 – lõige 6 – lõik 1

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Nõukogu koguneb eri koosseisudes, mille loetelu võetakse vastu Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 236 kohaselt.

välja jäetud

Muudatusettepanek 39

Euroopa Liidu leping
Artikkel 16 – lõige 6 – lõik 2

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Üldasjade nõukogu tagab nõukogu eri koosseisude töö järjepidevuse. Üldasjade nõukogu valmistab ette Euroopa Ülemkogu kohtumised ja tagab ülemkogul kokkulepitud meetmete elluviimise järelevalve koostöös Euroopa Ülemkogu eesistuja ning komisjoniga.

välja jäetud

Muudatusettepanek 40

Euroopa Liidu leping
Artikkel 16 – lõige 6 – lõik 3

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Välisasjade nõukogu töötab välja Euroopa Ülemkogu kindlaks määratud strateegiliste suuniste põhjal liidu

välja jäetud

välitegevuse ning tagab liidu tegevuse järjepidevuse.

Muudatusettepanek 41

Euroopa Liidu leping
Artikkel 16 – lõige 7

Kehtiv tekst

7. *Liikmesriikide valitsuste alaliste esindajate komitee vastutab nõukogu töö ettevalmistamise eest.*

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 42

Euroopa Liidu leping
Artikkel 16 – lõige 8

Kehtiv tekst

8. Seadusandlike aktide eelnõude arutamisel ja hääletamisel on nõukogu istungid avalikud. *Sel eesmärgil jagatakse iga nõukogu istung kaheks osaks, kus käsitletakse vastavalt liidu seadusandlikke akte ja muud kui seadusandlikku tegevust.*

Muudatusettepanek

8. Seadusandlike aktide eelnõude arutamisel ja hääletamisel on nõukogu istungid avalikud.

Muudatusettepanek 43

Euroopa Liidu leping
Artikkel 17 – lõige 1

Kehtiv tekst

1. *Komisjon* edendab liidu üldisi huve ja teeb sel eesmärgil asjakohaseid algatusi. *Komisjon* tagab aluslepingute ja institutsioonide poolt aluslepingute alusel võetud meetmete rakendamise. *Komisjon* teostab järelevalvet liidu õiguse kohaldamise üle Euroopa Liidu Kohtu kontrolli all. *Komisjon* täidab eelarvet ja haldab programme. *Komisjon* teostab vastavalt aluslepingutes sätestatud tingimustele koordineerivaid, täitev- ja juhtimisfunktsioone. *Komisjon* tagab liidu esindamise välissuhetes, välja arvatud ühine välis- ja julgeolekupoliitika ning

Muudatusettepanek

1. *Täidesaatev institutsioon* edendab liidu üldisi huve ja teeb sel eesmärgil asjakohaseid algatusi. *Täidesaatev institutsioon* tagab aluslepingute ja institutsioonide poolt aluslepingute alusel võetud meetmete rakendamise. *Täidesaatev institutsioon* teostab järelevalvet liidu õiguse kohaldamise üle Euroopa Liidu Kohtu kontrolli all. *Täidesaatev institutsioon* täidab eelarvet ja haldab programme. *Täidesaatev institutsioon* teostab vastavalt aluslepingutes sätestatud tingimustele koordineerivaid, täitev- ja

muud aluslepingutes ettenähtud juhud. **Komisjon** algatab liidu ühe- ja mitmeaastaste programmide koostamise, pidades silmas institutsioonidevaheliste kokkulepete saavutamist.

juhtimisfunktsioone. **Täidesaatev institutsioon** tagab liidu esindamise välissuhetes, välja arvatud ühine välis- ja julgeolekupoliitika ning muud aluslepingutes ettenähtud juhud.

Täidesaatev institutsioon algatab liidu ühe- ja mitmeaastaste programmide koostamise, pidades silmas institutsioonidevaheliste kokkulepete saavutamist.

(Käesolevat muudatust kohaldatakse kogu teksti ulatuses. Muudatuse vastuvõtmise korral viiakse see sisse kogu tekstis.)

Muudatusettepanek 44

Euroopa Liidu leping Artikkel 17 – lõige 2

Kehtiv tekst

2. Liidu seadusandlikke akte võib vastu võtta ainult **komisjoni** ettepaneku põhjal, kui aluslepingud ei näe ette teisiti. Muud õigusaktid võetakse **komisjoni** ettepaneku põhjal vastu siis, kui see on ette nähtud aluslepingutes.

Muudatusettepanek

2. Liidu seadusandlikke akte võib vastu võtta **täidesaatva institutsiooni** ettepaneku põhjal, kui aluslepingud ei näe ette teisiti. Muud õigusaktid võetakse **täidesaatva institutsiooni** ettepaneku põhjal vastu siis, kui see on ette nähtud aluslepingutes.

Muudatusettepanek 45

Euroopa Liidu leping Artikkel 17 – lõige 3

Kehtiv tekst

3. **Komisjoni** ametiaeg on viis aastat.

Komisjoni liikmed valitakse nende üldise asjatundlikkuse ning Euroopa asjadesse pühendumuse alusel isikute hulgast, kelle sõltumatus on väljaspool kahtlust.

Komisjon on oma kohustuste täitmisel täiesti sõltumatu. Ilma et see piiraks artikli 18 lõike 2 kohaldamist, ei taotle ega saa **komisjoni** liikmed juhiseid üheltki valitsuselt, institutsioonilt, organilt või

Muudatusettepanek

3. **Täidesaatva institutsiooni** ametiaeg on viis aastat.

Täidesaatva institutsiooni liikmed valitakse nende üldise asjatundlikkuse ning Euroopa asjadesse pühendumuse alusel isikute hulgast, kelle sõltumatus on väljaspool kahtlust.

Täidesaatev institutsioon on oma kohustuste täitmisel täiesti sõltumatu. Ilma et see piiraks artikli 18 lõike 2 kohaldamist, ei taotle ega saa **täidesaatva institutsiooni** liikmed juhiseid üheltki

asutuselt. Nad hoiduvad kõigest, mis on kokkusobimatu nende kohustustega või nende ülesannete täitmisega.

valitsuselt, institutsioonilt, organilt *ega* asutuselt. Nad hoiduvad kõigest, mis on kokkusobimatu nende kohustustega või nende ülesannete täitmisega.

Muudatusettepanek 46

Euroopa Liidu leping Artikkel 17 – lõige 4

Kehtiv tekst

4. Komisjoni, mis on nimetatud ametisse Lissaboni lepingu jõustumiskuupäeva ja 31. oktoobri 2014 vahel, kuulub üks kodanik igast liikmesriigist, kaasa arvatud komisjoni president ja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja, kes on üks komisjoni asepresidentidest.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 47

Euroopa Liidu leping Artikkel 17 – lõige 5

Kehtiv tekst

5. Alates 1. novembrist 2014 vastab komisjoni liikmete arv, kaasa arvatud komisjoni president ja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja, kahele kolmandikule liikmesriikide arvust, välja arvatud juhul, kui Euroopa Ülemkogu otsustab ühehäälselt asjaomast arvu muuta.

Komisjoni liikmed valitakse liikmesriikide kodanike hulgast **liikmesriikide rangelt võrdse rotatsiooni süsteemi alusel** selliselt, et see kajastab liikmesriikide **kogumi** demograafilist ja geograafilist spektrit. Asjaomase süsteemi kehtestab Euroopa Ülemkogu **ühehäälselt** vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 244.

Muudatusettepanek

5. Täidesaatev institutsioon koosneb kuni 15 liikmest, sealhulgas selle president, liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika sekretär ning liidu majanduse juhtimise sekretär.

Täidesaatva institutsiooni liikmed valitakse liikmesriikide kodanike hulgast selliselt, et see kajastab liikmesriikide demograafilist ja geograafilist spektrit. Asjaomase süsteemi kehtestab Euroopa Ülemkogu vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 244.

Täidesaatev institutsioon võib pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist nimetada kindla valdkonnaga tegelemiseks või kindla ülesande täitmiseks ametisse asesekretäre.

Seejuures peaks täidesaatev institutsioon võtma arvesse teises lõigus osutatud täidesaatva institutsiooni geograafilist spektrit.

Muudatusettepanek 48

Euroopa Liidu leping Artikkel 17 – lõige 6

Kehtiv tekst

6. **Komisjoni** president:
- a) määratleb suunised, mille kohaselt **komisjon** töötab;
 - b) otsustab **komisjoni** sisemise korralduse üle, tagades komisjoni järjepideva ja tõhusa töö ning toimimise kollegiaalse koguna;
 - c) nimetab **komisjoni** liikmete hulgast ametisse asepresidendid, välja arvatud liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika **kõrge esindaja**.

Komisjoni liige astub tagasi, kui president seda nõuab. Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika **kõrge esindaja astub tagasi** artikli 18 lõikes 1 sätestatud korras, kui president seda nõuab.

Muudatusettepanek 49

Euroopa Liidu leping Artikkel 17 – lõige 7

Kehtiv tekst

7. **Võttes arvesse** Euroopa Parlamendi valimisi **ja pärast asjakohaste konsultatsioonide pidamist** esitab **kvalifitseeritud häälteenamusega otsustav Euroopa Ülemkogu** Euroopa **Parlamendile** oma kandidaadi **komisjoni** presidendi ametikohale. **Selle kandidaadi valib Euroopa Parlament oma liikmete enamusega**. Kui **kandidaat ei saa** nõutavat

Muudatusettepanek

6. **Täidesaatva institutsiooni** president:
- a) määratleb suunised, mille kohaselt **täidesaatev institutsioon** töötab;
 - b) otsustab **täidesaatva institutsiooni** sisemise korralduse üle, tagades komisjoni järjepideva ja tõhusa töö ning toimimise kollegiaalse koguna;
 - c) nimetab **täidesaatva institutsiooni** liikmete hulgast ametisse asepresidendid, välja arvatud liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika **sekretär ning liidu majanduse juhtimise sekretär**.

Täidesaatva institutsiooni liige astub tagasi, kui president seda nõuab. Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika **sekretär ning liidu majanduse juhtumise sekretär astuvad** artikli 18 lõikes 1 sätestatud korras **tagasi**, kui president seda nõuab.

häälteenamust, esitab *kvalifitseeritud häälteenamusega otsustav Euroopa Ülemkogu* ühe kuu jooksul uue kandidaadi, *kelle Euroopa Parlament valib sama korra kohaselt.*

Ühisel kokkuleppel valitud presidendiga võtab nõukogu vastu teiste isikute nimekirja, keda ta paneb ette määrata komisjoni liikmeteks. Need liikmed valitakse välja liikmesriikide esitatud soovitude põhjal lõike 3 teises lõigus ja lõike 5 teises lõigus ettenähtud kriteeriumide alusel.

Komisjoni president, liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning teised komisjoni liikmed kiidetakse Euroopa Parlamendis heaks ühtse nimekirjana. Asjaomase heakskiidu alusel nimetakse komisjon ametisse Euroopa Ülemkogu kvalifitseeritud häälteenamusega.

Muudatusettepanek 50

Euroopa Liidu leping Artikkel 17 – lõige 8

Kehtiv tekst

8. *Komisjon vastutab täies koosseisus Euroopa Parlamendi ees. Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 234 sätestatud korrale võib Euroopa Parlament avaldada komisjonile umbusaldust. Kui umbusaldusavaldus hääletusel vastu võetakse, astuvad komisjoni liikmed täies koosseisus oma ametikohalt tagasi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja lõpetab nende ülesannete täitmise, mis tal on komisjonis.*

Muudatusettepanek 51

Euroopa Liidu leping Artikkel 19 – lõige 3 a (uus)

liikmete häälteenamusega ühe kuu jooksul uue kandidaadi. Euroopa Ülemkogu annab oma nõusoleku lihthäälteenamusega.

Ametisseastuv president esitab täidesaatva institutsiooni liikmete kandidaatide nimekirja. Nad valitakse kooskõlas lõigetes 3 ja 5 sätestatud kriteeriumidega.

President, liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika sekretär ning teised täidesaatva institutsiooni liikmed kiidetakse Euroopa Parlamendis heaks ühtse nimekirjana. Asjaomase heakskiidu alusel nimetakse täidesaatev institutsioon Euroopa Ülemkogu lihthäälteenamusega ametisse.

Muudatusettepanek

8. *Täidesaatev institutsioon annab oma tegevusest aru Euroopa Parlamendile. Kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 234 sätestatud korraga võib Euroopa Parlamendis hääletusele panna kas kogu täidesaatva institutsiooni kollektiivse või täidesaatva institutsiooni üksikute liikmete umbusaldamise avalduse. Kollektiivse umbusalduse avaldamise korral astuvad täidesaatva institutsiooni liikmed täies koosseisus oma ametikohalt tagasi. Kui umbusaldust avaldatakse täidesaatva institutsiooni üksikule liikmele, astub asjaomane liige tagasi.*

3a. Euroopa Liidu Kohus jälgib subsidiaarsuse põhimõtte järgimist ja võib teha eelotsuseid selle kohta, kas liit on tegutsenud ultra vires, ning käsitleda artikli 263 alusel subsidiaarsuse põhimõtte rikkumise tõttu esitatud hagiid.

Muudatusettepanek 52

Euroopa Liidu leping Artikkel 21 – lõige 2 – punkt a

Kehtiv tekst

a) kaitsta oma väärtusi, põhihuve, julgeolekut, sõltumatust ning terviklikkust;

Muudatusettepanek

a) kaitsta oma väärtusi, põhihuve, julgeolekut, **strateegilist autonoomiat**, sõltumatust ning terviklikkust;

Muudatusettepanek 53

Euroopa Liidu leping Artikkel 24 – lõige 1 – lõik 2

Kehtiv tekst

Ühise välis- ja julgeolekupoliitika suhtes kohaldatakse erimenetlusi ja -eeskirju. **Kui aluslepingud ei näe ette teisiti, määravad** ühise välis- ja julgeolekupoliitika kindlaks ja **rakendavad** seda Euroopa Ülemkogu ja nõukogu, kes teevad **otsuse ühehäälselt. Seadusandlike aktide vastuvõtmine on välistatud.** Ühist välis- ja julgeolekupoliitikat teostavad liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika **kõrge esindaja** ja liikmesriigid vastavalt aluslepingutele. Euroopa Parlamendi ja komisjoni eriroll selles valdkonnas määratakse kindlaks aluslepingutes. Euroopa Liidu Kohus **ei ole** pädev tegema otsuseid nimetatud sätetega seotud küsimustes, **erandina on ta pädev kontrollima käesoleva lepingu artikli 40 järgimist ja kontrollima teatud otsuste õiguspärasust vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 275 teises lõigus**

Muudatusettepanek

Ühise välis- ja julgeolekupoliitika suhtes kohaldatakse erimenetlusi ja -eeskirju. Ühise välis- ja julgeolekupoliitika **määravad** kindlaks ja seda **rakendavad** Euroopa Ülemkogu ja nõukogu, kes teevad **otsuseid pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist kvalifitseeritud häälteenamusega.** Ühist välis- ja julgeolekupoliitikat teostavad liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika **sekretär** ja liikmesriigid vastavalt aluslepingutele. Euroopa Parlamendi ja komisjoni eriroll selles valdkonnas määratakse kindlaks aluslepingutes. Euroopa Liidu Kohus **on** pädev tegema otsuseid nimetatud sätetega seotud küsimustes.

sätestatule.

Muudatusettepanek 54

Euroopa Liidu leping Artikkel 29

Kehtiv tekst

Nõukogu võtab vastu otsuseid, milles määratletakse liidu lähenemisviis konkreetsele geograafilist või temaatilist laadi küsimusele. Liikmesriigid tagavad, et nende riigi poliitika vastab liidu seisukohtadele.

Muudatusettepanek

Nõukogu võtab vastu otsuseid, milles määratletakse liidu lähenemisviis konkreetsele geograafilist või temaatilist laadi küsimusele. ***Kui otsusega nähakse ette ühe või enama kolmanda riigiga sõlmitud majandus- ja finantssuhete osaline või täielik katkestamine või vähendamine, teeb nõukogu oma otsused kvalifitseeritud hülteenamusega.*** Liikmesriigid tagavad, et nende riigi poliitika vastab liidu seisukohtadele.

Muudatusettepanek 55

Euroopa Liidu leping Artikkel 31 – lõige 1

Kehtiv tekst

1. Käesoleva peatüki alusel vastu võetavad otsused teevad Euroopa Ülemkogu ja nõukogu ***ühehäälselt, kui käesolevas peatükis ei ole sätestatud teisiti.*** Seadusandlike aktide vastuvõtmine on välistatud.

Hääletamisest hoiduv nõukogu liige võib põhjendada oma käitumist, tehes käesoleva lõigu alusel ametliku avalduse. Sel juhul ei ole asjaomane liikmesriik kohustatud otsust kohaldama, kuid ta aktsepteerib, et otsus seob liitu. Vastastikuse solidaarsuse vaimus hoidub asjaomane liikmesriik igasugusest meetmest, mis võiks sattuda vastuollu sellel otsusel põhineva liidu meetmega või takistada seda; teised liikmesriigid austavad tema seisukohta. Kui sel viisil hääletamisest hoidumist põhjendanud nõukogu liikmed esindavad vähemalt üht kolmandikku liikmesriikidest, kes

Muudatusettepanek

1. Käesoleva peatüki alusel vastu võetavad otsused teevad Euroopa Ülemkogu ja nõukogu ***kvalifitseeritud hülteenamusega.*** Seadusandlike aktide vastuvõtmine on välistatud.

moodustavad vähemalt ühe kolmandiku liidu elanikest, siis otsust vastu ei võeta.

Muudatusettepanek 56

Euroopa Liidu leping Artikkel 31 – lõige 2

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

2. Erandina lõike 1 sätteist teeb nõukogu otsuse kvalifitseeritud häälteenamusega:

- **kui ta artikli 22 lõikes 1 osutatud Euroopa Ülemkogu otsuse põhjal, mis käsitleb liidu strateegilisi huve ja eesmärke, võtab vastu liidu meedet või seisukohta määratlevaid otsuseid;**
- **kui ta võtab vastu liidu meedet või seisukohta määratleva otsuse ettepaneku põhjal, mille liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja on esitanud Euroopa Ülemkogu taotlusel, mis tuleneb ülemkogu või kõrge esindaja enda algatusest;**
- **kui ta võtab vastu liidu meedet või seisukohta määratleva otsuse;**
- **kui ta artikli 33 alusel nimetab eriesindaja.**

Kui nõukogu liige **teatab**, et ta **kavatseb** liikmesriigi poliitikaga seotud eluliselt tähtsatel ja esitatud põhjustel **olla kvalifitseeritud häälteenamusega otsustamise vastu, siis küsimust hääletusele ei panda. Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja otsib tihedas koostöös asjasepuutuva liikmesriigiga sellele vastuvõetavat lahendust. Kui tal see ei õnnestu, võib nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega taotleda, et küsimus suunataks ühehäälse otsuse tegemiseks Euroopa Ülemkogusse.**

Nõukogu liige **võib taotleda**, et liikmesriigi poliitikaga seotud eluliselt tähtsatel ja esitatud põhjustel **suunataks** küsimus Euroopa Ülemkogusse.

Muudatusettepanek 57

Euroopa Liidu leping Artikkel 31 – lõige 3

Kehtiv tekst

3. *Euroopa Ülemkogu võib ühehäälselt vastu võtta otsuse, mis näeb ette, et muudel kui lõikes 2 osutatud juhtudel teeb nõukogu otsuse kvalifitseeritud häälteenamusega.*

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 58

Euroopa Liidu leping Artikkel 31 – lõige 4

Kehtiv tekst

4. *Lõikeid 2 ja 3 ei kohaldata sõjalise või kaitsepoliitilise tähendusega otsuste suhtes.*

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 59

Euroopa Liidu leping Artikkel 42 – lõige 1

Kehtiv tekst

1. Ühine julgeoleku- ja kaitsepoliitika on ühise välis- ja julgeolekupoliitika lahutamatu osa. See tagab liidule operatiivse tegutsemise võime, kasutades tsiviil- ja sõjalisi vahendeid. Liit võib kasutada neid väljaspool liitu toimuvatel missioonidel, mille eesmärk on rahutagamine, konfliktide ennetamine ja rahvusvahelise julgeoleku tugevdamine kooskõlas ÜRO põhikirja põhimõtetega. *Nende kohustuste täitmisel kasutatakse liikmesriikide eraldatud võimeid.*

Muudatusettepanek

1. Ühine julgeoleku- ja kaitsepoliitika on ühise välis- ja julgeolekupoliitika lahutamatu osa. *See võimaldab liidul kaitsta liikmesriike ohtude eest. See* tagab liidule operatiivse tegutsemise võime, kasutades tsiviil- ja sõjalisi vahendeid. Liit võib kasutada neid väljaspool liitu toimuvatel missioonidel, mille eesmärk on rahutagamine, konfliktide ennetamine ja rahvusvahelise julgeoleku tugevdamine kooskõlas ÜRO põhikirja põhimõtetega. *Ühist julgeoleku- ja kaitsepoliitikat, sealhulgas relvastushankeid ja -arendust, rahastab liit sihtotstarbelisest eelarvest, millega seotud otsustes on Euroopa Parlament kaasseadusandja ja mille üle Euroopa Parlament teeb kontrolli.*

Muudatusettepanek 60

Euroopa Liidu leping Artikkel 42 – lõige 2 – lõik 1

Kehtiv tekst

Ühine julgeoleku- ja kaitsepoliitika hõlmab liidu ühise kaitsepoliitika järkjärgulist kujundamist. See viib ühiskaitseni, kui Euroopa Ülemkogu niiviisi **ühehäälselt** otsustab. Sel juhul soovitab ülemkogu liikmesriikidel võtta selline otsus vastu kooskõlas nende põhiseadusest tulenevate nõuetega.

Muudatusettepanek 61

Euroopa Liidu leping Artikkel 42 – lõige 3

Kehtiv tekst

3. **Liikmesriigid annavad** ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika **rakendamiseks** liidu **käsitusse oma tsiviil- ja sõjalised võimed, et aidata kaasa nõukogu määratletud eesmärkide saavutamisele**. Liikmesriigid, kes moodustavad omavahel mitmeriigivägesid, võivad anda asjaomased väed ka ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika käsitusse.

Liikmesriigid kohustuvad oma sõjalisi võimeid järk-järgult täiustama. Kaitsevõime arendamise, teadusuuringute, hangete ja relvastusalane agentuur (edaspidi „Euroopa Kaitseagentuur“) selgitab välja operatiivvajadused, **edendab** nende vajaduste rahuldamist tagavaid meetmeid, **aitab kaasa** kaitsesektori tööstusliku ja tehnoloogilise baasi tugevdamiseks **mõeldud meetmete väljaselgitamisele ja vajaduse korral rakendamisele**, osaleb Euroopa võimete- ja relvastuspoliitika väljatöötamisel ning **nõukogu abistamisel** sõjalise võimekuse

Muudatusettepanek

Ühine julgeoleku- ja kaitsepoliitika hõlmab liidu ühise kaitsepoliitika järkjärgulist kujundamist. See viib ühiskaitseni, kui Euroopa Ülemkogu niiviisi **kvalifitseeritud häälteenamusega** otsustab. Sel juhul soovitab ülemkogu liikmesriikidel võtta selline otsus vastu kooskõlas nende põhiseadusest tulenevate nõuetega.

Muudatusettepanek

3. **Liit loob** ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika **elluviimiseks tsiviil- ja sõjaliste võimetega kaitsekoostöö** liidu. **Kaitsekoostöö liit hõlmab liidu sõjalisi üksusi, sealhulgas alalist kiirsüürimisvõimet, mis alluvad liidu operatiivjuhtimisele. Liikmesriigid võivad tagada täiendavad võimed**. Liikmesriigid, kes moodustavad omavahel mitmeriigivägesid, võivad anda asjaomased väed ka ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika käsitusse.

Liit ja liikmesriigid kohustuvad oma sõjalisi võimeid järk-järgult täiustama. Kaitsevõime arendamise, teadusuuringute, hangete ja relvastusalane agentuur (edaspidi „Euroopa Kaitseagentuur“) selgitab välja operatiivvajadused, **rakendab** nende vajaduste rahuldamist tagavaid meetmeid, **hangib liidu ja selle liikmesriikide nimel relvastust, võtab** kaitsesektori tööstusliku ja tehnoloogilise baasi tugevdamiseks **meetmeid**, osaleb Euroopa võimete- ja relvastuspoliitika väljatöötamisel ning **hindab** sõjalise võimekuse **täiustamist**.

täiustamise hindamisel.

Muudatusettepanek 62

Euroopa Liidu leping
Artikkel 42 – lõige 4

Kehtiv tekst

4. Ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika alased otsused, *sealhulgas käesolevas artiklis osutatud missiooni algatamist käsitlevad otsused, võtab nõukogu vastu ühehäälselt liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepaneku põhjal või liikmesriigi algatusel. Kõrge esindaja* võib, vajaduse korral koos komisjoniga, teha ettepaneku kasutada nii liikmesriigi kui ka liidu vahendeid.

Muudatusettepanek

4. Ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika alased otsused *võtab nõukogu liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika sekretäri ettepaneku või liikmesriigi algatuse põhjal ning pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist vastu kvalifitseeritud häälteenamusega. Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika sekretär* võib vajaduse korral koos komisjoniga teha ettepaneku kasutada nii liikmesriigi kui ka liidu vahendeid.

Muudatusettepanek 63

Euroopa Liidu leping
Artikkel 42 – lõige 4 a – lõik 1 (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek 64

Euroopa Liidu leping
Artikkel 42 – lõige 4 a – lõik 2 (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

4a. *Nõukogu võtab missioonide algatamise otsused vastu kvalifitseeritud häälteenamusega. Parlament teeb otsuse oma liikmete häälteenamusega.*

Ilma et see piiraks esimese lõigu kohaldamist, võib nõukogu võtta konsensuse alusel vastu otsuseid, mille kohaselt viiakse ellu täitevvolitusega sõjalisi missioone või operatsioone, kui ta on saanud selleks nõusoleku Euroopa Parlamendilt, kes teeb otsuse oma liikmete häälteenamusega. Kui konsensust ei saavutata, loetakse otsus vastuvõetuks, välja arvatud juhul, kui neli

või enam nõukogu liiget on vastu.

Muudatusettepanek 65

Euroopa Liidu leping Artikkel 42 – lõige 7 – lõik 1

Kehtiv tekst

Kui üks liikmesriik langeb **oma territooriumil relvastatud** kallaletungi ohvriks, on **teised** liikmesriigid kohustatud andma talle abi kõigi nende käsutuses olevate vahenditega kooskõlas ÜRO põhikirja artikliga 51. See ei mõjuta teatud liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsepoliitika eripära.

Muudatusettepanek

Kui üks liikmesriik langeb kallaletungi ohvriks, on **kaitsekoostöö liit ja kõik** liikmesriigid kohustatud andma talle abi kõigi nende käsutuses olevate vahenditega kooskõlas ÜRO põhikirja artikliga 51. **Ühe liikmesriigi vastu toime pandud relvastatud rünnakut käsitatakse rünnakuna kõigi liikmesriikide vastu.** See ei mõjuta teatud liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsepoliitika eripära.

Muudatusettepanek 66

Euroopa Liidu leping Artikkel 43 – lõige 1

Kehtiv tekst

1. Artikli 42 lõikes 1 osutatud missioonid, mille täitmisel liit võib kasutada tsiviil- ja sõjalisi vahendeid, hõlmavad ühiseid desarmeerimisoperatsioone, humanitaarabi- ja päästeoperatsioone, sõjalist nõustamist ja abistamist, konfliktide ennetamist ja rahutagamisoperatsioone, relvajõudude missioone kriiside ohjamisel, sealhulgas rahuobitamist ning olukorra konfliktijärgset stabiliseerimist. Kõik nimetatud missioonid võivad aidata kaasa terrorismi vastu võitlemisele, toetades muuhulgas kolmandaid riike nende võitluses terrorismi vastu nende territooriumil.

Muudatusettepanek

1. Artikli 42 lõikes 1 osutatud missioonid, mille täitmisel liit võib kasutada tsiviil- ja sõjalisi vahendeid, hõlmavad **võitlust hübriidohtude ja -sõja, energiasantaaži, küberohtude, desinformatsioonikampaaniate ja kolmandate riikide poolse majandusliku survestamise vastu**, ühiseid desarmeerimisoperatsioone, humanitaarabi- ja päästeoperatsioone, sõjalist nõustamist ja abistamist, konfliktide ennetamist ja rahutagamisoperatsioone, relvajõudude missioone kriiside ohjamisel, sealhulgas rahuobitamist ning olukorra konfliktijärgset stabiliseerimist. Kõik nimetatud missioonid võivad aidata kaasa terrorismi vastu võitlemisele, toetades muuhulgas kolmandaid riike nende võitluses terrorismi vastu nende territooriumil.

Muudatusettepanek 67

Euroopa Liidu leping Artikkel 45 – lõige 1 – punkt b

Kehtiv tekst

b) edendada operatiivvajaduste ühtlustamist ning tõhusate ja kokkusobivate hankemenetluste kasutuselevõtmist;

Muudatusettepanek

b) ***hankida kaitsekoostöö liidu jaoks liidu ja selle liikmesriikide nimel relvastust ning*** edendada operatiivvajaduste ühtlustamist ning tõhusate ja kokkusobivate hankemenetluste kasutuselevõtmist;

Muudatusettepanek 68

Euroopa Liidu leping Artikkel 45 – lõige 1 – punkt c

Kehtiv tekst

c) pakkuda mitmepoolse osalusega projekte sõjaliste võimetega seotud eesmärkide saavutamiseks ning tagada liikmesriikide rakendatavate programmide koordineerimine ja spetsiifiliste koostööprogrammide juhtimine;

Muudatusettepanek

c) pakkuda ***ja juhtida*** mitmepoolse osalusega projekte sõjaliste võimetega seotud eesmärkide saavutamiseks ning tagada liikmesriikide rakendatavate programmide koordineerimine ja spetsiifiliste koostööprogrammide juhtimine;

Muudatusettepanek 69

Euroopa Liidu leping Artikkel 45 – lõige 2

Kehtiv tekst

2. Euroopa ***Kaitseagentuuri töös võivad osaleda kõik liikmesriigid, kes selleks soovi avaldavad.*** Nõukogu ***võtab kvalifitseeritud hülteenamusega*** vastu otsuse, milles määratakse kindlaks agentuuri põhikiri, asukoht ja töökord. ***Selles otsuses võetakse arvesse tegelikku osalemist agentuuri tegevuses. Agentuuri raames luuakse asjakohased rühmad, kuhu kuuluvad ühisprojektides koostööd tegevad liikmesriigid. Vajaduse korral täidab agentuur oma ülesandeid koostöös komisjoniga.***

Muudatusettepanek

2. Euroopa ***Parlament ja*** nõukogu ***võtavad seadusandliku tavamenetluse kohaselt*** vastu otsuse, milles määratakse kindlaks agentuuri põhikiri, asukoht ja töökord.

Muudatusettepanek 70

Euroopa Liidu leping Artikkel 46 – lõige 6

Kehtiv tekst

6. Nõukogu poolt alalise struktureeritud koostöö raames vastu võetavad otsused ja soovitused võetakse vastu **ühehäälselt**, välja arvatud need, mis on sätestatud lõigetes 2–5. Käesoleva lõike kohaldamisel nõutakse **ühehäälsuseks** ainult osalevate liikmesriikide esindajate hääli.

Muudatusettepanek 71

Euroopa Liidu leping Artikkel 48 – lõige 2

Kehtiv tekst

2. Iga liikmesriigi valitsus, Euroopa Parlament või komisjon võib esitada nõukogule ettepanekuid aluslepingute muutmiseks. Muudatusettepanekutega võib muu hulgas ette näha liidule aluslepingutega antud pädevuse suurendamist või vähendamist. Nõukogu esitab need ettepanekud Euroopa Ülemkogule **ja** neist teavitatakse riikide parlamente.

Muudatusettepanek 72

Euroopa Liidu leping Artikkel 48 – lõige 4 – lõik 1

Kehtiv tekst

Liikmesriikide valitsuste esindajate konverentsi kutsub kokku nõukogu eesistuja selleks, et määrata **ühisel kokkuleppel** kindlaks aluslepingutesse tehtavad muudatused.

Muudatusettepanek

6. Nõukogu poolt alalise struktureeritud koostöö raames vastu võetavad otsused ja soovitused võetakse vastu **kvalifitseeritud häälteenamusega**, välja arvatud need, mis on sätestatud lõigetes 2–5. Käesoleva lõike kohaldamisel nõutakse **kvalifitseeritud häälteenamuseks** ainult osalevate liikmesriikide esindajate hääli **kooskõlas nende põhiseadusliku korraga**.

Muudatusettepanek

2. Iga liikmesriigi valitsus, Euroopa Parlament või komisjon võib esitada nõukogule ettepanekuid aluslepingute muutmiseks. Muudatusettepanekutega võib muu hulgas ette näha liidule aluslepingutega antud pädevuse suurendamist või vähendamist. Nõukogu esitab need ettepanekud **viivitamata ja ilma aruteluta** Euroopa Ülemkogule **ning** neist teavitatakse riikide parlamente.

Muudatusettepanek

Liikmesriikide valitsuste esindajate konverentsi kutsub kokku nõukogu eesistuja selleks, et määrata kindlaks aluslepingutesse tehtavad muudatused. **Konverents teeb otsused häälteenamusega, mille moodustavad vähemalt nelja viiendiku liikmesriikide**

valitsuste hääled.

Muudatusettepanek 73

Euroopa Liidu leping
Artikkel 48 – lõige 4 – lõik 1 a (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Euroopa Parlament loetakse aluslepingute muudatustele oma nõusoleku andnuks, kui muudatuste poolt hääletab parlamendiliikmete enamus.

Muudatusettepanek 74

Euroopa Liidu leping
Artikkel 48 – lõige 4 – lõik 2

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Muudatused jõustuvad pärast seda, kui ***kõik liikmesriigid*** on need ***ratifitseerinud*** kooskõlas oma põhiseadusest tulenevate nõuetega.

Muudatused jõustuvad pärast seda, kui ***neli viiendikku liikmesriikidest*** on need kooskõlas oma põhiseadusest tulenevate nõuetega ***ratifitseerinud***.

Muudatusettepanek 75

Euroopa Liidu leping
Artikkel 48 – lõige 5

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

5. Kui kaks aastat pärast aluslepingute muutmise lepingule allakirjutamist on ***neli viiendikku liikmesriikidest*** selle ratifitseerinud, ***kuid ühel või mitmel liikmesriigil on ratifitseerimisel tekkinud raskusi, arutab küsimust Euroopa Ülemkogu.***

5. Kui kaks aastat pärast aluslepingute muutmise lepingule allakirjutamist on selle ratifitseerinud ***vähem kui neli viiendikku liikmesriikidest, korraldatakse selle kohta Euroopa Liidu*** rahvahääletus.

Muudatusettepanek 76

Euroopa Liidu leping
Artikkel 48 – lõige 6 – lõik 2

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Euroopa Ülemkogu võib vastu võtta otsuse, millega muudetakse täielikult või

Euroopa Ülemkogu võib vastu võtta otsuse, millega muudetakse täielikult või

osaliselt Euroopa Liidu toimimise lepingu kolmandat osa. Euroopa Ülemkogu teeb otsuse ühehäälselt pärast **konsulterimist** Euroopa **Parlamendi ja komisjoniga** ning institutsiooniliste muudatuste korral rahandusvaldkonnas Euroopa Keskpangaga. **Nimetatud** otsus jõustub **alles** pärast seda, kui **liikmesriigid** on selle kooskõlas oma põhiseadusest tulenevate nõuetega **heaks kiitnud**.

Muudatusettepanek 77

Euroopa Liidu leping Artikkel 48 – lõige 7 – lõik 4

Kehtiv tekst

Esimeses või teises lõigus osutatud otsuse vastuvõtmiseks teeb Euroopa Ülemkogu **ühehäälse otsuse** pärast Euroopa Parlamendilt selle liikmete enamusega antud nõusoleku saamist.

Muudatusettepanek 78

Euroopa Liidu leping Artikkel 49 – lõige 2

Kehtiv tekst

Vastuvõtutingimused ja niisuguse vastuvõtmisega kaasnevad kohandused liidu aluseks olevates lepingutes määratakse kindlaks liikmesriikide ja avalduse esitanud riigi vahelise lepinguga. See leping esitatakse kõikidele asjaosalistele riikidele ratifitseerimiseks kooskõlas nende riikide põhiseadusest tulenevate nõuetega.

Muudatusettepanek 79

Euroopa Liidu leping Artikkel 52 – lõige 1

osaliselt Euroopa Liidu toimimise lepingu kolmandat osa. Euroopa Ülemkogu teeb otsuse ühehäälselt pärast Euroopa **Parlamendilt nõusoleku saamist** ning **konsulterimist komisjoniga ja** institutsiooniliste muudatuste korral rahandusvaldkonnas Euroopa Keskpangaga. Otsus jõustub pärast seda, kui **neli viiendikku liikmesriikidest** on selle kooskõlas oma põhiseadusest tulenevate nõuetega **ratifitseerinud**.

Muudatusettepanek

Nende otsuste vastuvõtmiseks teeb Euroopa Ülemkogu pärast Euroopa Parlamendilt selle liikmete enamusega antud nõusoleku saamist **kvalifitseeritud häälteenamusega otsuse**.

Muudatusettepanek

Vastuvõtutingimused ja niisuguse vastuvõtmisega kaasnevad kohandused liidu aluseks olevates lepingutes määratakse kindlaks liikmesriikide ja avalduse esitanud riigi vahelise lepinguga. See leping esitatakse kõikidele asjaosalistele riikidele ratifitseerimiseks kooskõlas nende riikide põhiseadusest tulenevate nõuetega. **Liikmesriigid peavad ka pärast liiduga ühinemist artiklis 2 osutatud väärtusi püsivalt austama.**

Kehtiv tekst

1. Aluslepinguid kohaldatakse Belgia Kuningriigi, Bulgaaria Vabariigi, Tšehhi Vabariigi, Taani Kuningriigi, Saksamaa Liitvabariigi, Eesti Vabariigi, Iirimaa, Kreeka Vabariigi, Hispaania Kuningriigi, Prantsuse Vabariigi, Itaalia Vabariigi, Küprose Vabariigi, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi, Luksemburgi Suurhertsogiriigi, Ungari **Vabariigi**, Malta Vabariigi, Madalmaade Kuningriigi, Austria Vabariigi, Poola Vabariigi, Portugali Vabariigi, Rumeenia, Sloveenia Vabariigi, Slovaki Vabariigi, Soome Vabariigi, Rootsi Kuningriigi ning **Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi** suhtes.

Muudatusettepanek 80

Euroopa Liidu leping
Artikkel 54 – lõige 2

Kehtiv tekst

2. Käesolev leping jõustub **1. jaanuaril 1993 eeldusel, et kõik ratifitseerimiskirjad on hoiule antud**, või vastasel juhul viimasena selle sammu astunud liikmesriigi ratifitseerimiskirja hoiuleandmisele järgneva kuu esimesel päeval.

Muudatusettepanek 81

Euroopa Liidu toimimise leping
Preambul

Kehtiv tekst

TEMA MAJESTEET BELGLASTE KUNINGAS, SAKSAMAA LIITVABARIIGI PRESIDENT, PRANTSUSE VABARIIGI PRESIDENT, ITAALIA VABARIIGI PRESIDENT, TEMA KUNINGLIK KÕRGUS LUKSEMBURGI **SUURHERTSOGINNA**, TEMA

Muudatusettepanek

1. Aluslepinguid kohaldatakse Belgia Kuningriigi, Bulgaaria Vabariigi, Tšehhi Vabariigi, Taani Kuningriigi, Saksamaa Liitvabariigi, Eesti Vabariigi, Iirimaa, Kreeka Vabariigi, Hispaania Kuningriigi, Prantsuse Vabariigi, **Horvaatia Vabariigi**, Itaalia Vabariigi, Küprose Vabariigi, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi, Luksemburgi Suurhertsogiriigi, Ungari, Malta Vabariigi, Madalmaade Kuningriigi, Austria Vabariigi, Poola Vabariigi, Portugali Vabariigi, Rumeenia, Sloveenia Vabariigi, Slovaki Vabariigi, Soome Vabariigi ja Rootsi Kuningriigi suhtes.

Muudatusettepanek

2. Käesolev leping jõustub **selle kuu esimesel päeval, mis järgneb nelja viiendiku liikmesriikide valitsuste ratifitseerimiskirja hoiuleandmisele**, või pärast seda, kui komisjon on ametlikult kinnitanud selle Euroopa Liidu rahvahääletuse tulemused, mille käigus saadi nõutav häälteenamus.

Muudatusettepanek

TEMA MAJESTEET BELGLASTE KUNINGAS, **BULGAARIA VABARIIGI PRESIDENT, TŠEHHI VABARIIGI PRESIDENT, TEMA MAJESTEET TAANI KUNINGANNA**, SAKSAMAA LIITVABARIIGI PRESIDENT, **EESTI VABARIIGI PRESIDENT, IIRIMAA PRESIDENT, KREEKA VABARIIGI**

MAJESTEET MADALMAADE
KUNINGANNA,

**PRESIDENT, TEMA MAJESTEET
HISPAANIA KUNINGAS, PRANTSUSE
VABARIIGI PRESIDENT, HORVAATIA
VABARIIGI PRESIDENT, ITAALIA
VABARIIGI PRESIDENT, KÜPROSE
VABARIIGI PRESIDENT, LÄTI
VABARIIGI PRESIDENT, LEEDU
VABARIIGI PRESIDENT, TEMA
KUNINGLIK KÕRGUS LUKSEMBURGI
SUURHERTSOG, UNGARI
PRESIDENT, MALTA VABARIIGI
PRESIDENT, TEMA MAJESTEET
MADALMAADE KUNINGAS,
AUSTRIA VABARIIGI
LIIDUPRESIDENT, POOLA
VABARIIGI PRESIDENT, PORTUGALI
VABARIIGI PRESIDENT, RUMEENIA
PRESIDENT, SLOVEENIA VABARIIGI
PRESIDENT, SLOVAKI VABARIIGI
PRESIDENT, SOOME VABARIIGI
PRESIDENT, TEMA MAJESTEET
ROOTSI KUNINGAS,**

Muudatusettepanek 82

**Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 3 – lõige 1 – punkt e a (uus)**

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

ea) keskkond ja elurikkus;

Muudatusettepanek 83

**Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 3 – lõige 2**

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

2. Liidu ainupädevusse kuulub ka rahvusvahelise lepingu sõlmimine, kui selle sõlmimise näeb ette liidu seadusandlik akt või kui lepingut on vaja selleks, et võimaldada liidul teostada oma sisemist pädevust, või kui selle sõlmimine võib mõjutada ühiseeskirju või muuta nende reguleerimisala.

2. Liidu ainupädevusse kuulub ka rahvusvahelise lepingu sõlmimine, **sealhulgas üleilmsete kliimamuutusteteemaliste läbirääkimiste raames**, kui selle sõlmimise näeb ette liidu seadusandlik akt või kui lepingut on vaja selleks, et võimaldada liidul teostada oma sisemist pädevust, või kui selle sõlmimine võib mõjutada ühiseeskirju või muuta nende reguleerimisala.

Muudatusettepanek 84

Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 4 – lõige 2 – punkt e

Kehtiv tekst

e) *keskkond*,

Muudatusettepanek

e) *rahvatervisega seotud küsimused, eelkõige inimeste tervise, sealhulgas reproduktiivtervise kaitse ja parandamine, eelkõige piiriülesed terviseohud, ja terviseühitsuse põhimõte;*

Muudatusettepanek 85

Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 4 – lõige 2 – punkt g

Kehtiv tekst

g) transport,

Muudatusettepanek

g) transport, *sealhulgas piiriülene taristu*,

Muudatusettepanek 86

Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 4 – lõige 2 – punkt j

Kehtiv tekst

j) vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala,

Muudatusettepanek

j) vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala *ning välispiiripoliitika*,

Muudatusettepanek 87

Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 4 – lõige 2 – punkt k

Kehtiv tekst

k) *ühised ohutusprobleemid rahvatervise küsimustes seoses käesolevas lepingus määratletud aspektidega.*

Muudatusettepanek

k) *välisasjad, välisjulgeolek ja kaitse*,

Muudatusettepanek 88

Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 4 – lõige 2 – punkt k a (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

ka) ***kodanikukaitse,***

Muudatusettepanek 89

**Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 4 – lõige 2 – punkt k b (uus)**

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

kb) tööstus,

Muudatusettepanek 90

**Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 4 – lõige 2 – punkt k c (uus)**

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

kc) haridus, eriti kui see on seotud riikidevaheliste küsimustega, nagu kraadide, astmete, oskuste ja kvalifikatsioonide vastastikune tunnustamine.

Muudatusettepanek 91

**Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 6 – punkt a**

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

a) inimeste tervise kaitse ja parandamine,

välja jäetud

Muudatusettepanek 92

**Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 6 – punkt e**

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

e) haridus, kutseõpe, noorsugu ja sport,

e) kutseõpe, noorsugu ja sport,

Muudatusettepanek 93

**Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 6 – punkt f**

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

f) kodanikukaitse,

välja jäetud

Muudatusettepanek 94

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 8

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Kõigi *oma* asjaomaste meetmete *puhul on liidu* eesmärk *meeste ja naiste* ebavõrdsuse kaotamine ja võrdõiguslikkuse edendamine.

Kõigi *liidu* asjaomaste meetmete eesmärk *on* ebavõrdsuse kaotamine ja *soolise* võrdõiguslikkuse edendamine.

Muudatusettepanek 95

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 9

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Oma poliitika ja meetmete määratlemisel ja rakendamisel *võtab* liit *arvesse kõrge* *tööhõive taseme edendamise, piisava* *sotsiaalse kaitse tagamise, sotsiaalse* *tõrjutuse vastase võitluse ning hariduse,* *koolituse ja inimeste tervise kaitse kõrge* *tasemega seotud nõudeid.*

Oma poliitika ja meetmete määratlemisel ja rakendamisel *tagab* liit, *et sotsiaalne* *progress põhineb sotsiaalpoliitika* *protokollil.*

Liit võtab arvesse kõrge tööhõive taseme *edendamise, piisava sotsiaalse kaitse* *tagamise, sotsiaalse tõrjutuse vastase* *võitluse ning hariduse, koolituse ja* *inimeste tervise kaitse kõrge tasemega* *seotud nõudeid ning ametiühingute* *demokraatlike kollektiivsete õiguste* *tõhusat kasutamist.*

(Osa artiklist 9 on viidud parlamendi muudatusettepaneku teise lõiku.)

Muudatusettepanek 96

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 10

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Oma poliitika ja meetmete määratlemisel ja

Oma poliitika ja meetmete määratlemisel ja

rakendamisel püüab liit võidelda diskrimineerimisega soo, rassilise **või** etnilise päritolu, usutunnistuse **või** veendumuste, **puuete**, vanuse **või** seksuaalse sättumuse alusel.

rakendamisel püüab liit võidelda diskrimineerimisega **bioloogilise ja sotsiaalse** soo, rassilise, etnilise **ja sotsiaalse** päritolu, **keele**, usutunnistuse **ja** veendumuste, **poliitiliste vaadete**, **rahvusvähemusse kuulumise, puude**, vanuse **ja** seksuaalse sättumuse alusel.

Muudatusettepanek 97

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 11

Kehtiv tekst

Ühenduse poliitika ja tegevuse määratlemisse ja rakendamisse peab integreerima **keskkonnakaitse** nõuded, eelkõige pidades silmas säästva arengu edendamist.

Muudatusettepanek

Ühenduse poliitika ja tegevuse määratlemisse ja rakendamisse peab integreerima **keskkonna-, kliima- ja elurikkuse kaitse** nõuded, eelkõige pidades silmas säästva arengu edendamist.

Muudatusettepanek 98

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 15 – lõige 3 – lõik 5

Kehtiv tekst

Euroopa Parlament ja nõukogu tagavad seadusandlike menetlustega seotud dokumentide avaldamise teises lõigus osutatud määrustega kehtestatud tingimuste kohaselt.

Muudatusettepanek

Euroopa Parlament ja nõukogu tagavad **selliste** seadusandlike menetlustega seotud dokumentide, **sealhulgas oma liikmete seisukohtade ning selliste seadusandlike tekstide ettepanekute ja muudatusettepanekute** avaldamise, **mis moodustavad osa tavapärasest õigusloomeprotsessist**, teises lõigus osutatud määrustega kehtestatud tingimuste kohaselt.

Muudatusettepanek 99

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 19 – lõige 1

Kehtiv tekst

1. Ilma et see piiraks aluslepingute teiste sätete kohaldamist ja **talle** liidu poolt antud volituste piires **võib nõukogu** seadusandliku **erimenetluse** kohaselt

Muudatusettepanek

1. Ilma et see piiraks aluslepingute teiste sätete kohaldamist, **võivad Euroopa Parlament ja nõukogu neile** liidu poolt antud volituste piires **astuda** seadusandliku

ühehäälselt ja pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist astuda vajalikke samme, et võidelda diskrimineerimisega soo, rassilise **või** etnilise päritolu, usutunnistuse **või** veendumuste, **puuete**, vanuse **või** seksuaalse sättumuse alusel.

tavamenetluse kohaselt vajalikke samme, et võidelda diskrimineerimisega **bioloogilise ja sotsiaalse** soo, rassilise, etnilise **ja sotsiaalse** päritolu, **keele**, usutunnistuse **ja** veendumuste, **poliitiliste vaadete, rahvusvähemusse kuulumise, puude**, vanuse **ja** seksuaalse sättumuse alusel.

Muudatusettepanek 100

Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 19 – lõige 2

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

2. Erandina lõikest 1 võivad Euroopa Parlament ja nõukogu seadusandliku tavamenetluse kohaselt võtta vastu ühenduse edendamismeetmete aluspõhimõtted, mis ei tähenda liikmesriikide õigusnormide ühtlustamist, et toetada liikmesriikide poolt lõikes 1 osutatud eesmärkide saavutamisele kaasaaitamiseks võetavaid meetmeid.

välja jäetud

Muudatusettepanek 101

Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 20 – lõige 2 a (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

2a. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad seadusandliku tavamenetluse kohaselt võtta vastu ühissätted, mis käsitlevad passide müügi ja muude kuritarvituste vältimist seoses liidu kodakondsuse omandamise ja kaotamisega kolmandate riikide kodanike poolt, et ühtlustada tingimusi, mille alusel võib kodakondsuse omandada.

Muudatusettepanek 102

Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 22 – lõige 1

Kehtiv tekst

1. Igal liidu kodanikul, kes elab liikmesriigis, mille kodanik ta ei ole, on selles liikmesriigis kohalikel valimistel õigus valida ja olla valitud samadel tingimustel kui selle riigi kodanikel. Seda õigust kasutatakse vastavalt ***nõukogu poolt pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga seadusandliku erimenetluse kohaselt ühehäälselt vastuvõetud üksikasjalikule korrale***; nimetatud korras võib ette näha erandeid, kui neid õigustavad liikmesriigi eriomased probleemid.

Muudatusettepanek 103

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 22 – lõige 2

Kehtiv tekst

2. Ilma et see piiraks artikli 223 lõike 1 ja selle rakendamiseks vastuvõetud sätete kohaldamist, on igal liidu kodanikul, kes elab liikmesriigis, mille kodanik ta ei ole, selles liikmesriigis Euroopa Parlamendi valimistel õigus valida ja olla valitud samadel tingimustel kui selle riigi kodanikel. Seda õigust kasutatakse vastavalt ***nõukogu poolt pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga seadusandliku erimenetluse kohaselt ühehäälselt vastuvõetud üksikasjalikule korrale***; ***nimetatud korras võib ette näha erandeid, kui neid õigustavad liikmesriigi eriomased probleemid.***

Muudatusettepanek 104

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 23 – lõik 2

Kehtiv tekst

Nõukogu võib seadusandliku erimenetluse kohaselt pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga

Muudatusettepanek

1. Igal liidu kodanikul, kes elab liikmesriigis, mille kodanik ta ei ole, on selles liikmesriigis kohalikel valimistel õigus valida ja olla valitud samadel tingimustel kui selle riigi kodanikel. Seda õigust kasutatakse vastavalt ***üksikasjalikule korrale, mille Euroopa Parlament ja nõukogu võtavad vastu seadusandliku tavamenetluse kohaselt.*** Nimetatud korras võib ette näha erandeid, kui neid õigustavad liikmesriigi eriomased probleemid.

Muudatusettepanek

2. Ilma et see piiraks artikli 223 lõike 1 ja selle rakendamiseks vastuvõetud sätete kohaldamist, on igal liidu kodanikul, kes elab liikmesriigis, mille kodanik ta ei ole, selles liikmesriigis Euroopa Parlamendi valimistel õigus valida ja olla valitud samadel tingimustel kui selle riigi kodanikel. Seda õigust kasutatakse vastavalt ***üksikasjalikule korrale, mille Euroopa Parlament ja nõukogu võtavad vastu seadusandliku tavamenetluse kohaselt.***

Muudatusettepanek

Euroopa Parlament ja nõukogu võivad seadusandliku tavamenetluse kohaselt võtta vastu direktiive, millega

võtta vastu direktiive, millega kehtestatakse sellise kaitse hõlbustamiseks vajalikud koordineerimis- ja koostöömeetmed.

kehtestatakse sellise kaitse hõlbustamiseks vajalikud koordineerimis- ja koostöömeetmed.

Muudatusettepanek 105

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 24 – lõik 1

Kehtiv tekst

Euroopa Parlament ja nõukogu määravad seadusandliku tavamenetluse kohaselt määruste abil kindlaks Euroopa Liidu lepingu artikli 11 tähenduses kodanikualgatuse esitamise korra ja tingimused, kaasa arvatud minimaalse liikmesriikide arvu, millest need kodanikualgatused peavad pärinema.

Muudatusettepanek

Euroopa Parlament ja nõukogu määravad seadusandliku tavamenetluse kohaselt määruste abil kindlaks Euroopa Liidu lepingu artikli 11 **lõike 4** tähenduses kodanikualgatuse esitamise korra ja tingimused, kaasa arvatud minimaalse liikmesriikide arvu, millest need kodanikualgatused peavad pärinema, **ning korra ja tingimused Euroopa Liidu rahvahääletuse läbiviimiseks kõnealuse lepingu artikli 11 lõike 4b tähenduses.**

Muudatusettepanek 106

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 24 a (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Artikkel 24a

Liit kaitseb vähemuste hulka kuuluvaid isikuid kooskõlas Euroopa regionaal- või vähemuskeelte harta ning rahvusvähemuste kaitse raamkonventsiooniga. Euroopa Parlament ja nõukogu võtavad seadusandliku tavamenetluse kohaselt vastu sätteid, millega toetatakse vähemuste hulka kuuluvate inimeste õiguste kasutamist. Liit ühineb Euroopa regionaal- või vähemuskeelte harta ning rahvusvähemuste kaitse raamkonventsiooniga.

Muudatusettepanek 107

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 26 – lõige 2

Kehtiv tekst

2. Siseturg hõlmab sisepiirideta ala, mille ulatuses tagatakse **kaupade**, isikute, teenuste ja kapitali vaba liikumine vastavalt aluslepingute sätetele.

Muudatusettepanek

2. Siseturg hõlmab sisepiirideta ala, mille ulatuses tagatakse **kõikides liikmesriikides ja liidu institutsioonide poolt** isikute, **kaupade**, teenuste ja kapitali vaba liikumine vastavalt aluslepingute sätetele.

Muudatusettepanek 108

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 43 – lõige 3

Kehtiv tekst

3. Nõukogu võtab komisjoni ettepaneku põhjal vastu meetmed hindade ja maksude, toetuste ja koguseliste piirangute kehtestamise ning **kalapüügivõimaluste** kehtestamise ja eraldamise kohta.

Muudatusettepanek

3 Nõukogu võtab komisjoni ettepaneku põhjal vastu meetmed hindade ja maksude, toetuste ja koguseliste piirangute kehtestamise ning **säästva kalapüügi võimaluste** kehtestamise ja eraldamise kohta.

Muudatusettepanek 109

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 64 – lõige 3

Kehtiv tekst

3. Erandina lõikest 2 võib ainult nõukogu seadusandliku erimenetluse kohaselt ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga **ühehäälselt võtta** vastu meetmeid, mis kujutavad endast liidu õiguses sammu tagasi kapitali kolmandatesse riikidesse ja kolmandatest riikidest liikumise liberaliseerimise osas.

Muudatusettepanek

3. Erandina lõikest 2 võib ainult nõukogu seadusandliku erimenetluse kohaselt ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga **võtta kvalifitseeritud häälteenamusega** vastu meetmeid, mis kujutavad endast liidu õiguses sammu tagasi kapitali kolmandatesse riikidesse ja kolmandatest riikidest liikumise liberaliseerimise osas.

Muudatusettepanek 110

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 67 – lõige 2

Kehtiv tekst

2. Liit tagab isikutele piirikontrolli puudumise sisepiiridel ning kujundab **varjupaiga, sisserände ja välispiiril teostatava kontrolli valdkonnas** liikmesriikidevahelisel solidaarsusel põhineva ühise poliitika, mis on õiglane kolmandate riikide kodanike suhtes. Käesoleva jaotise kohaldamisel koheldakse kodakondsuseta isikuid kolmandate riikide kodanikena.

Muudatusettepanek 111

**Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 70**

Kehtiv tekst

Ilma et see piiraks artiklite 258, 259 ja 260 kohaldamist, **võib** nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal eelkõige vastastikuse tunnustamise põhimõtte täieliku rakendamise hõlbustamiseks **võtta** vastu meetmeid, millega sätestatakse kord, mille kohaselt liikmesriigid hindavad koostöös komisjoniga objektiivselt ja erapooletult käesolevas jaos osutatud liidu poliitika rakendamist liikmesriikide asutuste poolt. **Euroopa Parlamenti ja** riikide parlamente teavitatakse hindamise sisust ja tulemustest.

Muudatusettepanek 112

**Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 77 – lõige 2 – punkt d a (uus)**

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

2. Liit tagab isikutele piirikontrolli puudumise sisepiiridel ning kujundab **piirihaldus-, varjupaiga- ja sisserändevaldkonnas** liikmesriikidevahelisel solidaarsusel põhineva ühise poliitika, mis on õiglane kolmandate riikide kodanike suhtes. Käesoleva jaotise kohaldamisel koheldakse kodakondsuseta isikuid kolmandate riikide kodanikena.

Muudatusettepanek

Ilma et see piiraks artiklite 258, 259 ja 260 kohaldamist, **võivad Euroopa Parlament ja nõukogu võtta seadusandliku tavamenetluse kohaselt** komisjoni ettepaneku põhjal eelkõige vastastikuse tunnustamise põhimõtte täieliku rakendamise hõlbustamiseks vastu meetmeid, millega sätestatakse kord, mille kohaselt liikmesriigid hindavad koostöös komisjoniga objektiivselt ja erapooletult käesolevas jaos osutatud liidu poliitika rakendamist liikmesriikide asutuste poolt. Riikide parlamente teavitatakse hindamise sisust ja tulemustest.

da) meetmeid, mis on vajalikud ja proportsionaalsed, et tagada liidu välispiiride tõhus seire, kindlustamine ja tulemuslik kontroll ning nende isikute tagasisaatmine, kellel ei ole õigust liidu territooriumile jääda;

Muudatusettepanek 113

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 77 – lõige 3

Kehtiv tekst

3. Kui artikli 20 lõike 2 punktis a osutatud õiguse kasutamise hõlbustamiseks osutub vajalikuks liidu meede, mille jaoks aluslepingud ei ole sätestanud vajalikke volitusi, **võib** nõukogu seadusandliku **erimenetluse** kohaselt kehtestada sätteid passide, isikutunnistuste, elamislubade või muude selliste dokumentide kohta. **Nõukogu teeb ühehäälse otsuse pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga.**

Muudatusettepanek 114

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 78 – lõige 3

Kehtiv tekst

3. Kui ühes või mitmes liikmesriigis tekib kolmandate riikide kodanike ootamatu sissevoolu tõttu hädaolukord, võib nõukogu võtta komisjoni ettepaneku põhjal vastu ajutisi meetmeid asjaomase liikmesriigi või asjaomaste liikmesriikide toetamiseks. Nõukogu teeb otsuse **pärast konsulteerimist** Euroopa Parlamendiga.

Muudatusettepanek 115

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 79 – lõige 1

Kehtiv tekst

1. Liit töötab välja ühise sisserändepoliitika, mille eesmärk on tagada **kõigil etappidel** sisserändevoogude tõhus juhtimine, liikmesriikides seaduslikult elavate kolmandate riikide kodanike õiglane kohtlemine ning tõhusamad meetmed ebaseadusliku sisserände ja inimkaubanduse

Muudatusettepanek

3. Kui artikli 20 lõike 2 punktis a osutatud õiguse kasutamise hõlbustamiseks osutub vajalikuks liidu meede, mille jaoks aluslepingud ei ole sätestanud vajalikke volitusi, **võivad Euroopa Parlament ja** nõukogu seadusandliku **tavamenetluse** kohaselt kehtestada sätteid passide, isikutunnistuste, elamislubade või muude selliste dokumentide kohta.

Muudatusettepanek

3. Kui ühes või mitmes liikmesriigis tekib kolmandate riikide kodanike ootamatu sissevoolu tõttu hädaolukord, võib nõukogu võtta komisjoni ettepaneku põhjal vastu ajutisi meetmeid asjaomase liikmesriigi või asjaomaste liikmesriikide toetamiseks. Nõukogu teeb otsuse **Euroopa Parlamendi algatusel või pärast Euroopa Parlamendiga konsulteerimist.**

Muudatusettepanek

1. Liit töötab välja ühise sisserändepoliitika, **milles võetakse arvesse liikmesriikide majanduslikku ja sotsiaalset stabiilsust ning** mille eesmärk on tagada **kõigis etappides suutlikkus täita ühtse turu tööjõuvajadusi, et liikmesriikide majanduslikku olukorda toetada, ning** sisserändevoogude tõhus

ennetamiseks ja nende vastu võitlemiseks.

juhtimine, liikmesriikides seaduslikult elavate kolmandate riikide kodanike õiglane kohtlemine ning tõhusamad meetmed ebaseadusliku sisserände ja inimkaubanduse ennetamiseks ja nende vastu võitlemiseks.

Muudatusettepanek 116

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 79 – lõige 2 – punkt a

Kehtiv tekst

a) liikmesriiki sisenemise ja **seal viibimise tingimused** ning **normid**, mille kohaselt liikmesriigid väljastavad pikaajalisi viisasid ja elamislube, sealhulgas neid, mille eesmärk on perekondade taasühinemine;

Muudatusettepanek

a) liikmesriiki sisenemise, **seal viibimise** ja **liidu kodakondsuse saamise miinimumtingimused** ning **miinimumnormid**, mille kohaselt liikmesriigid väljastavad pikaajalisi viisasid ja elamislube, sealhulgas neid, mille eesmärk on perekondade taasühinemine;

Muudatusettepanek 117

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 81 – lõige 3 – lõik 1

Kehtiv tekst

Erandina lõikest 2 **sätetab** perekonnaõiguse piiriülest toimet käsitlevad meetmed **nõukogu** seadusandliku **erimenetluse** kohaselt. **Nõukogu teeb ühehäälse otsuse pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga.**

Muudatusettepanek

Erandina lõikest 2 **sätetavad** perekonnaõiguse piiriülest toimet käsitlevad meetmed seadusandliku **tavamenetluse** kohaselt **Euroopa Parlament ja nõukogu.**

Muudatusettepanek 118

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 81 – lõige 3 – lõik 2

Kehtiv tekst

Nõukogu **võib** komisjoni ettepaneku põhjal võtta vastu otsuse, millega määratakse kindlaks need perekonnaõiguse piiriülese toimega aspektid, mille kohta võib õigusaktid võtta vastu tavamenetluse käigus. **Nõukogu teeb ühehäälse otsuse**

Muudatusettepanek

Euroopa Parlament ja nõukogu võivad komisjoni ettepaneku põhjal võtta **seadusandliku tavamenetluse kohaselt** vastu otsuse, millega määratakse kindlaks need perekonnaõiguse piiriülese toimega aspektid, mille kohta võib õigusaktid võtta

pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga.

vastu tavamenetluse käigus.

Muudatusettepanek 119

Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 81 – lõige 3 – lõik 3

Kehtiv tekst

Teises lõigus osutatud ettepanek edastatakse riikide parlamentidele. Kui riigi parlament annab kuue kuu jooksul alates asjakohase teatise edastamise kuupäevast teada oma vastuseisust, otsust vastu ei võeta. Kui vastuseisu ei väljendata, võib nõukogu otsuse vastu võtta.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 120

Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 83 – lõige 1 – lõik 2

Kehtiv tekst

Need kuriteoliigid on järgmised: terrorism, inimkaubandus ning naiste ja laste seksuaalne ärakasutamine, ebaseaduslik uimastikaubandus, ebaseaduslik relvaäri, rahapesu, korruptsioon, maksevahendite võltsimine, arvutikuriteod ja organiseeritud kuritegevus.

Muudatusettepanek

Need kuriteoliigid on järgmised: terrorism, inimkaubandus ning naiste ja laste seksuaalne ärakasutamine, **sooline vägivald, keskkonnakuriteod**, ebaseaduslik uimastikaubandus, ebaseaduslik relvaäri, rahapesu, korruptsioon, maksevahendite võltsimine, arvutikuriteod ja organiseeritud kuritegevus.

Muudatusettepanek 121

Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 83 – lõige 1 – lõik 3

Kehtiv tekst

Olenevalt kuritegevusealase olukorra kujunemisest **võib** nõukogu **võtta vastu otsuse, milles määratakse** kindlaks muud kuriteovaldkonnad, mis vastavad käesolevas lõikes sätestatud kriteeriumidele. **Nõukogu teeb otsuse ühehäälselt pärast Euroopa Parlamendilt**

Muudatusettepanek

Olenevalt kuritegevusealase olukorra kujunemisest **võivad Euroopa Parlament oma liikmete häälteenamusega ja nõukogu Euroopa Liidu lepingu artikli 16 lõikes 4b määratletud tugevdatud kvalifitseeritud häälteenamusega** kindlaks määrata muud kuriteovaldkonnad, mis vastavad käesolevas lõikes sätestatud

nõusoleku saamist.

kriteeriumidele.

Muudatusettepanek 122

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 86 – lõige 1

Kehtiv tekst

1. *Liidu finantshuve kahjustavate kuritegude vastu võitlemiseks võib nõukogu seadusandliku erimenetluse kohaselt määruste abil asutada Eurojusti põhjal Euroopa Prokuratuuri. Nõukogu teeb otsuse ühehäälselt pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist.*

Kui ühehäälsel otsust ei saavutata, võib vähemalt üheksa liikmesriiki nõuda, et määruse eelnõu esitataks Euroopa Ülemkogule. Sellisel juhul nõukogus toimuv menetlus peatatakse. Pärast arutelu ja konsensuse korral saadab Euroopa Ülemkogu nelja kuu jooksul pärast asjaomase menetluse peatamist eelnõu tagasi nõukogule vastuvõtmiseks.

Kui puudub kokkulepe, kuid vähemalt üheksa liikmesriiki soovib asjaomase määruse eelnõu alusel sisse seada tõhustatud koostöö, teavitavad liikmesriigid sellest Euroopa Parlamenti, nõukogu ja komisjoni sama tähtaja jooksul. Sellisel juhul loetakse Euroopa Liidu lepingu artikli 20 lõikes 2 ja käesoleva lepingu artikli 329 lõikes 1 osutatud luba tõhustatud koostöö alustamiseks antuks ning kohaldatakse tõhustatud koostöö sätteid.

Muudatusettepanek 123

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 86 – lõige 4

Kehtiv tekst

4. Euroopa Ülemkogu võib samal ajal või hiljem võtta vastu otsuse *lõike 1 muutmise kohta*, et laiendada Euroopa Prokuratuuri volitusi piiriülese mõõtmega

Muudatusettepanek

1. *Eurojusti põhjal asutatud Euroopa Prokuratuur võitleb liidu finantshuve kahjustavate kuritegude vastu. Euroopa Parlament ja nõukogu kehtestavad seadusandliku tavamenetluse kohaselt vastu võetud õigusaktidega Euroopa Prokuratuuri toimimise reeglid.*

Muudatusettepanek

4. Euroopa *Parlament ja nõukogu võivad seadusandliku tavamenetluse kohaselt* samal ajal või hiljem võtta vastu otsuse, et laiendada Euroopa Prokuratuuri

raskete kuritegude vastu võitlemisele, ja muuta vastavalt lõiget 2, mis käsitleb mitut liikmesriiki puudutavate raskete kuritegude täideviijaid ja osavõtjaid. ***Euroopa Ülemkogu teeb otsuse ühehäälselt pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist ja pärast konsulteerimist komisjoniga.***

Muudatusettepanek 124

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 87 – lõige 3 – lõik 1

Kehtiv tekst

Nõukogu ***võib*** seadusandliku ***erimenetluse*** kohaselt kehtestada meetmeid käesolevas artiklis nimetatud asutuste vahelise operatiivkoostöö valdkonnas. ***Nõukogu teeb ühehäälse otsuse pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga.***

Muudatusettepanek 125

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 87 – lõige 3 – lõik 2

Kehtiv tekst

Kui ühehäälsel otsust ei saavutata, võib vähemalt üheksa liikmesriiki nõuda, et meetmete eelnõu esitataks Euroopa Ülemkogule. Sellisel juhul nõukogus toimuv menetlus peatatakse. Pärast arutelu ja konsensuse korral saadab Euroopa Ülemkogu nelja kuu jooksul pärast asjaomase menetluse peatamist eelnõu tagasi nõukogule vastuvõtmiseks.

Muudatusettepanek 126

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 88 – lõige 1

Kehtiv tekst

1. ***Europoli ülesanne on toetada ja tõhustada liikmesriikide politseiasutuste ja teiste õiguskaitseorganite tegevust ning nende vastastikust koostööd*** kahte või

volitusi piiriülese mõõtmega raskete kuritegude vastu võitlemisele, ja muuta vastavalt lõiget 2, mis käsitleb mitut liikmesriiki puudutavate raskete kuritegude täideviijaid ja osavõtjaid.

Muudatusettepanek

Euroopa Parlament ja nõukogu võivad seadusandliku ***tavamenetluse*** kohaselt kehtestada meetmeid käesolevas artiklis nimetatud asutuste vahelise operatiivkoostöö valdkonnas.

Muudatusettepanek

Vähemalt üheksa liikmesriiki ***võib*** nõuda, et meetmete eelnõu esitataks Euroopa Ülemkogule. Sellisel juhul nõukogus toimuv menetlus peatatakse. Pärast arutelu ja konsensuse korral saadab Euroopa Ülemkogu nelja kuu jooksul pärast asjaomase menetluse peatamist eelnõu tagasi nõukogule vastuvõtmiseks.

enamat liikmesriiki puudutava raske kuritegevuse, terrorismi ning liidu poliitikaga hõlmatud ühist huvi kahjustavate kuritegevuse vormide ennetamisel ja nende vastu võitlemisel.

liikmesriiki puudutava raske kuritegevuse, terrorismi ning liidu poliitikaga hõlmatud ühist huvi kahjustavate kuritegevuse vormide ennetamisel ja nende vastu võitlemisel.

Muudatusettepanek 127

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 88 – lõige 2 – lõik 1 – punkt b

Kehtiv tekst

b) liikmesriikide pädevate asutuste poolt ühiselt või ühiste uurimisrühmade poolt ettevõetud uurimistoimingute ja operatiivtegevuse koordineerimine, korraldamine ja teostamine, **vajaduse korral koostöös Eurojustiga.**

Muudatusettepanek

b) uurimistoimingute ja operatiivtegevuse koordineerimine, korraldamine ja teostamine.

Muudatusettepanek 128

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 88 – lõige 3

Kehtiv tekst

3. Europoli mis tahes operatiivtegevust tuleb korraldada koostöös selle liikmesriigi asutustega, kelle territooriumil nimetatud tegevus toimub, ning nende nõusolekul. Sunnimeetmete rakendamise volitused on üksnes riigi pädevatel asutustel.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 129

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 108 – lõige 1

Kehtiv tekst

1. Koostöös liikmesriikidega kontrollib komisjon pidevalt kõiki neis riikides olemasolevaid abisüsteeme. Ta paneb liikmesriikidele ette sobivaid meetmeid, mis on vajalikud siseturu järkjärguliseks arenguks või toimimiseks.

Muudatusettepanek

1. Koostöös liikmesriikidega kontrollib komisjon pidevalt kõiki neis riikides olemasolevaid abisüsteeme, **järgides samal ajal Euroopa Liidu lepingu artiklis 3 sätestatud liidu eesmärke.** Ta paneb liikmesriikidele ette sobivaid meetmeid, mis on vajalikud siseturu järkjärguliseks arenguks, **nende**

Muudatusettepanek 130

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 113

Kehtiv tekst

Pärast konsulteerimist **Euroopa Parlamendi ning majandus- ja sotsiaalkomiteega võtab** nõukogu **seadusandliku erimenetluse kohaselt ühehäälselt vastu sätted käibemaksu, aktsiisi ja teisi kaudseid makse käsitlevate õigusaktide ühtlustamiseks sel määral, mis on vajalik siseturu rajamise ja toimimise tagamiseks ja konkurentsi moonutamise vältimiseks.**

Muudatusettepanek 131

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 115

Kehtiv tekst

Ilma et see piiraks artikli **104** kohaldamist, **annab nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal ning** pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ning majandus- ja sotsiaalkomiteega **ühehäälselt direktiive** liikmesriikide niisuguste õigus- ja haldusnormide ühtlustamiseks, mis otseselt mõjutavad siseturu rajamist või toimimist.

Muudatusettepanek 132

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 119 – lõige 1

Kehtiv tekst

1. Euroopa Liidu lepingu artiklis 3 seatud eesmärkide saavutamiseks hõlmab liikmesriikide ja liidu tegevus aluslepingute kohaselt niisuguse majanduspoliitika kasutuselevõttu, mis rajaneb liikmesriikide majanduspoliitika

Muudatusettepanek

Pärast konsulteerimist **majandus- ja sotsiaalkomiteega võtavad Euroopa Parlament ja** nõukogu, **kes teeb otsuse Euroopa Liidu Lepingu artikli 16 lõikes 4b määratletud suurendatud kvalifitseeritud häälteenamusega, vastu sätted otseseid ja kaudseid makse, sealhulgas käibemaksu ja aktsiise, ning muid otsese ja kaudse maksustamise viise käsitlevate õigusaktide ühtlustamiseks.**

Muudatusettepanek

Ilma et see piiraks artikli **114** kohaldamist, **võtavad Euroopa Parlament ja nõukogu** pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ning majandus- ja sotsiaalkomiteega **seadusandliku tavamenetluse kohaselt vastu direktiivid** liikmesriikide niisuguste õigus- ja haldusnormide ühtlustamiseks, mis otseselt mõjutavad siseturu rajamist või toimimist.

Muudatusettepanek

1. Euroopa Liidu lepingu artiklis 3 seatud eesmärkide saavutamiseks hõlmab liikmesriikide ja liidu tegevus aluslepingute kohaselt niisuguse majanduspoliitika kasutuselevõttu, mis rajaneb liikmesriikide majanduspoliitika

tihedal koordineerimisel, siseturul ja ühiseesmärkide kindlaksmääramisel ning mida korraldatakse kooskõlas vabal konkurentsil põhineva avatud *turumajanduse põhimõttega*.

Muudatusettepanek 133

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 121 – lõige 2 – lõik 1

Kehtiv tekst

Komisjoni soovitusel põhjal *otsust tehes sõnastab* nõukogu liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste eelnõu ning *esitab* Euroopa Ülemkogule aruande.

Muudatusettepanek 134

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 121 – lõige 2 – lõik 3

Kehtiv tekst

Selle järelduse alusel *võtab* nõukogu vastu soovitusel, milles esitatakse nimetatud üldsuunistes. *Nõukogu informeerib oma soovitusel Euroopa Parlamenti*.

Muudatusettepanek 135

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 121 – lõige 3 – lõik 1

Kehtiv tekst

Et tagada liikmesriikide majanduspoliitika tihedam kooskõlastamine ning majandusliku suutlikkuse püsiv vastastikune lähenemine, *jälgib* nõukogu komisjoni esitatud aruannete põhjal iga liikmesriigi ja liidu majandusarengut ning nende majanduspoliitika ühtivust lõikes 2 nimetatud üldsuunistega ning annab

tihedal koordineerimisel, siseturul ja ühiseesmärkide kindlaksmääramisel ning mida korraldatakse kooskõlas vabal konkurentsil põhineva avatud *turumajandusega, mille eesmärk on saavutada täielik tööhõive ja sotsiaalne progress*.

Muudatusettepanek

Pärast konsulteerimist tööturu osapooltega sõnastavad komisjoni soovitusel põhjal *Euroopa Parlament ja* nõukogu *seadusandliku tavamenetluse kohaselt otsust tehes* liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste eelnõu ning *esitavad* Euroopa Ülemkogule aruande.

Muudatusettepanek

Selle järelduse alusel *võtavad Euroopa Parlament ja* nõukogu vastu soovitusel, milles esitatakse nimetatud üldsuunistes.

Muudatusettepanek

Et tagada liikmesriikide majanduspoliitika tihedam kooskõlastamine ning majandusliku suutlikkuse püsiv vastastikune lähenemine, *jälgivad Euroopa Parlament ja* nõukogu komisjoni esitatud aruannete põhjal *ja pärast tööturu osapooltega konsulteerimist* iga liikmesriigi ja liidu majandusarengut ning

korrapäraselt üldhinnanguid.

nende majanduspoliitika ühtivust lõikes 2 nimetatud üldsuunistega ning annab korrapäraselt üldhinnanguid.

Muudatusettepanek 136

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 121 – lõige 4 – lõik 1

Kehtiv tekst

Kui lõikes 3 sätestatud menetluse kohaselt tehakse kindlaks, et liikmesriigi majanduspoliitika ei vasta lõikes 2 märgitud üldsuunistele või et see võib ohustada majandus- ja rahaliidu nõuetekohast toimimist, võib komisjon teha asjassepuutuvale liikmesriigile hoiatuse. Nõukogu võib komisjoni soovitusel põhjal anda asjassepuutuvale liikmesriigile vajalikud soovitused. Nõukogu **võib** komisjoni ettepaneku põhjal otsustada **oma** soovitused avaldada.

Muudatusettepanek

Kui lõikes 3 sätestatud menetluse kohaselt tehakse kindlaks, et liikmesriigi majanduspoliitika ei vasta lõikes 2 märgitud üldsuunistele või et see võib ohustada majandus- ja rahaliidu nõuetekohast toimimist, võib komisjon teha asjassepuutuvale liikmesriigile hoiatuse. Nõukogu võib komisjoni soovitusel põhjal anda asjassepuutuvale liikmesriigile vajalikud soovitused. **Euroopa Parlament ja nõukogu võivad** komisjoni ettepaneku põhjal otsustada **nõukogu** soovitused avaldada.

Muudatusettepanek 137

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 122 – lõige 1

Kehtiv tekst

1. Ilma et see piiraks muude aluslepingutes sätestatud menetluste kohaldamist, võib nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal ja liikmesriikide vahelises solidaarsuse vaimus kehtestada majanduslikule olukorrale vastavad meetmed, eriti kui tekib tõsiseid raskusi teatud toodetega varustamisel, eelkõige energeetika valdkonnas.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 138

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 122 – lõige 2

Kehtiv tekst

2. Kui mõni liikmesriik on raskustes või kui tal on tõsine oht sattuda suurtesse raskustesse, mida põhjustavad loodusõnnetused või temast olenematud erandlikud juhtumid, võib nõukogu teatud tingimustel komisjoni ettepaneku põhjal anda asjaomasele liikmesriigile liidu finantsabi. Nõukogu eesistuja teatab tehtud otsusest Euroopa Parlamendile.

Muudatusettepanek 139

**Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 126 – lõige 1 a (uus)**

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek 140

**Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 126 – lõige 14 – lõik 2**

Kehtiv tekst

Tehes otsuse pärast konsulteerimist Euroopa **Parlamendi ja** Euroopa **Keskpagaga, võtab** nõukogu seadusandliku **erimenetluse** kohaselt **ühehäälselt** vastu asjakohased sätted, millega nimetatud protokoll seejärel asendatakse.

Muudatusettepanek 141

**Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 126 – lõige 14 – lõik 3**

Kehtiv tekst

Nõukogu **kehtestab** komisjoni ettepaneku põhjal **ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga** üksikasjaliku eeskirja ja

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek

1a. Liikmesriigid tagavad, et tehakse vajalikud investeeringud, et saavutada Euroopa majandus-, sotsiaal-, keskkonna- ja julgeolekueesmärgid.

Muudatusettepanek

Tehes otsuse pärast konsulteerimist Euroopa **Keskpagaga, võtavad** Euroopa **Parlament ja** nõukogu seadusandliku **tavamenetluse** kohaselt vastu asjakohased sätted, millega nimetatud protokoll seejärel asendatakse.

Muudatusettepanek

Euroopa Parlament ja nõukogu **kehtestavad** komisjoni ettepaneku põhjal **seadusandliku tavamenetluse kohaselt**

määratlused nimetatud protokollis sätete kohaldamiseks, arvestades käesoleva lõike teisi sätteid.

üksikasjaliku eeskirja ja määratlused nimetatud protokollis sätete kohaldamiseks, arvestades käesoleva lõike teisi sätteid.

Muudatusettepanek 142

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 148 – lõige 1

Kehtiv tekst

1 Euroopa Ülemkogu *arutab* igal aastal tööhõive olukorda liidus ja *teeb* selle kohta järeldusi *nõukogu ja komisjoni ühise* aastaaruande põhjal.

Muudatusettepanek

1. *Euroopa Parlament ja* Euroopa Ülemkogu *arutavad* igal aastal tööhõive olukorda liidus ja *teevad* selle kohta järeldusi komisjoni aastaaruande põhjal, *mis sisaldab lõikes 3 osutatud aruannetest saadud teavet.*

Muudatusettepanek 143

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 148 – lõige 2

Kehtiv tekst

2 Euroopa Ülemkogu järeldustest lähtudes *koostab otsuse tegev* nõukogu igal aastal komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast konsulteerimist *Euroopa Parlamendi*, majandus- ja sotsiaalkomitee, regioonide komitee ning artiklis 150 nimetatud tööhõivekomiteega suunised, mida liikmesriigid oma tööhõivepoliitikas arvesse võtavad. Need suunised *on kooskõlas* artikli 121 lõike 2 kohaselt *vastuvõetud üldsuunistega.*

Muudatusettepanek

2. *Euroopa Parlamendi ja* Euroopa Ülemkogu järeldustest lähtudes *koostavad Euroopa Parlament ja* nõukogu igal aastal komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast konsulteerimist majandus- ja sotsiaalkomitee, regioonide komitee ning artiklis 150 nimetatud tööhõivekomiteega suunised, mida liikmesriigid oma tööhõivepoliitikas arvesse võtavad. Need suunised *täiendavad* artikli 121 lõike 2 kohaselt *vastu võetud üldsuuniseid ning nende eesmärk on tagada Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni poolt 2017. aastal Göteborgi tippkohtumisel välja kuulutatud Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtete ja õiguste rakendamine.*

Muudatusettepanek 144

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 148 – lõige 3

Kehtiv tekst

3 Iga liikmesriik esitab **nõukogule ja** komisjonile aastaaruande põhimeetmete kohta, mis võetakse tema tööhõivepoliitika rakendamiseks vastavalt lõikes 2 osutatud tööhõivesuunistele.

Muudatusettepanek 145

Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 148 – lõige 4

Kehtiv tekst

4. Lõikes 3 osutatud aruannete põhjal **ja olles ära kuulanud tööhõivekomitee arvamuse, kontrollib** nõukogu igal aastal liikmesriikide tööhõivepoliitika elluviimist vastavalt tööhõivesuunistele. Nõukogu **võib** komisjoni soovitusel põhjal anda liikmesriikidele soovitusi, kui **ta** seda kontrollimise põhjal vajalikuks **peab**.

Muudatusettepanek 146

Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 148 – lõige 5

Kehtiv tekst

5. Kontrollimise tulemuste põhjal **teevad nõukogu ja** komisjon tööhõive olukorrast liidus ja tööhõivesuuniste rakendamisest **ühise** aastaaruande Euroopa Ülemkogule.

Muudatusettepanek 147

Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 151 – lõik 1

Kehtiv tekst

Pidades silmas sotsiaalseid põhiõigusi, nagu need on määratletud **18. oktoobril 1961 Torinos allkirjutatud Euroopa sotsiaalharta** ja liidu 1989. aasta harta

Muudatusettepanek

3. Iga liikmesriik esitab komisjonile aastaaruande põhimeetmete kohta, mis võetakse tema tööhõivepoliitika rakendamiseks vastavalt lõikes 2 osutatud tööhõivesuunistele.

Muudatusettepanek

4. Lõikes 3 osutatud aruannete põhjal **kontrollivad Euroopa Parlament ja** nõukogu igal aastal liikmesriikide tööhõivepoliitika elluviimist vastavalt tööhõivesuunistele. **Euroopa Parlament ja** nõukogu **võivad** komisjoni soovitusel põhjal anda liikmesriikidele soovitusi, kui **nad peavad** seda kontrollimise põhjal vajalikuks.

Muudatusettepanek

5. Kontrollimise tulemuste põhjal **teeb** komisjon tööhõive olukorrast liidus ja tööhõivesuuniste rakendamisest aastaaruande **Euroopa Parlamendile ja** Euroopa Ülemkogule.

Muudatusettepanek

Pidades silmas sotsiaalseid põhiõigusi, nagu need on määratletud **lõbivaadatud Euroopa sotsiaalharta, mis allkirjastati Strasbourgis 3. mail 1996**, liidu

töötajate sotsiaalsete põhiõiguste kohta, võtavad liit ja liikmesriigid oma eesmärgiks tööhõive edendamise ning parandatud elamis- ja töötingimused, et võimaldada nende ühtlustamist samal ajal jätkuva parandamisega, piisava sotsiaalkaitse, tööturu osapoolte dialoogi, inimressursside arendamise, pidades silmas kestvat kõrget tööhõivet ja tööturult väljatõrjumise tõkestamist.

1989. aasta hartas töötajate sotsiaalsete põhiõiguste kohta, ***Euroopa sotsiaalõiguste sambas ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas***, võtavad liit ja liikmesriigid oma eesmärgiks tööhõive edendamise ning parandatud elamis- ja töötingimused, et võimaldada nende ühtlustamist samal ajal jätkuva parandamisega, piisava sotsiaalkaitse, tööturu osapoolte dialoogi, inimressursside arendamise, pidades silmas kestvat kõrget tööhõivet ja tööturult väljatõrjumise tõkestamist.

Muudatusettepanek 148

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 151 – lõik 1 a (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Erisätted, mis käsitlevad sotsiaalse progressi määramist ja rakendamist ning seost sotsiaalsete põhiõiguste ja liidu muude poliitikavaldkondade vahel, määratakse kindlaks aluslepingutele lisatud protokollis Euroopa Liidu sotsiaalse progressi kohta.

Muudatusettepanek 149

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 153 – lõige 1 – punkt b a (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

ba) õiglane üleminek ja muutusteks valmisolek;

Muudatusettepanek 150

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 153 – lõige 1 – punkt e

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

e) töötajate teavitamine ja ***ärakuulamine***;

e) töötajate teavitamine, ***ärakuulamine*** ja ***osalemine***;

Muudatusettepanek 151

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 153 – lõige 1 – punkt i

Kehtiv tekst

i) **meeste ja naiste võrdõiguslikkus** seoses **nende** võimalustega tööturul ja kohtlemisega tööl;

Muudatusettepanek

i) **soolise võrdõiguslikkuse edendamine** seoses võimalustega tööturul ja kohtlemisega tööl;

Muudatusettepanek 152

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 153 – lõige 1 – punkt j

Kehtiv tekst

j) sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemine;

Muudatusettepanek

j) **vaesuse ja** sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemine **ning sotsiaaleluruumide toetamine**;

Muudatusettepanek 153

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 153 – lõige 2 – lõik 1 – punkt b

Kehtiv tekst

b) lõike 1 punktides **a–i** osutatud valdkondades direktiivide abil vastu võtta miinimumnõuded järkjärguliseks rakendamiseks, arvestades igas liikmesriigis kehtivaid tingimusi ja tehnilisi eeskirju. Sellistes direktiivides hoidutakse haldus-, finants- ja õiguslike piirangute kehtestamisest viisil, mis pidurdaks väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete loomist ja arengut.

Muudatusettepanek

b) lõike 1 punktides **a–k** osutatud valdkondades direktiivide abil vastu võtta miinimumnõuded järkjärguliseks rakendamiseks, arvestades igas liikmesriigis kehtivaid tingimusi ja tehnilisi eeskirju. Sellistes direktiivides hoidutakse haldus-, finants- ja õiguslike piirangute kehtestamisest viisil, mis pidurdaks väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete loomist ja arengut.

Muudatusettepanek 154

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 153 – lõige 2 – lõik 3

Kehtiv tekst

Lõike 1 punktides c, d, f ja g osutatud valdkondades teeb nõukogu otsuse seadusandliku erimenetluse kohaselt

Muudatusettepanek

välja jäetud

*ühehäälselt pärast konsulteerimist
Euroopa Parlamendi ja nimetatud
komiteedega.*

Muudatusettepanek 155

**Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 153 – lõige 2 – lõik 4**

Kehtiv tekst

*Nõukogu võib komisjoni ettepaneku
põhjal pärast konsulteerimist Euroopa
Parlamendiga teha ühehäälselt otsuse
muuta seadusandlik tavamenetlus
kehtivaks ka käesoleva artikli lõike 1
punktide d, f ja g suhtes.*

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 156

**Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 153 – lõige 4 – taane 1 a (uus)**

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

*– ei anna mõjuvat alust alandada
liikmesriikides töötajatele juba tagatud
kaitse taset,*

Muudatusettepanek 157

**Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 157 – lõige 1**

Kehtiv tekst

1. Iga liikmesriik tagab **meestele ja
naistele** võrdse või võrdväärse töö eest
võrdse tasu maksmise põhimõtte
rakendamise.

Muudatusettepanek

1. Iga liikmesriik tagab **kõigile
töötajatele, olenemata nende soost**, võrdse
või võrdväärse töö eest võrdse tasu
maksmise põhimõtte rakendamise.

Muudatusettepanek 158

**Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 157 – lõige 2 – lõik 2 – sissejuhatav osa**

Kehtiv tekst

Võrdne tasu ilma soolise

Muudatusettepanek

(Ei puuduta eestikeelset versiooni.)

diskrimineerimiseta tähendab, et:

Muudatusettepanek 159

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 157 – lõige 3

Kehtiv tekst

3. Seadusandliku tavamenetluse kohaselt ja pärast konsulteerimist majandus- ja sotsiaalkomiteega võtavad Euroopa Parlament ja nõukogu meetmeid, et tagada **meeste ja naiste võrdsete võimaluste ja võrdse kohtlemise** põhimõtte, sealhulgas võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtte kohaldamine tööhõive ja elukutse küsimustes.

Muudatusettepanek 160

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 157 – lõige 4

Kehtiv tekst

4. Pidades silmas **meeste ja naiste** täieliku ja tegeliku võrdõiguslikkuse tagamist tööasjus, ei takista võrdse kohtlemise põhimõtte ühtki liikmesriiki säilitamast või võtmast meetmeid, mis sätestavad erilised eelised, et hõlbustada alaesindatud **sool** tegutsemist oma kutsealal ja ära hoida või heastada halvemusi tööalases karjääris.

Muudatusettepanek 161

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 165 – lõige 2 – taane 1 (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

3. Seadusandliku tavamenetluse kohaselt ja pärast konsulteerimist majandus- ja sotsiaalkomiteega võtavad Euroopa Parlament ja nõukogu meetmeid, et tagada **võrdse kohtlemise ja soolise võrdõiguslikkuse** põhimõtte, sealhulgas võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtte kohaldamine tööhõive ja elukutse küsimustes.

Muudatusettepanek

4. Pidades silmas täieliku ja tegeliku **soolise** võrdõiguslikkuse tagamist tööasjus, ei takista võrdse kohtlemise põhimõtte ühtki liikmesriiki säilitamast või võtmast meetmeid, mis sätestavad erilised eelised, et hõlbustada alaesindatud **sugudel kogu nende mitmekesisuses** tegutsemist oma kutsealal ja ära hoida või heastada halvemusi tööalases karjääris.

– töötada välja ühised eesmärgid ja standardid hariduse jaoks, mis edendab demokraatlikke väärtusi ja õigusriiki ning digi- ja majanduskirjaoskust;

Muudatusettepanek 162

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 165 – lõige 2 – taane 3

Kehtiv tekst

– *soodustada haridusasutustevahelist koostööd;*

Muudatusettepanek

– *edendada haridussüsteemide vahelist koostööd ja sidusust, tagades samal ajal kultuuritraditsioonid ja piirkondliku mitmekesisuse;*

Muudatusettepanek 163

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 166 – lõige 1

Kehtiv tekst

1. Liit *rakendab kutseõppepoliitikat, mis toetab ja täiendab liikmesriikide meetmeid, samal ajal täiel määral respektierides liikmesriikide vastutust kutseõppe sisu ja korralduse eest.*

Muudatusettepanek

1. Liit *ja liikmesriigid rakendavad pärast tööturu osapooltega konsulteerimist* meetmeid *kutseõppepoliitika tõhustamiseks, võttes arvesse riikide tavade mitmekesisust.*

Muudatusettepanek 164

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 166 – lõige 2 – taane 2

Kehtiv tekst

– parandada esialgset ja täiendkutseõpet, et hõlbustada kutsealale pääsu ja naasmist tööturule;

Muudatusettepanek

– *töötada välja kutseõppe ühised standardid ning* parandada esialgset ja täiendkutseõpet, et hõlbustada kutsealale pääsu ja naasmist tööturule *ning suurendada töötajate liikuvust liidus;*

Muudatusettepanek 165

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 168 – lõige 1 – lõik 2

Kehtiv tekst

Liidu meetmed, mis täiendavad liikmesriikide poliitikat, on suunatud rahvatervise parandamisele, inimeste haiguste ennetamisele ja füüsilist ja vaimset tervist ohustavate tegurite

Muudatusettepanek

Liidu meetmed, mis täiendavad liikmesriikide poliitikat, on suunatud rahvatervise parandamisele, inimeste haiguste ennetamisele ja füüsilist ja vaimset tervist ohustavate tegurite

kõrvaldamisele. Sellised meetmed hõlmavad võitlust olulisemate tervisehäirete vastu, edendades nende põhjuste, leviku ja vältimise uurimist, samuti tervishoiualast selgitus- ja kasvatustööd, ning tõsiste piiriüleste terviseohtude seiret, nende eest varajast hoiatamist ja nende vastu võitlemist.

kõrvaldamisele. Sellised meetmed hõlmavad võitlust olulisemate tervisehäirete vastu, edendades nende põhjuste, leviku ja vältimise uurimist, samuti tervishoiualast selgitus- ja kasvatustööd, ning tõsiste piiriüleste terviseohtude seiret, nende eest varajast hoiatamist ja nende vastu võitlemist ***kooskõlas integreeritud ja ühtse käsitusega, et tasakaalustada ja optimeerida inimeste, loomade ja keskkonna tervist.***

Muudatusettepanek 166

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 168 – lõige 4 – punkt b

Kehtiv tekst

b) ***veterinaaria-*** ja fütosanitaaralal meetmeid, mille otsene eesmärk on rahvatervise kaitse;

Muudatusettepanek

b) ***veterinaaria, loomade heaolu*** ja fütosanitaaralal meetmeid, mille otsene eesmärk on rahvatervise kaitse;

Muudatusettepanek 167

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 168 – lõige 4 – punkt c a (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

ca) meetmeid, millega kehtestatakse ühised näitajad üldise ja võrdse juurdepääsu kohta taskukohastele ja kvaliteetsetele tervishoiuteenustele, sealhulgas reproduktiivtervise valdkonnas;

Muudatusettepanek 168

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 168 – lõige 4 – punkt c b (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

cb) meetmeid tõsistest piiriülestest terviseohtudest varajaseks teatamiseks, nende seireks ja ohjamiseks, eelkõige pandeemiate korral. Need meetmed ei takista liikmesriike säilitamast või vastu

võtmast tugevdatud kaitsemeetmeid, kui need on põhjendatud;

Muudatusettepanek 169

Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 168 – lõige 4 – punkt c c (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

cc) meetmeid nakkushaiguste ja mitterakkuslike haiguste, sealhulgas haruldaste haiguste ühtse diagnostika, teabe ja ravi kättesaadavuse jälgimiseks ja koordineerimiseks.

Muudatusettepanek 170

Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 179 – lõige 1

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

1. Liidu eesmärk on tugevdada oma teaduslikke ja tehnoloogilisi aluseid, luues Euroopa teadusruumi, kus teadlased, teaduslik teave ja tehnoloogia vabalt liiguvad ja toetada nende, kaasa arvatud asjaomase tööstuse konkurentsivõime arengut, samal ajal edendades kõiki neid teadusuuringuid, mida peetakse vajalikuks aluslepingute teiste peatükkide põhjal.

1. Liidu eesmärk on tugevdada oma teaduslikke ja tehnoloogilisi aluseid, luues Euroopa teadusruumi, kus teadlased, teaduslik teave ja tehnoloogia vabalt liiguvad ja toetada nende, kaasa arvatud asjaomase tööstuse konkurentsivõime arengut, samal ajal edendades kõiki neid teadusuuringuid, mida peetakse vajalikuks aluslepingute teiste peatükkide põhjal **ning austades ja edendades akadeemilist vabadust ning teadusliku uurimistöö ja õpetamise vabadust.**

Muudatusettepanek 171

Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 189 – lõige 1

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

1. Teaduse ja tehnika progressi ning tööstuse konkurentsivõime edendamiseks, samuti oma poliitika elluviimiseks töötab liit välja Euroopa kosmosepoliitika. Selleks võib ta edendada ühiseid algatusi, toetada teadusuuringuid ja tehnoloogia arendamist ning koordineerida kosmose uurimiseks ja

1. Teaduse ja tehnika progressi ning tööstuse konkurentsivõime edendamiseks, samuti oma poliitika elluviimiseks töötab liit välja Euroopa **ühise kosmosepoliitika ja -strateegia**. Selleks võib ta edendada ühiseid algatusi, toetada teadusuuringuid ja tehnoloogia arendamist ning koordineerida

kasutamiseks vajalikke jõupingutusi.

kosmose uurimiseks ja kasutamiseks vajalikke jõupingutusi.

Muudatusettepanek 172

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 189 – lõige 2

Kehtiv tekst

2. Lõikes 1 osutatud eesmärkide saavutamisele kaasaaitamiseks kehtestavad Euroopa Parlament ja nõukogu seadusandliku tavamenetluse kohaselt vajalikud meetmed, näiteks Euroopa kosmoseprogrammi kujul, *ilma et see kohustaks liikmesriike oma õigus- ja haldusnorme ühtlustama.*

Muudatusettepanek

2. Lõikes 1 osutatud eesmärkide saavutamisele kaasaaitamiseks kehtestavad Euroopa Parlament ja nõukogu seadusandliku tavamenetluse kohaselt vajalikud meetmed, näiteks Euroopa kosmoseprogrammi kujul, *töötades välja ühise raamistiku kosmosetegevuse jaoks ja ratifitseerides olemasolevad rahvusvahelised lepingud.*

Muudatusettepanek 173

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 191 – lõige -1 (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

-1. Pidades silmas oma vastutust tulevaste põlvkondade ees, kaitseb Euroopa Liit kooskõlas aluslepingutega loomulikke elu aluseid ja loomi liidu õigusega, sealhulgas täite- ja õigusmeetmetega.

Muudatusettepanek 174

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 191 – lõige 1 – taane 4

Kehtiv tekst

– meetmete edendamine rahvusvahelisel tasandil, selleks et tegelda piirkondlike ja ülemaailmsete keskkonnaprobleemidega ja eelkõige võidelda kliimamuutuste vastu.

Muudatusettepanek

– meetmete edendamine *liidu ja* rahvusvahelisel tasandil, selleks et tegelda piirkondlike ja ülemaailmsete keskkonnaprobleemidega ja eelkõige võidelda kliimamuutuste vastu, *kaitsta elurikkust ja täita liidu rahvusvahelisi kohustusi.*

Muudatusettepanek 175

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 191 – lõige 2 – lõik 1

Kehtiv tekst

Liidu keskkonnapoliitika, võttes arvesse liidu eri piirkondade olukorra mitmekesisust, seab eesmärgiks kaitstuse kõrge taseme. See rajaneb ettevaatusprintsiiibil **ja** põhimõtetel, mille järgi tuleb võtta ennetusmeetmeid ja keskkonnakahjustus heastada eeskätt kahjustuse kohas, saastaja peab aga maksma.

Muudatusettepanek 176

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 191 – lõige 3 – taane 2 a (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek 177

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 191 a (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Liidu keskkonnapoliitika, võttes arvesse liidu eri piirkondade olukorra mitmekesisust, seab eesmärgiks kaitstuse kõrge taseme. See rajaneb **terviseühitsuse põhimõttel ja** ettevaatusprintsiiibil, **samuti** põhimõtetel, mille järgi tuleb võtta ennetusmeetmeid ja keskkonnakahjustus heastada eeskätt kahjustuse kohas, saastaja peab aga maksma.

Muudatusettepanek

– **riski ületada planeedi taluvuspiire, kohaldades ettevaatuspõhimõtet;**

Muudatusettepanek

Artikkel 191a

1. Kooskõlas oma rahvusvaheliste kohustustega teeb liit pingutusi ülemaailmse temperatuuri tõusu piiramiseks ning järgib eesmärki tasakaalustada kogu liidus kasvuhoonegaaside heidet ja sidumist, et saavutada negatiivsed heitkogused.

2. Meetmete eelnõude või seadusandlike ettepanekute, sealhulgas elarveettepanekute vastuvõtmisel püüab komisjon viia need meetmete eelnõud ja ettepanekud vastavusse lõikes 1 osutatud eesmärkidega. Mittevastavuse korral esitab komisjon mittevastavuse põhjused

Muudatusettepanek 178

**Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 192 – lõige 2**

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

2. Erandina lõikes 1 sätestatud otsustamismenetlusest ja ilma et see piiraks artikli 114 kohaldamist, võtab nõukogu pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi, majandus- ja sotsiaalkomitee ning regioonide komiteega seadusandliku erimenetluse kohaselt ühehäälselt vastu:

välja jäetud

- a) peamiselt maksusätteid;**
- b) meetmeid, mis käsitlevad:**
 - asulaplaneerimist;**
 - veeressursside kvantitatiivset majandamist või mis otseselt või kaudselt mõjutavad nende ressursside kättesaadavust;**
 - maa kasutamist, välja arvatud jäätmemajandus;**
- c) meetmeid, mis mõjutavad oluliselt liikmesriigi valikut erinevate energiaallikate vahel ning tema energiavarustuse üldstruktuuri.**

Nõukogu võib komisjoni ettepaneku põhjal ning pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi, majandus- ja sotsiaalkomitee ning regioonide komiteega ühehäälselt teha otsuse kohaldada seadusandlikku tavamenetlust esimeses lõigus märgitud valdkondade suhtes.

Muudatusettepanek 179

**Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 192 – lõige 3**

Kehtiv tekst

3. *Euroopa Parlament ja nõukogu võtavad seadusandliku tavamenetluse kohaselt ning pärast konsulteerimist majandus- ja sotsiaalkomitee ning regioonide komiteega vastu üldised tegevusprogrammid, milles määratakse kindlaks esmatähtsad eesmärgid.*

Nende programmide elluviimiseks vajalikud meetmed võetakse vastu olenevalt juhtumist kas lõike 1 või 2 tingimuste kohaselt.

Muudatusettepanek 180

Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 194 – lõige 1 – sissejuhatav osa

Kehtiv tekst

1. Siseturu rajamise ja toimimise raames ning pidades silmas vajadust säilitada ja parandada keskkonda, on liidu energiapoliitikal liikmesriikide vahelise solidaarsuse vaimus järgmised eesmärgid:

Muudatusettepanek 181

Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 194 – lõige 1 – punkt b

Kehtiv tekst

b) tagada *energiaga varustamise* kindlus *liidus*;

Muudatusettepanek 182

Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 194 – lõige 1 – punkt c

Kehtiv tekst

c) *edendada energia tõhusat kasutamist ja säästmist* ning uute ja taastuvate energiaallikate *väljaarendamist* ning

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek

1. Siseturu rajamise ja toimimise raames ning pidades silmas vajadust säilitada ja parandada keskkonda, on liidu **ühisel** energiapoliitikal liikmesriikide vahelise solidaarsuse vaimus järgmised eesmärgid:

Muudatusettepanek

b) tagada **liidus kõigile energiavarustuse** kindlus **ja taskukohasus**;

Muudatusettepanek

c) **tagada energiatõhusus** ja **-sääst** ning uute ja taastuvate energiaallikate **väljaarendamine, et luua energiasüsteem,**

mis põhineb energiatõhususel ja taastuvenergiail; ning

Muudatusettepanek 183

Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 194 – lõige 1 – punkt d

Kehtiv tekst

d) *edendada* energiavõrkude *sidumist*.

Muudatusettepanek

d) *tagada* energiavõrkude *sidumine*;

Muudatusettepanek 184

Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 194 – lõige 1 – punkt d a (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

da) kujundada välja üldine energiasüsteem kooskõlas rahvusvaheliste kokkulepetega kliimamuutuste leevendamiseks.

Muudatusettepanek 185

Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 194 – lõige 2 – lõik 2

Kehtiv tekst

Need meetmed ei mõjuta liikmesriigi õigust määrata kindlaks oma energiavarude kasutamise tingimusi, tema valikuid erinevate energiaallikate vahel ning tema energiavarustuse üldstruktuuri, ilma et see piiraks artikli 192 lõike 2 punkti c kohaldamist.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 186

Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 194 – lõige 3

Kehtiv tekst

3. Erandina lõikest 2 kehtestab nõukogu seadusandliku erimenetluse kohaselt ning pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga ühehäälselt

Muudatusettepanek

välja jäetud

asjaomases lõikes osutatud meetmed, kui need on peamiselt maksualased.

Muudatusettepanek 187

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 206

Kehtiv tekst

Tolliliidu rajamisega vastavalt artiklitele 28–32 aitab liit ühistes huvides kaasa ülemaailmse kaubanduse harmoonilisele arengule, rahvusvahelises kaubanduses ja välismaiste otseinvesteeringute suhtes kehtivate piirangute järkjärgulisele kaotamisele ning tolli- ja muude tõkete vähendamisele.

Muudatusettepanek

Tolliliidu rajamisega vastavalt artiklitele 28–32 aitab liit ühistes huvides kaasa **reeglitepõhise ja mitmepoolse** ülemaailmse kaubanduse harmoonilisele arengule, rahvusvahelises kaubanduses ja välismaiste otseinvesteeringute suhtes kehtivate piirangute järkjärgulisele kaotamisele ning tolli- ja muude tõkete vähendamisele, **edendades samal ajal ühise kaubanduspoliitikaga eelkõige demokraatlikke väärtusi, head valitsemistava, inimõigusi ja kestlikkust.**

Muudatusettepanek 188

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 207 – lõige 1

Kehtiv tekst

1. Ühine kaubanduspoliitika rajaneb ühtsetel põhimõtetel, eriti mis puutub tariifide muutmisse, kauba- ja teenustevahetusega ning intellektuaalomandi kaubandusaspektidega seotud tolli- ja kaubanduskokkulepete sõlmimisse, välismaistesse **otseinvesteeringutesse**, liberaliseerimismeetmete ühtlustamisse, ekspordipoliitikasse ning kaubanduse kaitsemeetmetesse, näiteks meetmetesse, mida võetakse dumpingu või subsiidiumide puhul. Ühist kaubanduspoliitikat teostatakse kooskõlas liidu välistegevuse põhimõtete ja eesmärkidega.

Muudatusettepanek

1. Ühine kaubanduspoliitika rajaneb ühtsetel põhimõtetel, eriti mis puutub tariifide muutmisse, kauba- ja teenustevahetusega ning intellektuaalomandi kaubandusaspektidega seotud tolli- ja kaubanduskokkulepete sõlmimisse, **välisinvesteeringutesse, sh investeeringute kaitse, majandusjulgeolekusse**, liberaliseerimismeetmete ühtlustamisse, ekspordipoliitikasse ning kaubanduse kaitsemeetmetesse, näiteks meetmetesse, mida võetakse dumpingu või subsiidiumide puhul. Ühist kaubanduspoliitikat teostatakse kooskõlas liidu välistegevuse põhimõtete ja eesmärkidega, **samuti kliimaneutraalsuse eesmärgiga.**

Muudatusettepanek 189

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 207 – lõige 3 – lõik 2

Kehtiv tekst

Komisjon annab soovitusi nõukogule, kes volitab komisjoni alustama vajalikke läbirääkimisi. **Nõukogu ja komisjon tagavad** selle, et läbirääkimiste tulemusel sõlmitavad lepingud vastavad liidusisesele poliitikale ja eeskirjadele.

Muudatusettepanek

Euroopa Parlament ja nõukogu annavad komisjoni soovitusel komisjonile volituse alustada vajalikke läbirääkimisi. Komisjon **vastutab** selle **eest**, et läbirääkimiste tulemusel sõlmitavad lepingud vastavad liidusisesele poliitikale ja eeskirjadele.

Muudatusettepanek 190

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 207 – lõige 3 – lõik 3

Kehtiv tekst

Komisjon peab läbirääkimisi, konsulteerides erikomiteega, **mille nõukogu määrab** selle ülesande täitmisel **komisjoni abistama**, ning niisuguste juhiste raames, mida nõukogu peab vajalikuks komiteele anda. Komisjon annab **erikomiteele** ja **Euroopa Parlamendile** regulaarselt aru läbirääkimiste edenemise kohta.

Muudatusettepanek

Komisjon peab läbirääkimisi, konsulteerides **Euroopa Parlamendi pädeva komisjoniga ja nõukogu määratud** erikomiteega, **kes abistab komisjoni** selle ülesande täitmisel, ning niisuguste juhiste raames, mida nõukogu peab vajalikuks komiteele anda. Komisjon annab **Euroopa Parlamendi pädevale komisjonile** ja **nõukogu määratud erikomiteele** regulaarselt aru läbirääkimiste edenemise kohta.

Muudatusettepanek 191

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 207 – lõige 3 – lõik 3 a (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Erandina artikli 218 lõikest 5 võivad Euroopa Parlament ja nõukogu võtta vastu otsuse, millega lubatakse lepingut ajutiselt kohaldada enne selle jõustumist.

Muudatusettepanek 192

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 207 – lõige 4 – lõik 1

Kehtiv tekst

Seoses lõikes 3 osutatud lepingute üle läbirääkimisega ja nende sõlmimisega teeb nõukogu otsused **kvalifitseeritud häälteenamusega**.

Muudatusettepanek 193

**Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 207 – lõige 4 – lõik 2**

Kehtiv tekst

Seoses lepingute üle läbirääkimise ja nende sõlmimisega teenuste valdkonnas ja intellektuaalomandi kaubandusaspektide valdkonnas, samuti välismaiste otseinvesteeringute valdkonnas, teeb nõukogu otsused **ühehäälselt, kui need lepingud sisaldavad sätteid, mille puhul liidusiseste eeskirjade vastuvõtmiseks on nõutav ühehäälsus**.

Muudatusettepanek 194

**Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 207 – lõige 4 – lõik 3 – sissejuhatav osa**

Kehtiv tekst

Nõukogu teeb samuti **ühehäälse** otsuse lepingute üle läbirääkimiseks ja nende sõlmimiseks:

Muudatusettepanek 195

**Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 207 – lõige 5 a (uus)**

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Seoses lõikes 3 osutatud lepingute üle läbirääkimisega ja nende sõlmimisega teeb nõukogu otsused **lihthäälteenamusega**.

Muudatusettepanek

Seoses lepingute üle läbirääkimise ja nende sõlmimisega teenuste valdkonnas ja intellektuaalomandi kaubandusaspektide valdkonnas, samuti välismaiste otseinvesteeringute valdkonnas, teeb nõukogu otsused **kvalifitseeritud häälteenamusega**.

Muudatusettepanek

Nõukogu teeb samuti **kvalifitseeritud häälteenamusega** otsuse lepingute üle läbirääkimiseks ja nende sõlmimiseks:

5a. Liidus tehtavate välismaiste otseinvesteeringute jälgimiseks ja uurimiseks luuakse alaline mehhanism. Mehhanismi võib kasutada Euroopa huvide kaitsmiseks.

Muudatusettepanek 196

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 218 – lõige 2

Kehtiv tekst

2. Nõukogu annab loa alustada läbirääkimisi, võtab vastu läbirääkimisjuhised, annab loa lepingutele alla kirjutada ja sõlmib lepingud.

Muudatusettepanek

2. Nõukogu, ***olles saanud Euroopa Parlamendilt nõusoleku***, annab loa alustada läbirääkimisi, võtab vastu läbirääkimisjuhised, annab loa lepingutele alla kirjutada ja sõlmib lepingud.

Muudatusettepanek 197

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 218 – lõige 2 a (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

2a. Erandina lõikest 2 on artikli 207 kohaldamisalasse kuuluvate lepingute puhul läbirääkimiste alustamiseks vaja Euroopa Parlamendi ja nõukogu luba.

Muudatusettepanek 198

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 218 – lõige 6 – lõik 2 – sissejuhatav osa

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Välja arvatud juhul, kui leping on seotud eranditult ühise välis- ja julgeolekupoliitikaga, võtab nõukogu vastu otsuse lepingu sõlmimise kohta:

Välja arvatud juhul, kui leping on seotud eranditult ühise välis- ja julgeolekupoliitikaga, võtab nõukogu ***pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist*** vastu otsuse lepingu sõlmimise kohta:

Muudatusettepanek 199

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 218 – lõige 6 – lõik 2 – punkt a

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

a) pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist järgmistel juhtudel:

välja jätud

i) assotsieerimislepingud;

ii) leping, liidu ühinemise kohta Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga;

iii) lepingud, mis koostöömenetlusi kehtestades loovad teatud institutsioonilisi raamistikke;

iv) liidu eelarvele olulist mõju avaldavad lepingud;

v) lepingud, mis hõlmavad valdkondi, mille suhtes kohaldatakse kas seadusandlikku tavamenetlust või seadusandlikku erimenetlust, mille puhul on nõutav Euroopa Parlamendi nõusolek.

Kiireloomulisel juhul võivad Euroopa Parlament ja nõukogu kokku leppida nõusoleku andmise tähtajas;

Muudatusettepanek 200

Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 218 – lõige 6 – lõik 2 – punkt b

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

b) pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga muudel juhtudel. Euroopa Parlament esitab oma arvamuse tähtaja jooksul, mille nõukogu võib määrata sõltuvalt asja kiireloomulisusest. Kui selle tähtaja jooksul arvamust ei ole esitatud, võib nõukogu teha otsuse.

välja jäetud

Muudatusettepanek 201

Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 218 – lõige 7

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

7. Lepingu sõlmimisel **võib** nõukogu erandina lõigetest 5, 6 ja 9 volitada läbirääkijat kiitma liidu nimel heaks lepingu muudatusi, kui leping näeb ette, et muudatused tuleb vastu võtta lihtsustatud korras või et seda peab tegema lepingus sätestatud organ. Nõukogu võib sellisele volitamisele seada eritingimusi.

7. Lepingu sõlmimisel **võivad Euroopa Parlament ja** nõukogu erandina lõigetest 5, 6 ja 9 volitada läbirääkijat kiitma liidu nimel heaks lepingu muudatusi, kui leping näeb ette, et muudatused tuleb vastu võtta lihtsustatud korras või et seda peab tegema lepingus sätestatud organ. Nõukogu võib sellisele

volitamisele seada eritingimusi.

Muudatusettepanek 202

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 218 – lõige 9

Kehtiv tekst

9. Nõukogu võtab komisjoni või liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepaneku põhjal vastu otsuse, millega peatatakse lepingu täitmine ja kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku.

Muudatusettepanek

9. Nõukogu võtab komisjoni või liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepaneku põhjal **ja pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist** vastu otsuse, millega peatatakse lepingu täitmine ja kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku.

Muudatusettepanek 203

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 218 – lõige 10

Kehtiv tekst

10. Euroopa Parlamenti teavitatakse viivitamata ja täielikult kõigil menetluse etappidel.

Muudatusettepanek

10. Euroopa Parlamenti teavitatakse viivitamata ja täielikult kõigil menetluse etappidel, **sealhulgas läbirääkimiste alustamisest ja protsessist, lepingute allkirjastamisest ja täitmisest ning nendes lepingutes sätestatud kohustuste täitmise peatamisest.**

Muudatusettepanek 204

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 222 – lõige -1 (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

-1. Euroopa Liitu või vähemalt ühte liikmesriiki mõjutavas eriolukorras võivad Euroopa Parlament ja nõukogu anda komisjonile erakorralised volitused, sealhulgas volitused, mis võimaldavad komisjonil kasutusele võtta kõik vajalikud

vahendid. Eriolukorra väljakuulutamiseks teeb Euroopa Parlament otsuse oma liikmete häälteenamusega ning nõukogu teeb otsuse kvalifitseeritud häälteenamusega Euroopa Parlamendi või komisjoni ettepaneku põhjal.

Otsuses, millega kuulutatakse välja eriolukord ja antakse komisjonile erakorralised volitused, määratakse kindlaks volituste ulatus, üksikasjalik juhtimiskord ja ajavahemik, mille jooksul neid kohaldatakse.

Euroopa Parlament või nõukogu võib lihthäälteenamusega otsuse igal ajal kehtetuks tunnistada.

Nõukogu ja parlament võivad esimeses loigus sätestatud korras otsuse igal ajal läbi vaadata või selle kehtivust pikendada.

Sellega jäetakse välja ELi toimimise lepingu artikkel 122.

Muudatusettepanek 205

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 223 – lõige 1

Kehtiv tekst

1. Euroopa Parlament koostab ettepaneku eesmärgiga kehtestada vajalikud sätted oma liikmete otsusteks ja üldisteks valimisteks ühtse menetluse kohaselt kõikides liikmesriikides või kõikidele liikmesriikidele ühistel põhimõtetel.

Nõukogu kehtestab vajalikud sätted seadusandliku erimenetluse kohaselt ühehäälse otsusega ning pärast nõusoleku saamist Euroopa Parlamendilt, kes teeb otsuse oma liikmete enamusega. Asjaomased sätted jõustuvad pärast seda, kui liikmesriigid on need heaks kiitnud kooskõlas nende põhiseadusest tulenevate nõuetega.

Muudatusettepanek

1. Euroopa Parlament koostab **määruse** ettepaneku eesmärgiga kehtestada vajalikud sätted oma liikmete otsusteks ja üldisteks valimisteks ühtse menetluse kohaselt kõikides liikmesriikides või kõikidele liikmesriikidele ühistel põhimõtetel. **Nõukogu võib selle ettepaneku kvalifitseeritud häälteenamusega seadusandliku erimenetluse kohaselt tagasi lükata.**

Euroopa Parlament kehtestab vajalikud sätted **oma liikmete häälteenamusega** seadusandliku erimenetluse kohaselt ning pärast nõusoleku saamist **nõukogult**, kes teeb otsuse **kvalifitseeritud häälteenamusega**.

Muudatusettepanek 206

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 223 – lõige 2

Kehtiv tekst

2. Euroopa Parlament määrab omal algatusel seadusandliku erimenetluse kohaselt pärast komisjoni arvamuse küsimist ja nõukogu heakskiidul määruste abil kindlaks eeskirjad ja üldtingimused, mis reguleerivad tema liikmete kohustusi. ***Kõik eeskirjad ja tingimused, mis puudutavad parlamendi praeguste või endiste liikmete maksustamist, nõuavad nõukogu ühehäälsel otsust.***

Muudatusettepanek 207

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 225

Kehtiv tekst

Euroopa Parlament võib ***oma liikmete häälteenamusega taotleda, et komisjon esitaks asjakohased ettepanekud küsimuste kohta, mille puhul ta peab aluslepingute rakendamisel vajalikuks liidu õigusakti vastuvõtmist. Kui komisjon ettepanekut ei esita, teatab ta Parlamendile selle põhjustest.***

Muudatusettepanek 208

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 226 – lõige 1

Kehtiv tekst

Ilma et see piiraks aluslepingutega teistele institutsioonidele või asutustele antud volitusi, ***võib*** Euroopa Parlament oma kohustusi täites liikmete ühe ***neljandiku*** nõudmisel ***asutada*** ajutise uurimiskomisjoni, et uurida väidetavaid rikkumisi või halduslikku omavoli liidu õiguse rakendamisel, välja arvatud juhud, kui väidetavaid fakte uurib kohus ja kui asi

Muudatusettepanek

2. Euroopa Parlament määrab omal algatusel seadusandliku erimenetluse kohaselt pärast komisjoni arvamuse küsimist ja nõukogu heakskiidul määruste abil kindlaks eeskirjad ja üldtingimused, mis reguleerivad tema liikmete kohustusi.

Muudatusettepanek

Euroopa Parlament võib ***kooskõlas artikliga 294 ja oma liikmete häälteenamusega võtta vastu ettepanekuid küsimustes, mille suhtes kohaldatakse seadusandlikku tavamenetlust. Enne seda teavitab ta oma kavatsustest Euroopa Komisjoni.***

Muudatusettepanek

Ilma et see piiraks aluslepingutega teistele institutsioonidele või asutustele antud volitusi, ***asutab*** Euroopa Parlament oma kohustusi täites liikmete ühe ***kolmandiku*** nõudmisel ajutise uurimiskomisjoni, et uurida väidetavaid rikkumisi või halduslikku omavoli liidu õiguse rakendamisel, välja arvatud juhud, kui väidetavaid fakte uurib kohus ja kui asi on

on alles kohtumenetluses.

alles kohtumenetluses. ***Uurimiskomisjon võib kutsuda tunnistaja osalema ärakuulamisel, kui see on tema ülesannete täitmiseks vajalik.***

Muudatusettepanek 209

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 226 – lõige 3

Kehtiv tekst

Uurimisõiguse kasutamist reguleeriva korra ***määrab*** Euroopa Parlament ***kindaks määruste abil omal algatusel seadusandliku erimenetluse kohaselt ning pärast nõukogult ja komisjonilt nõusoleku saamist.***

Muudatusettepanek

Uurimisõiguse kasutamist reguleeriva korra ***määravad kindlaks*** Euroopa Parlament ***ja nõukogu kvalifitseeritud hülteenamusega Euroopa Parlamendi ettepaneku põhjal ja pärast komisjoniga konsulteerimist.***

Muudatusettepanek 210

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 234 – lõige 1

Kehtiv tekst

Kui Euroopa Parlamendi päevakorda esitatakse ombusaldusavaldus ***komisjoni*** tegevuse kohta, ei pane Euroopa Parlament seda hääletusele varem kui kolme päeva möödumisel selle päevakorda esitamisest ning ombusaldusavaldus otsustatakse ainult avalikul hääletusel.

Muudatusettepanek

Kui Euroopa Parlamendi päevakorda esitatakse ***kollektiivne*** ombusaldusavaldus ***täidesaatva institutsiooni tegevuse kohta või individuaalne ombusaldusavaldus mõne täidesaatva institutsiooni liikme*** tegevuse kohta, ei pane Euroopa Parlament seda hääletusele varem kui kolme päeva möödumisel selle päevakorda esitamisest ning ombusaldusavaldus otsustatakse ainult avalikul hääletusel.

(Sõnade „komisjon“ ja „volinik“ muudatust kohaldatakse kogu teksti ulatuses. Muudatuse vastuvõtmise korral viiakse see sisse kogu tekstis.)

Muudatusettepanek 211

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 234 – lõige 2

Kehtiv tekst

Kui ***ombusaldusavalduse poolt*** on antud

Muudatusettepanek

Kui ***kollektiivne ombusaldusavaldus*** on

häälte kahekolmandikuline enamus, mis esindab Euroopa Parlamendi liikmete ***enamust***, astuvad ***komisjoni*** liikmed täies koosseisus tagasi ning liidu välisasjade ja ***julgeolekupiitika kõrge esindaja astub tagasi oma komisjonis täidetavatest ülesannetest***. Nad jäävad ametisse ja jätkavad asjaajamist seni, kuni nad asendatakse kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikliga 17. Sellisel juhul lõpeb nende asemele nimetatud ***komisjoni*** liikmete ametiaeg kuupäeval, mil oleks lõppenud täies koosseisus tagasi astuma sunnitud ***komisjoni*** liikmete ametiaeg.

vastu võetud Euroopa Parlamendi liikmete ***häälteenamusega***, astuvad ***täidesaatva institutsiooni*** liikmed täies koosseisus tagasi ning liidu välisasjade ja ***julgeolekupiitika sekretär ja liidu majanduse juhtimise sekretär lõpetavad täidesaatvas institutsioonis tööülesannete täitmise***. Nad jäävad ametisse ja jätkavad asjaajamist seni, kuni nad asendatakse kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikliga 17. Sellisel juhul lõpeb nende asemele nimetatud ***täidesaatva institutsiooni*** liikmete ametiaeg kuupäeval, mil oleks lõppenud täies koosseisus tagasi astuma sunnitud ***täidesaatva institutsiooni*** liikmete ametiaeg.

(Asjaomast muudatust kohaldatakse kogu teksti ulatuses. Muudatuse vastuvõtmise korral viiakse see sisse kogu tekstis.)

Muudatusettepanek 212

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 234 – lõige 2 a (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Kui Euroopa Parlamendi liikmete enamus võtab vastu individuaalse umbusaldusavalduse, astub täidesaatva institutsiooni asjaomane liige viivitamata tagasi.

Muudatusettepanek 213

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 238

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

[...]

välja jäetud

Muudatusettepanek 214

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 245 – lõik 2

Kehtiv tekst

Oma ametiaja jooksul ei või komisjoni liikmed töötada ühelgi teisel tasustataval ega mittetasustataval ametikohal. Oma kohustusi täitma asudes kohustuvad nad pidulikult nii ametiaja jooksul kui ka pärast selle lõppemist austama sellest tulenevaid kohustusi ning eriti oma kohustust käituda ausalt ja diskreetselt teatud ametissenimetamiste suhtes või soodustuste vastuvõtmisel pärast oma ametiaja lõppemist. Nende kohustuste rikkumise korral võib Euroopa Kohus lihthäälteenamusega otsustava nõukogu avalduse või komisjoni avalduse põhjal otsustada, et asjassepuutuv liige tuleb vastavalt asjaoludele kas ametist tagandada vastavalt artikli 247 sätetele või jätta ilma õigusest saada pensioni või muid seda asendavaid soodustusi.

Muudatusettepanek 215

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 246 – lõik 3

Kehtiv tekst

Nõukogu võib komisjoni presidendi ettepaneku põhjal **ühehäälselt** otsustada, et asjaomast vaba ametikohta ei ole vaja täita, eelkõige juhul, kui asjaomase liikme järelejäänud ametiaeg on lühike.

Muudatusettepanek 216

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 247

Kehtiv tekst

Kui komisjoni liige ei vasta enam tingimustele, mis on nõutavad tema ametiülesannete täitmiseks, või kui ta on süüdi tõsises üleastumises, võib Euroopa Kohus ta lihthäälteenamusega otsustava

Muudatusettepanek

Oma ametiaja jooksul ei või komisjoni liikmed töötada ühelgi teisel tasustataval ega mittetasustataval ametikohal. Oma kohustusi täitma asudes kohustuvad nad pidulikult nii ametiaja jooksul kui ka pärast selle lõppemist austama sellest tulenevaid kohustusi ning eriti oma kohustust käituda ausalt ja diskreetselt teatud ametissenimetamiste suhtes või soodustuste vastuvõtmisel pärast oma ametiaja lõppemist. Nende kohustuste rikkumise korral võib Euroopa Kohus **kas Euroopa Parlamendi avalduse, lihthäälteenamusega** otsustava nõukogu avalduse või komisjoni avalduse põhjal otsustada, et asjassepuutuv liige tuleb vastavalt asjaoludele kas ametist tagandada vastavalt artikli 247 sätetele või jätta ilma õigusest saada pensioni või muid seda asendavaid soodustusi.

Muudatusettepanek

Nõukogu võib komisjoni presidendi ettepaneku põhjal **kvalifitseeritud häälteenamusega** otsustada, et asjaomast vaba ametikohta ei ole vaja täita, eelkõige juhul, kui asjaomase liikme järelejäänud ametiaeg on lühike.

Muudatusettepanek

Kui komisjoni liige ei vasta enam tingimustele, mis on nõutavad tema ametiülesannete täitmiseks, või kui ta on süüdi tõsises üleastumises, võib Euroopa Kohus ta **Euroopa Parlamendi avalduse,**

nõukogu avalduse või komisjoni avalduse põhjal ametist tagandada.

lihthäälteenamusega otsustava nõukogu avalduse või komisjoni avalduse põhjal ametist tagandada.

Muudatusettepanek 217

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 258 – lõik 1

Kehtiv tekst

Kui komisjon on arvamusel, et liikmesriik ei ole täitnud aluslepingutest tulenevat kohustust, esitab ta selle kohta oma põhjendatud arvamuse, olles andnud asjassepuutuvalle riigile võimaluse esitada oma seisukoht.

Muudatusettepanek

Kui komisjon on arvamusel, et liikmesriik ei ole täitnud aluslepingutest tulenevat kohustust, esitab ta selle kohta oma põhjendatud arvamuse **12 kuu jooksul**, olles andnud asjassepuutuvalle riigile võimaluse esitada oma seisukoht.

Muudatusettepanek 218

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 258 – lõik 2

Kehtiv tekst

Kui asjassepuutuv riik ei järgi esitatud arvamust **komisjoni seatud tähtaja** jooksul, **võib** komisjon **anda** asja Euroopa Liidu Kohtusse.

Muudatusettepanek

Kui asjassepuutuv riik ei järgi esitatud arvamust **12 kuu** jooksul, **annab** komisjon asja Euroopa Liidu Kohtusse.

Muudatusettepanek 219

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 259 – lõik 1

Kehtiv tekst

Liikmesriik, **kes** on arvamusel, et **teine** liikmesriik ei ole täitnud aluslepingutest tulenevat kohustust, **võib anda asja Euroopa Liidu Kohtusse**.

Muudatusettepanek

Euroopa Parlament või liikmesriik **võib anda asja Euroopa Liidu Kohtusse, kui ta** on arvamusel, et **mõni** liikmesriik ei ole täitnud aluslepingutest tulenevat kohustust.

Muudatusettepanek 220

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 259 – lõik 2

Kehtiv tekst

Enne kui mõni liikmesriik esitab hagi *teise* liikmesriigi vastu seoses aluslepingutest tuleneva kohustuse väidetava rikkumisega, annab ta asja arutamiseks komisjonile.

Muudatusettepanek 221

Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 259 – lõik 3

Kehtiv tekst

Kui mõlemale asjassepuutuval riigile on antud võimalus esitada nii suuliselt kui ka kirjalikult oma seisukoht ning märkused vastaspoole väidete kohta, esitab komisjon oma põhjendatud arvamuse.

Muudatusettepanek 222

Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 260 – lõige 2 – lõik 1

Kehtiv tekst

Kui komisjon on arvamusel, et asjassepuutuv liikmesriik ei ole võtnud vajalikke meetmeid kohtuotsuse täitmiseks, **võib** ta pärast *seda, kui on* andnud sellele riigile võimaluse esitada oma märkused, **anda asja kohtusse**. Seejuures näitab ta ära põhisumma või karistusmakse suuruse, mida ta peab asjaoludele vastavaks ja mille asjassepuutuv liikmesriik peab tasuma.

Muudatusettepanek 223

Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 262

Kehtiv tekst

Ilma et see piiraks aluslepingute muude sätete kohaldamist, võib nõukogu

Muudatusettepanek

Enne kui **Euroopa Parlament või** liikmesriik esitab hagi **mõne** liikmesriigi vastu seoses aluslepingutest tuleneva kohustuse väidetava rikkumisega, annab ta asja arutamiseks komisjonile.

Muudatusettepanek

Kui mõlemale asjassepuutuval riigile **ja asjakohasel juhul Euroopa Parlamendile** on antud võimalus esitada nii suuliselt kui ka kirjalikult oma seisukoht ning märkused vastaspoole väidete kohta, esitab komisjon oma põhjendatud arvamuse.

Muudatusettepanek

Kui komisjon on arvamusel, et asjassepuutuv liikmesriik ei ole võtnud vajalikke meetmeid kohtuotsuse täitmiseks, **annab ta hiljemalt 12 kuu jooksul** pärast **kohtuotsuse tegemist asja kohtusse, olles** andnud sellele riigile võimaluse esitada oma märkused. Seejuures näitab ta ära põhisumma või karistusmakse suuruse, mida ta peab asjaoludele vastavaks ja mille asjassepuutuv liikmesriik peab tasuma.

Muudatusettepanek

Ilma et see piiraks aluslepingute muude sätete kohaldamist, võib nõukogu

seadusandliku erimenetluse kohaselt ja pärast *konsulterimist* Euroopa *Parlamendiga ühehäälselt* vastu võtta sätteid, millega antakse Euroopa Liidu Kohtule nõukogu poolt kindlaksmääratavas ulatuses pädevus vaidlustes nende aluslepingute alusel vastuvõetud õigusaktide kohaldamise üle, mis loovad Euroopa intellektuaalomandiõigusi. Nimetatud sätteid jõustuvad pärast seda, kui liikmesriigid on need kooskõlas oma põhiseadusest tulenevate nõuetega heaks kiitnud.

Muudatusettepanek 224

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 263 – lõik 2

Kehtiv tekst

Selleks on kohtu pädevuses lahendada liikmesriigi, Euroopa Parlamendi, nõukogu või komisjoni hagsid, mille aluseks on pädevuse puudumine, olulise menetlusnormi rikkumine, aluslepingute või selle rakendusnormi rikkumine või võimu kuritarvitamine.

Muudatusettepanek 225

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 263 – lõik 4

Kehtiv tekst

Iga füüsiline või juriidiline isik võib esimeses ja teises lõigus sätestatud tingimustel esitada hagi temale adresseeritud või teda otseselt *ja isiklikult* puudutava akti vastu ning halduse üldakti vastu, mis puudutab teda otseselt ja ei sisalda rakendusmeetmeid.

seadusandliku erimenetluse kohaselt ja pärast Euroopa *Parlamendi nõusoleku saamist kvalifitseeritud häälteenamusega* vastu võtta sätteid, millega antakse Euroopa Liidu Kohtule nõukogu poolt kindlaksmääratavas ulatuses pädevus vaidlustes nende aluslepingute alusel vastuvõetud õigusaktide kohaldamise üle, mis loovad Euroopa intellektuaalomandiõigusi. Nimetatud sätteid jõustuvad pärast seda, kui liikmesriigid on need kooskõlas oma põhiseadusest tulenevate nõuetega heaks kiitnud.

Muudatusettepanek

Selleks on kohtu pädevuses lahendada liikmesriigi, Euroopa Parlamendi, nõukogu või komisjoni hagsid, mille aluseks on pädevuse puudumine, olulise menetlusnormi rikkumine, aluslepingute või selle rakendusnormi rikkumine, *eelkõige seoses subsidiaarsuse põhimõttega*, või võimu kuritarvitamine.

Muudatusettepanek

Iga füüsiline või juriidiline isik võib esimeses ja teises lõigus sätestatud tingimustel esitada hagi temale adresseeritud või teda otseselt puudutava akti vastu ning halduse üldakti vastu, mis puudutab teda otseselt ja ei sisalda rakendusmeetmeid.

Muudatusettepanek 226

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 275 – lõik 1

Kehtiv tekst

Euroopa Liidu Kohtu pädevusse **ei kuulu** ühise välis- ja julgeolekupoliitikaga seotud sätted **ning** nende alusel vastuvõetud õigusaktid.

Muudatusettepanek

Euroopa Liidu Kohtu pädevusse **kuuluvad** ühise välis- ja julgeolekupoliitikaga seotud sätted, **sealhulgas** nende alusel vastuvõetud õigusaktid.

Muudatusettepanek 227

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 275 – lõik 2

Kehtiv tekst

Kohus on aga pädev kontrollima Euroopa Liidu lepingu artikli 40 järgimist ning tegema otsuseid käesoleva lepingu artikli 263 neljandas lõigus sätestatud tingimuste kohaselt algatatud kohtuasjades, mis puudutavad füüsiliste või juriidiliste isikute suhtes nõukogu poolt Euroopa Liidu lepingu V jaotise 2. peatüki alusel vastuvõetud piiravaid meetmeid sätestavate otsuste seaduslikkust.

Muudatusettepanek

välja jätud

Muudatusettepanek 228

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 285 – lõik 2

Kehtiv tekst

Kontrollikotta kuulub **igast liikmesriigist üks kodanik**. Liidu üldistes huvides on kontrollikoja liikmed oma kohustuste täitmisel täiesti sõltumatud.

Muudatusettepanek

Kontrollikotta kuulub **selline arv liikmeid, mis vastab kahele kolmandikule liikmesriikide arvust, sealhulgas selle president**. Liidu üldistes huvides on kontrollikoja liikmed oma kohustuste täitmisel täiesti sõltumatud.

Muudatusettepanek 229

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 285 – lõik 2 a (uus)

Kontrollikoja liikmed valitakse liikmesriikide kodanike hulgast liikmesriikide rangelt võrdse rotatsiooni süsteemi alusel selliselt, et see kajastab liikmesriikide kogumi demograafilist ja geograafilist jaotust. Selle süsteemi kehtestab kooskõlas artikliga 244 Euroopa Ülemkogu kvalifitseeritud häälteenamusega.

Muudatusettepanek 230

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 286 – lõige 2 – lõik 1

Kehtiv tekst

Kontrollikoja liikmed nimetatakse ametisse kuueks aastaks. Nõukogu võtab pärast ***konsulteerimist*** Euroopa ***Parlamendiga*** vastu liikmete nimekirja, mis on koostatud kõigi liikmesriikide ettepanekute põhjal. Kontrollikoja liikmeid võib uueks ametiajaks tagasi nimetada.

Muudatusettepanek

Kontrollikoja liikmed nimetatakse ametisse kuueks aastaks. Nõukogu võtab pärast Euroopa ***Parlamendi nõusoleku saamist*** vastu liikmete nimekirja, mis on koostatud kõigi liikmesriikide ettepanekute põhjal. Kontrollikoja liikmeid võib uueks ametiajaks tagasi nimetada.

Muudatusettepanek 231

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 294 – lõige 2

Kehtiv tekst

2. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku.

Muudatusettepanek

2. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku. ***Kui kohaldatakse artiklit 225, esitab Euroopa Parlament nõukogule oma ettepaneku. Sellest teavitatakse komisjoni.***

Muudatusettepanek 232

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 294 – lõige 3

Kehtiv tekst

3. Euroopa Parlament võtab vastu oma esimese lugemise seisukoha ning

Muudatusettepanek

3. Euroopa Parlament võtab vastu oma esimese lugemise seisukoha ning

edastab selle nõukogule.

edastab selle nõukogule. **Kui kohaldatakse artiklit 225, käsitatakse parlamendi ettepanekut parlamendi esimese lugemise seisukohana.**

Muudatusettepanek 233

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 294 – lõige 4

Kehtiv tekst

4. Kui nõukogu kiidab Euroopa Parlamendi seisukoha heaks, võetakse asjaomane õigusakt vastu Euroopa Parlamendi seisukohale vastavas sõnastuses.

Muudatusettepanek

4. Kui nõukogu kiidab Euroopa Parlamendi seisukoha heaks **või ei ole ühe aasta jooksul otsust teinud**, võetakse asjaomane õigusakt vastu Euroopa Parlamendi seisukohale vastavas sõnastuses.

Muudatusettepanek 234

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 294 – lõige 7 – punkt b

Kehtiv tekst

b) lükkab **oma liikmete** enamusega nõukogu esimese lugemise seisukoha tagasi, loetakse kavandatav õigusakt vastu võtmata jäetuks;

Muudatusettepanek

b) lükkab **antud häälte** enamusega nõukogu esimese lugemise seisukoha tagasi, loetakse kavandatav õigusakt vastu võtmata jäetuks;

Muudatusettepanek 235

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 294 – lõige 15 – lõik 1

Kehtiv tekst

Kui aluslepingutes sätestatud juhtudel kasutatakse seadusandliku akti vastuvõtmiseks liikmesriikide rühma algatusel, **Euroopa Keskpanga** soovitusel või Euroopa Kohtu taotlusel seadusandlikku tavamenetlust, siis lõiget 2, lõike 6 teist lauset ja lõiget 9 ei kohaldata.

Muudatusettepanek

Kui aluslepingutes sätestatud juhtudel kasutatakse seadusandliku akti vastuvõtmiseks liikmesriikide rühma algatusel, **Euroopa kodanikualgatuse alusel, Euroopa Keskpanga** soovitusel või Euroopa Kohtu taotlusel seadusandlikku tavamenetlust, siis lõiget 2, lõike 6 teist lauset ja lõiget 9 ei kohaldata.

Muudatusettepanek 236

Euroopa Liidu toimimise leping Kuues osa – I jaotis – peatükk 2 a – pealkiri

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

PEATÜKK 2a

SUBSIDIAARSUSE JA PROPORTSIONAALSUSE PÕHIMÖTTE KOHALDAMINE

(Protokoll nr 2 (subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta) lisatakse ELi toimimise lepingu kuuenda osa I jaotise peatükki 2a (uus). See uus peatükk sisaldab artikleid 299a–299j (uus).)

Muudatusettepanek 237

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 299 a (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Artikkel 299a

Iga institutsioon tagab Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte järjekindla järgimise.

(Muudatusettepanek kordab protokoll nr 2 (subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta) artikli 1 sõnastust.)

Muudatusettepanek 238

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 299 b (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Artikkel 299b

Komisjon korraldab enne seadusandliku akti kohta ettepanekute tegemist laialdased konsultatsioonid. Nende konsultatsioonide korraldamisel võetakse vajaduse korral arvesse kavandatava meetme piirkondlikku ja kohalikku mõõdet. Eriti kiireloomulistel juhtudel jätab komisjon sellised konsultatsioonid korraldamata. Komisjon põhjendab seda

otsust oma ettepanekus.

(Muudatusettepanek kordab protokoll nr 2 (subsidiiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta) artikli 2 sõnastust.)

Muudatusettepanek 239

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 299 c (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Artikkel 299c

Käesolevas protokollis peetakse „seadusandlike aktide eelnõude“ all silmas komisjoni ettepanekuid, liikmesriikide rühma algatusi, Euroopa Parlamendi algatusi, Euroopa Kohtu taotlusi, Euroopa Keskpanga soovitusi või Euroopa Investeerimispanga taotlusi seadusandlike aktide vastuvõtmiseks.

(Muudatusettepanek kordab protokoll nr 2 (subsidiiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta) artikli 3 sõnastust.)

Muudatusettepanek 240

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 299 d (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Artikkel 299d

Komisjon edastab kõik oma seadusandlike aktide eelnõud ja oma muudetud eelnõud samaaegselt riikide parlamentidele, seadusandlike volitustega piirkondlikele parlamentidele ja liidu seadusandjale.

Euroopa Parlament edastab oma seadusandlike aktide eelnõud ja oma muudetud eelnõud riikide parlamentidele ja seadusandlike volitustega piirkondlikele parlamentidele.

Nõukogu edastab liikmesriikide rühma, Euroopa Kohtu, Euroopa Keskpanga ja Euroopa Investeerimispanga koostatud seadusandlike aktide eelnõud ja muudetud eelnõud riikide parlamentidele ja seadusandlike volitustega

piirkondlikele parlamentidele.

Euroopa Parlamendi õigusloomega seotud resolutsioonid ja nõukogu seisukohad edastatakse pärast nende vastuvõtmist riikide parlamentidele ja seadusandlike volitustega piirkondlikele parlamentidele.

(Muudatusettepanek põhineb protokoll nr 2 (subsidiiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta) artikli 4 sõnastusel ja täiendab seda.)

Muudatusettepanek 241

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 299 e (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Artikkel 299e

Seadusandlike aktide eelnõusid põhjendatakse subsidiiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte seisukohast.

Iga seadusandliku akti eelnõu peaks sisaldama üksikasjaliku seletuse, mis võimaldab hinnata subsidiiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte järgimist. Seletus peaks sisaldama hinnangut ettepaneku finantsmõju ning direktiivi puhul selle tagajärgede kohta liikmesriikide kehtestatavatele sätetele, vajaduse korral ka piirkondlikele õigusaktidele.

Järeldusi, miks liidu eesmärk on paremini saavutatav liidu tasandil, põhjendatakse kvalitatiivsete ja võimaluse korral kvantitatiivsete näitajatega.

Seadusandlike aktide eelnõudes võetakse arvesse vajadust, et mis tahes finants- või halduskohustus, mis langeb liidule, riikide valitsustele, piirkondlikele või kohalikele asutustele, majandustegevuses osalejatele ja kodanikele, oleks minimaalne ja proportsionaalne taotletava eesmärgiga.

(Muudatusettepanek kordab protokoll nr 2 (subsidiiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta) artikli 5 sõnastust.)

Muudatusettepanek 242

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 299 f (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Artikkel 299f

Iga riigi parlament või selle koda võib 12 nädala jooksul alates seadusandliku akti eelnõu edastamise kuupäevast saata Euroopa Parlamendi ja komisjoni presidendile ning nõukogu eesistujale liidu ametlikes keeltes koostatud põhjendatud arvamuse selle kohta, miks asjaomane eelnõu ei vasta tema arvates subsidiaarsuse põhimõttele. Iga riigi parlament või iga riigi parlamendi koda peab oma põhjendatud arvamusele lisama seadusandlike volitustega piirkondlike parlamentide arvamused, kui küsimus võib mõjutada piirkondlikku ainupädevust. Komisjon peaks vastama 12 nädala jooksul.

Juhul kui seadusandliku akti eelnõu on koostanud liikmesriikide rühm, edastab nõukogu eesistuja arvamuse asjaomaste liikmesriikide valitsustele.

Juhul kui seadusandliku akti eelnõu on koostanud Euroopa Kohus, Euroopa Keskpank või Euroopa Investeerimispank, edastab nõukogu eesistuja arvamuse asjaomasele institutsioonile või organile.

Komisjon peaks subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtteid käsitlevates aastaaruannetes võtma arvesse liikmesriikide parlamentidelt ja seadusandlike volitustega piirkondlikelt parlamentidelt saadud põhjendatud arvamusi. Samuti peaks komisjon tegema nõukogule ja parlamendile kättesaadavaks teabe vastuväidete kohta seadusandliku menetluse käigus, kui liikmesriikide parlamendid esitavad seadusandliku akti eelnõu kohta märkimisväärse arvu põhjendatud arvamusi.

(Muudatusettepanek põhineb protokollil nr 2 (subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte

kohaldamise kohta) artiklil 6 ning muudab ja täiendab seda.)

Muudatusettepanek 243

Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 299 g (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Artikkel 299g

Iga riigi parlament või iga riigi parlamendi koda võib taotleda, et Euroopa Parlament või komisjon esitaks asjakohased ettepanekud küsimustes, mille puhul on nende arvates liidu aluslepingute rakendamiseks vajalik liidu õigusakt.

Kui institutsioon saab esimese lõigu kohase taotluse, kuid ei esita ettepanekut kuue kuu jooksul, teavitab ta asjaomast riigi parlamenti, regioonide komiteed ja vajaduse korral Euroopa Parlamenti selle põhjustest.

(Selle muudatusettepanekuga lisatakse protokoll nr 2 uus artikkel.)

Muudatusettepanek 244

Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 299 h (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Artikkel 299h

1. Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon ning vajadusel liikmesriikide rühm, Euroopa Kohus, Euroopa Keskpang või Euroopa Investeerimispank, juhul kui nad on seadusandliku akti eelnõu koostajad, võtavad arvesse riikide parlamentide või riigi parlamendi koja põhjendatud arvamusi.

Igal liikmesriigi parlamendil on kaks häält, mis jagatakse vastavalt riigi parlamendi ülesehitusele. Kahekojalise parlamendi puhul on kummalgi kojal üks hääl.

2. Kui põhjendatud arvamused seadusandliku akti eelnõu subsidiaarsuse

põhimõttele mittevastavuse kohta esindavad kooskõlas lõike 1 teise lõiguga vähemalt kolmandikku kõikide riikide parlamentide häälte üldarvust, tuleb eelnõu uuesti läbi vaadata. Alampüür on vähemalt neljandik riikide parlamentide häälte üldarvust, kui seadusandliku akti eelnõu on esitatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 76 alusel vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala kohta.

Pärast nimetatud läbivaatamist võib komisjon või vajadusel liikmesriikide rühm, Euroopa Parlament, Euroopa Kohus, Euroopa Keskpang või Euroopa Investeerimispank, juhul kui nad on seadusandliku akti eelnõu koostajad, otsustada eelnõu samaks jätta, seda muuta või see tagasi võtta. Nimetatud otsust tuleb põhjendada.

3. Lisaks sellele tuleb seadusandliku tavamenetluse raames, kui põhjendatud arvamused seadusandliku akti ettepaneku subsidiaarsuse põhimõttele mittevastavuse kohta esindavad kooskõlas lõike 1 teise lõiguga vähemalt riikide parlamentide häälte lihtenamust, ettepanek uuesti läbi vaadata. Pärast nimetatud läbivaatamist võib komisjon otsustada ettepaneku samaks jätta, seda muuta või see tagasi võtta.

Kui komisjon otsustab ettepaneku samaks jätta, peab ta põhjendatud arvamuses esitama põhjused, miks tema arvates ettepanek vastab subsidiaarsuse põhimõttele. Nii asjaomane põhjendatud arvamus kui ka riikide parlamentide põhjendatud arvamused tuleb edastada liidu seadusandjale menetluse raames kaalumiseks:

a) enne esimese lugemise lõpetamist kaalub seadusandja (Euroopa Parlament ja nõukogu), kas seadusandlik ettepanek on kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega, võttes eelkõige arvesse nii riikide parlamentide väljendatud põhjendusi, mida enamik neist jagab, kui ka komisjoni põhjendatud arvamust;

b) kui seadusandja jõuab nõukogu liikmete 55 %-lise häälteenamusega või Euroopa Parlamendis antud häälte enamusega arvamusel, et ettepanek ei ole kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega, seadusandliku ettepaneku menetlemist ei jätkata.

(Muudatusettepanek kordab protokoll nr 2 (subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta) artikli 7 sõnastust.)

Muudatusettepanek 245

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 299 i (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Artikkel 299i

Euroopa Liidu Kohus on pädev menetlema hagnosis, mis liikmesriigid esitavad seadusandlikus aktis esineva subsidiaarsuse põhimõtte rikkumise asjus vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 263 või millest liikmesriigid teatavad oma õiguskorra kohaselt riigi parlamendi või selle koja nimel.

Nimetatud artiklis ettenähtud korra kohaselt võib ka regioonide komitee esitada selliseid hagnosis seadusandlike aktide kohta, mille vastuvõtmiseks tuleb vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingule konsulteerida regioonide komiteega.

(Muudatusettepanek kordab protokoll nr 2 (subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta) artikli 8 sõnastust.)

Muudatusettepanek 246

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 299 j (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Artikkel 299j

Komisjon esitab igal aastal Euroopa Ülemkogule, Euroopa Parlamendile, nõukogule, rükkide parlamentidele ja

seadusandlike volitustega piirkondlikele parlamentidele aruande Euroopa Liidu lepingu artikli 5 kohaldamise kohta. See iga-aastane aruanne edastatakse ka majandus- ja sotsiaalkomiteele ning regioonide komiteele.

(Muudatusettepanek põhineb protokollil nr 2 (subsidiiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta) artikli 9 sõnastusel ja täiendab seda.)

Muudatusettepanek 247

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 311 – lõik 3

Kehtiv tekst

Nõukogu võtab seadusandliku erimenetluse kohaselt ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga ühehäälselt vastu otsuse, millega määratakse kindlaks liidu omavahendite süsteemi suhtes kohaldatavad sätted. Nende sätetega võidakse kehtestada uusi omavahendeid või tunnistada kehtetuks mõni olemasolev. ***Nimetatud otsus jõustub alles pärast seda, kui liikmesriigid on selle koosõlas oma põhiseadusest tulenevate nõuetega heaks kiitnud.***

Muudatusettepanek 248

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 311 – lõik 4

Kehtiv tekst

Nõukogu ***sätestab*** seadusandliku erimenetluse kohaselt ***määruste abil*** liidu omavahendite süsteemi rakendusmeetmed selles ulatuses, mis on ette nähtud kolmanda lõigu alusel vastu võetud otsuses. ***Nõukogu teeb otsuse pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist.***

Muudatusettepanek 249

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 312 – lõige 1 – lõik 2

Muudatusettepanek

Euroopa Parlament ja nõukogu võtavad seadusandliku tavamenetluse kohaselt vastu otsuse, millega määratakse kindlaks liidu omavahendite süsteemi suhtes kohaldatavad sätted. Nende sätetega võidakse kehtestada uusi omavahendeid või tunnistada kehtetuks mõni olemasolev.

Muudatusettepanek

Euroopa Parlament ja nõukogu sätestavad seadusandliku tavamenetluse kohaselt ***vastu võetud määrustega*** liidu omavahendite süsteemi rakendusmeetmed selles ulatuses, mis on ette nähtud kolmanda lõigu alusel vastu võetud otsuses.

Kehtiv tekst

Mitmeaastane finantsraamistik kehtestatakse **vähemalt** viieaastaseks perioodiks.

Muudatusettepanek 250

Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 312 – lõige 2 – lõik 1

Kehtiv tekst

Nõukogu **võtab** seadusandliku **erimenetluse** kohaselt vastu määruse, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik. **Nõukogu teeb ühehääelse otsuse pärast Euroopa Parlamendilt selle liikmete enamusega antud nõusoleku saamist.**

Muudatusettepanek 251

Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 312 – lõige 2 – lõik 2

Kehtiv tekst

Euroopa Ülemkogu võib ühehäälselt vastu võtta otsuse, millega lubatakse nõukogul esimeses lõigus osutatud määruse vastuvõtmisel teha otsus kvalifitseeritud häälteenamusega.

Muudatusettepanek 252

Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 319 – lõik 1

Kehtiv tekst

1. Nõukogu soovitusel põhjal annab Euroopa Parlament heakskiidu komisjoni tegevusele eelarve täitmisel. Selleks vaatavad nõukogu ja Euroopa Parlament kordamööda läbi artiklis 318 märgitud eelarve täitmise aruande, bilansi ja hindamisaruande, kontrollikoja aastaaruande koos auditeeritud

Muudatusettepanek

Mitmeaastane finantsraamistik kehtestatakse viieaastaseks perioodiks.

Muudatusettepanek

Euroopa Parlament ja nõukogu võtavad seadusandliku **tavamenetluse** kohaselt vastu määruse, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek

1. Nõukogu soovitusel põhjal annab Euroopa Parlament heakskiidu komisjoni tegevusele eelarve täitmisel. **Samuti annab ta heakskiidu teiste institutsioonide, organite ja asutuste tegevusele nende eelarvejagude või asjakohasel juhul eelarvete täitmisel kooskõlas**

institutsioonide vastustega kontrollikoja märkustele, artikli 287 lõike 1 teises lõigus osutatud kinnitava avalduse ja kõik kontrollikoja esitatud asjassepuutuvad eriaruanded.

tingimustega, mis sätestatakse vastavalt artiklile 322. Selleks vaatavad nõukogu ja Euroopa Parlament kordamööda läbi artiklis 318 märgitud eelarve täitmise aruande, bilansi ja hindamisaruande, kontrollikoja aastaaruande koos auditeeritud institutsioonide vastustega kontrollikoja märkustele, artikli 287 lõike 1 teises lõigus osutatud kinnitava avalduse ja kõik kontrollikoja esitatud asjassepuutuvad eriaruanded.

Muudatusettepanek 253

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 329 – lõige 2 – lõik 2

Kehtiv tekst

Loa tõhustatud koostöö alustamiseks annab nõukogu **ühehäälselt**.

Muudatusettepanek

Loa tõhustatud koostöö alustamiseks annab nõukogu **otsusega, mis tehakse kvalifitseeritud häälteenamusega, välja arvatud otsuste puhul, mis puudutavad artikli 42 lõike 4a teises lõigus osutatud täitevvolitustega missioone või operatsioone.**

Muudatusettepanek 254

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 330 – lõik 2

Kehtiv tekst

Ühehäälsuseks otsuseks on vaja ainult osalevate liikmesriikide esindajate hääli.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 255

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 330 – lõik 3

Kehtiv tekst

Kvalifitseeritud häälteenamust määratletakse vastavalt artikli 238 lõikele 3.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 256

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 333

Kehtiv tekst

Artikkel 333

1. Kui aluslepingute säte, mida võidakse kohaldada tõhustatud koostöö raames, näeb ette, et nõukogu teeb ühehäälselt otsuse, võib nõukogu artiklis 330 sätestatud korra kohaselt võtta ühehäälselt vastu otsuse, mis näeb ette kvalifitseeritud hülteenamuse kasutamise.

2. Kui aluslepingute säte, mida võidakse kohaldada tõhustatud koostöö raames, näeb ette, et nõukogu võtab õigusakte vastu seadusandliku erimenetluse kohaselt, võib nõukogu artiklis 330 sätestatud korra kohaselt võtta ühehäälselt vastu otsuse, mis näeb ette seadusandliku tavamenetluse kasutamise. Nõukogu teeb otsuse pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga.

3. Lõikeid 1 ja 2 ei kohaldata sõjalise või kaitsepoliitilise tähendusega otsuste suhtes.

Muudatusettepanek 257

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 342

Kehtiv tekst

Eeskirjad liidu institutsioonide keelte kohta määrab määruste abil ühehäälselt kindlaks nõukogu, ilma et see piiraks Euroopa Liidu Kohtu põhikirjas sisalduvate sätete kohaldamist.

Muudatusettepanek 258

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 346 – lõige 1 – punkt b

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek

Eeskirjad liidu institutsioonide keelte kohta määrab määruste abil ühehäälselt kindlaks nõukogu **pärast Euroopa Parlamendilt heakskiidu saamist**, ilma et see piiraks Euroopa Liidu Kohtu põhikirjas sisalduvate sätete kohaldamist.

Kehtiv tekst

b) iga liikmesriik **võib võtta selliseid meetmeid**, mida ta peab vajalikuks oma oluliste julgeolekuhuvide kaitseks ja mis on seotud relvade, laskemoona või sõjavarustuse tootmise või kaubandusega; need meetmed ei või avaldada ebasoovitavat mõju selliste toodete konkurentsitingimustele siseturus, mis ei ole mõeldud spetsiaalselt sõjaliseks otstarbeks.

Muudatusettepanek 259

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 346 – lõige 2

Kehtiv tekst

2. Nõukogu **võib** komisjoni ettepaneku põhjal **ühehäälselt** muuta nimekirja, mille ta koostas 15. aprillil 1958 niisugustest toodetest, mille suhtes kohaldatakse lõike 1 punkti b sätteid.

Muudatusettepanek 260

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 352 – lõige 1

Kehtiv tekst

1. Kui aluslepingutes määratletud poliitika raames osutub aluslepingute mõne eesmärgi saavutamiseks vajalikuks liidu meede ning aluslepingutes ei ole sätestatud selleks vajalikke volitusi, võtab nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist **ühehäälselt** vastu kohased sätted. Kui nõukogu võtab asjaomased sätted vastu seadusandliku erimenetluse kohaselt, teeb nõukogu samuti otsuse **ühehäälselt** komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast Euroopa Parlamendi nõusoleku saamist.

Muudatusettepanek

b) iga liikmesriik **teavitab komisjoni meetmetest**, mida ta peab vajalikuks oma oluliste julgeolekuhuvide kaitseks ja mis on seotud relvade, laskemoona või sõjavarustuse tootmise või kaubandusega; need meetmed ei või avaldada ebasoovitavat mõju selliste toodete konkurentsitingimustele siseturus, mis ei ole mõeldud spetsiaalselt sõjaliseks otstarbeks.

Muudatusettepanek

2. **Euroopa Parlament ja** nõukogu **võivad** komisjoni ettepaneku põhjal **seadusandliku tavamenetluse kohaselt** muuta nimekirja, mille ta koostas 15. aprillil 1958 niisugustest toodetest, mille suhtes kohaldatakse lõike 1 punkti b sätteid.

Muudatusettepanek

1. Kui aluslepingutes määratletud poliitika raames osutub aluslepingute mõne eesmärgi saavutamiseks vajalikuks liidu meede ning aluslepingutes ei ole sätestatud selleks vajalikke volitusi, võtab nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist **kvalifitseeritud häälteenamusega** vastu kohased sätted. Kui nõukogu võtab asjaomased sätted vastu seadusandliku erimenetluse kohaselt, teeb nõukogu samuti otsuse **kvalifitseeritud häälteenamusega** komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast Euroopa Parlamendi

nõusoleku saamist.

Muudatusettepanek 261

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 352 – lõige 4

Kehtiv tekst

4. Käesolevat artiklit ei saa kasutada ühise välis- ja julgeolekupoliitikaga seotud eesmärkide saavutamise alusena ning mis tahes asjaomase artikli kohaselt vastu võetud õigusaktis tuleb pidada kinni Euroopa Liidu lepingu artikli 40 teises lõigus sätestatud piiridest.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 262

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 353

Kehtiv tekst

Euroopa Liidu lepingu artikli 48 lõiget 7 ei kohaldata järgmiste artiklite suhtes:

- artikli 311 kolmas ja neljas lõik,
- artikli 312 lõike 2 esimene lõik,
- artikkel 352 ja
- artikkel 354.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 263

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 354 – lõik 1

Kehtiv tekst

Liidu liikmelisusest tulenevate teatud õiguste peatamist käsitleva Euroopa Liidu lepingu artikli 7 kohaldamisel ei osale asjaomast liikmesriiki esindav Euroopa Ülemkogu või nõukogu liige hääletamisel ning asjaomast liikmesriiki ei arvestata asjaomase artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud ühe kolmandiku **või nelja viiendiku liikmesriikide** hulka. Isiklikult kohal viibivate või esindatud liikmete

Muudatusettepanek

Liidu liikmelisusest tulenevate teatud õiguste peatamist käsitleva Euroopa Liidu lepingu artikli 7 kohaldamisel ei osale asjaomast liikmesriiki esindav Euroopa Ülemkogu või nõukogu liige hääletamisel ning asjaomast liikmesriiki ei arvestata asjaomase artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud ühe kolmandiku **liikmesriikide või kvalifitseeritud häälteenamuse** hulka. Isiklikult kohal viibivate või esindatud

hääletamisest hoidumine ei takista asjaomase artikli lõikes 2 osutatud otsuste vastuvõtmist.

liikmete hääletamisest hoidumine ei takista asjaomase artikli lõikes 2 osutatud otsuste vastuvõtmist.

Muudatusettepanek 264

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 354 – lõik 2

Kehtiv tekst

Euroopa Liidu lepingu artikli 7 lõigetes 3 ja 4 osutatud otsuste vastuvõtmisel määratletakse kvalifitseeritud häälteenamust vastavalt *käesoleva* lepingu artikli 238 lõike 3 punktile b.

Muudatusettepanek

Euroopa Liidu lepingu artikli 7 lõigetes 1–4 osutatud otsuste vastuvõtmisel määratletakse kvalifitseeritud häälteenamust vastavalt **Euroopa Liidu** lepingu artikli 16 lõikele 4a.

Muudatusettepanek 265

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 355 – lõige 2 – lõik 2

Kehtiv tekst

Aluslepinguid ei kohaldata nende Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigiga erisuhetes olevate ülemeremaade ja -territooriumide suhtes, mis puuduvad eespool mainitud loetelust.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 266

Euroopa Liidu toimimise leping Artikkel 355 – lõige 5 – punkt b

Kehtiv tekst

b) ei kohaldata aluslepinguid Ühendkuningriigi suveräänsete baasipiirkondade Akrotiri ja Dhekelia suhtes Küprosel, välja arvatud sel määral, kui see on vajalik, et tagada kord, mis on esitatud Tšehhi Vabariigi, Eesti Vabariigi, Küprose Vabariigi, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi, Ungari Vabariigi, Malta Vabariigi, Poola Vabariigi, Sloveenia Vabariigi ja Slovaki Vabariigi Euroopa Liiduga ühinemise tingimusi käsitlevale aktile lisatud protokollis Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi suveräänsete

Muudatusettepanek

välja jäetud

*baasipiirkondade kohta Küprosel ning
kooskõlas nimetatud protokoll
tingimustega;*

Muudatusettepanek 267

**Euroopa Liidu toimimise leping
Artikkel 355 – lõige 5 – punkt c**

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

*c) kohaldatakse aluslepinguid
Kanalisaarte ja Mani saare suhtes üksnes
sel määral, kui see on vajalik, et tagada
neid saari käsitlev kord, mis on esitatud
22. jaanuaril 1972 allakirjutatud lepingus
uute liikmesriikide astumise kohta
Euroopa Majandusühendusse ja Euroopa
Aatomienergiaühendusse.*

välja jäetud

SELETUSKIRI

Käesolev raport on järg Euroopa Parlamendi 9. juuni 2022. aasta resolutsioonile konvendi kokkukutsumise kohta aluslepingute läbivaatamiseks. Selles korratakse parlamendi nõudmist muuta aluslepinguid ning kutsutakse nõukogu üles esitama viivitamata ja ilma aruteluta Euroopa Parlamendi ettepanekud Euroopa Ülemkogule. Lisaks kutsutakse Euroopa Ülemkogu üles, et ta kutsuks võimalikult kiiresti kokku konvendi vastavalt ELi lepingu artikli 48 lõigetes 2–5 sätestatud tavalisele läbivaatamismenetlusele;

Praegu kehtivad aluslepingud jõustusid 1. detsembril 2009. Sellest ajast alates on Euroopa Liit seisnud silmitsi enneolematute probleemide ja arvukate kriisidega, eelkõige Venemaa agressioonisõjaga Ukraina vastu. Käesolevas raportis esitatud ettepanekute eesmärk on kujundada liit ümber viisil, mis suurendab liidu tegutsemisvõimet ning tugevdab tema demokraatlikku legitiimsust ja vastutust.

Euroopa tuleviku konverents lõpetas oma töö 9. mail 2022 ja esitas järeldused. Need järeldused sisaldavad 49 ettepanekut ja 326 meedet. Euroopa Parlament väljendas 9. mai 2022. aasta Euroopa tuleviku konverentsi järelduste üle heameelt ja märkis, et mitu konverentsi ettepanekut nõuavad aluslepingute muutmist.

Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon on võtnud kohustuse võtta Euroopa tuleviku konverentsi järelduste suhtes oma pädevuse raames ja kooskõlas aluslepingutega tulemuslikke järeelmeetmeid.

Seadmata eesmärgiks olla ammendav ja keskendudes eelkõige Euroopa tuleviku konverentsi järeldustele, mis nõuavad institutsioonilisi reforme, on ettepanekutes muuta Euroopa Liidu lepingut, Euroopa Liidu toimimise lepingut ja protokoll nr 2 (subsidiarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta) võetud arvesse Euroopa tuleviku konverentsi ettepanekuid järgmiselt:

Euroopa tuleviku konverentsi ettepanekuid 39.1 (21.1 ühise välis- ja julgeolekupoliitika kohta, 6.7 keskkonna kohta jne) otsuste tegemise ja hääletusreeglite ümberhindamise kohta (eelkõige otsuste ühehäälse tegemise asendamine kvalifitseeritud häälteenamusega) on arvesse võetud ettepanekutes muuta ELi lepingu artikleid 7, 16, 24, 29, 31, 42, 46 ja 48 ning ELi toimimise lepingu artikleid 19, 22, 23, 64, 70, 77, 81, 83, 86, 87, 88, 113, 115, 121, 126, 153, 192, 194, 207, 218, 222, 223, 226, 234, 238, 245, 246, 247, 262, 286, 294, 311, 312, 329, 330, 333, 342, 346, 352, 353 ja 354.

Euroopa tuleviku konverentsi ettepanekut nr 25 õigusriigi, demokraatlike väärtuste ja Euroopa identiteedi kohta, ettepanekut 13.6 soolise võrdõiguslikkuse kohta ja ettepanekut 48.2 keelise mitmekesisuse kohta on arvesse võetud ettepanekutes muuta ELi lepingu artikleid 2, 3, 7, 13 ja 49 ning ELi toimimise lepingu artikleid 8, 10, 19, 24 a (uus), 157, 179 ja 354.

Euroopa tuleviku konverentsi ettepanekuid 36, 37, 38.2, 38.3, 38.4, 46.1 ja 47.2 kodanike õiguste ja osaluse, teavitamise ja noorte õiguste tugevdamise kohta (sealhulgas kogu ELi hõlmav rahvahääletus) on arvesse võetud ettepanekutes muuta ELi lepingu artikleid 10, 11, 48, 54 ning ELi toimimise lepingu artikleid 4, 20, 22, 24, 26, 79, 263 ja 294.

Euroopa tuleviku konverentsi ettepanekuid 38.3 ja 38.4 kodanike ja nende valitud esindajate vaheliste sidemete tugevdamise kohta, eelkõige kodanikele suurema sõnaõiguse andmise kohta presidendi valimisel, ELi valimisõiguse muutmise, parlamendile algatusõiguse andmise ja parlamendile eelarve suhtes otsustamisõiguse andmise kohta, nagu see on riikide parlamentidel, on arvesse võetud ettepanekus muuta ELi lepingu artiklit 17 ning ettepanekutes muuta ELi toimimise lepingu artikleid 78, 223, 225, 226, 234, 247, 259, 285, 286, 294, 311 ja 312.

Euroopa tuleviku konverentsi ettepanekuid 39.2 ja 22.1 ELi otsustusprotsessi läbipaistvuse kohta on arvesse võetud ettepanekutes muuta ELi lepingu artikleid 10, 11 ja 16 ning ELi toimimise lepingu artiklit 15.

Euroopa tuleviku konverentsi ettepanekuid 38.4, 39.2, 39.5, 39.6, 40.3 ja 40.5 ning 11.3, 13 ja 36.8, milles toetatakse kaasavamat otsustusprotsessi, tugevdades muu hulgas sotsiaalpartnerite rolli, on arvesse võetud ettepanekutes muuta ELi lepingu artikleid 10 ja 11 ning ELi toimimise lepingu artikleid 9, 121, 151, 153, 166 ja 299a (uus).

Euroopa tuleviku konverentsi ettepanekut 39.3, mis käsitleb ELi institutsioonide nimede muutmise kaalumist, et selgitada nende ülesandeid ja vastavat rolli kodanike jaoks ELi otsustusprotsessis, on eelkõige arvesse võetud ettepanekus muuta ELi lepingu artiklit 17. Nimetatud muudatusi tuleks aluslepingutes teha läbivalt.

Euroopa tuleviku konverentsi ettepanekud 2, 3, 4, 6.7, 8.3, 11, 12, 13, 14, 18, 23, 24, 41, 42, 43 ja 46.1 ELi pädevuse, rolli ja tegevuse tugevdamise kohta sellistes valdkondades nagu kliimamuutused, keskkond, elurikkus, tervishoid, kodanikukaitse, tööstus, haridus, energeetika, välisasjad, välisjulgeolek ja kaitse, välispiiride poliitika vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal, ränne, piiriülene taristu, ühtne turg, majandus, sotsiaalpoliitika ja tööturg, kaubandus ja investeringud ning teadus ja tehnoloogia on arvesse võetud ettepanekutes muuta ELi lepingu artikleid 3, 21, 29, 42, 43, 45 ja 46 ning ELi toimimise lepingu artikleid 3, 4, 9, 11, 43, 67, 77, 79, 83, 88, 108, 113, 119, 126, 148, 151, 151a (uus), 153, 165, 168, 179, 189, 191, 194, 206, 207, 218, 222, 258, 259, 260, 263, 275 ja 352.

Euroopa tuleviku konverentsi ettepanekuid 40.1 ja 40.2 aktiivse subsidiaarsuse ja riikide parlamentide rolli kohta on arvesse võetud ettepanekutes muuta ELi lepingu artiklit 19 ja ELi toimimise lepingu artiklit 263, samuti ettepanekutes tugevdada protokoll nr 2 (subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta) ning integreerida see ELi toimimise lepingusse (ELi toimimise lepingu artikkel 299a (uus) ja sellele järgnevad artiklid).

Kaasraportöör Helmut Scholzi seisukoht välis-, julgeoleku- ja kaitsepoliitika teemal

Kaasraportöör Helmut SCHOLZ võtab teadmiseks Euroopa tuleviku konverentsi ettepanekud ELi kaitsekoostöö liidu loomise ja kvalifitseeritud hääletamusega hääletamise kohta ühise välis- ja julgeolekupoliitika valdkonnas, kuid väljendab kahtlust resolutsiooni punktides 20 ja 21 käsitletud muudatusettepanekute suhtes. Ta usub, et ELi kaitsekoostöö liit peab rajanema terviklikul, mitmetasandilisel ja mittesõjalisel julgeolekukontseptsioonil, mida toetab kõigi ELi liikmesriikide ühehäälsus ja mis nõuab täielikku parlamentaarset kontrolli nii liidu kui ka liikmesriikide tasandil. Kaasraportöör Helmut SCHOLZ kavatseb esitada ettepanekud ühise välis- ja julgeolekupoliitika ning ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika läbivaatamise kohta konvendi raames, mille kokkukutsumist nõutakse. Ta rõhutab eelkõige liidu kohustust aidata kaasa rahvusvahelisele rahule ja julgeolekule kooskõlas rahvusvahelise õigusega, edendada

aktiivset osalemist desarmeerimises, eelkõige tuuma- ja muude massihävitusrelvade puhul, ning ühineda ÜRO tuumarelvade keelustamise lepinguga. Tema arvates peaks ELi liikmesriikide sõjalise võimsuse ümberkorraldamine kogu ELi hõlmavateks struktuurideks põhinema struktuurse mitteagressiivse suutlikkuse põhimõttel. Kuna enamik liikmesriike on ka NATO liikmed, peab tema arvates igasugune aluslepingute muutmine välistama sõjalise võimsuse ja eelarvekulude dubleerimise. Aluslepingute muutmisega peavad seetõttu kaasnema sammud NATOst lahtisidumise suunas.

2.12.2022

VÄLISKOMISJONI ARVAMUS

põhiseaduskomisjonile

Euroopa Parlamendi ettepanekute kohta aluslepingute muutmiseks
(2022/2051(INL))

Arvamuse koostaja: Hilde Vautmans

(Algatus – kodukorra artikkel 47)

ETTEPANEKUD

Väliskomisjon palub vastutaval põhiseaduskomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

- A. arvestades, et Euroopa tuleviku konverents kujutas endast osalusdemokraatia konkreetset edukat elluviimist ning toimis kodanike ja poliitikute vaheliste arutelude enneolematu platvormina ning arutelu tulemuseks olid konkreetsed ettepanekud, mida liidu otsustajad peaksid analüüsima ja tõsiselt kaaluma, isegi juhul, kui nende tulemusel võib olla vaja aluslepinguid muuta; arvestades, et oluline on kaaluda hoolikalt iga võimalikku aluslepingu muudatust ja võrrelda kõiki selle võimalikke eeliseid kehtivate aluslepingu elementide erineva ja tõhusama kasutamisega, sealhulgas parema rakendamisega poliitika või eelarve tasandil;
- B. arvestades, et 24. veebruaril 2022 alanud Venemaa provotseerimata, põhjendamatu ja ebaseaduslik agressioon Ukraina vastu suurendas geopoliitilist volatiilsust ja julgeoleku ebastabiilsust Euroopas enneolematu tasemeni, mida ei ole pärast teise maailmasõja lõppu kogetud, ning rõhutab, et liit peab oma välis-, julgeoleku- ja kaitsepoliitika täielikult ümber hindama ning seadma esikohale selle tulemuslikkuse ja suutlikkuse suurendamise meie väärtuste ja huvide kaitsmiseks;
- C. arvestades, et kodanike neljandal paneelarutelul „EL maailmas / ränne“ esitati välispoliitika ja liidu välistegevuse valdkonnas mitu konkreetset soovitusi, ning arvestades, et paljud kodanike paneelarutelude soovitusel kinnitavad seega Euroopa Parlamendi kauaaegseid üleskutseid;
- D. arvestades, et nagu on märgitud Euroopa tuleviku konverentsi järeldustes, aitab tugevam liit julgeoleku ja kaitse valdkonnas kaasa Euroopa ja ülemaailmse rahu saavutamisele ning toetab Euroopa väärtusi, nagu õigusriik, demokraatia, inimõigused ja sooline võrdõiguslikkus, ning seda on võimalik saavutada ühise strateegilise kultuuri edendamisega;
- E. arvestades, et nende soovitusete järgimine muudaks liidu tugevamaks, usaldusväärsemaks, mõjukamaks ja nähtavamaks ülemaailmseks osalejaks, tooks kaasa

tõhusama otsuste tegemise ja parandaks Euroopa Parlamendi kui ainsa liidu demokraatlikult valitud institutsiooni kontrolliõigusi välispoliitika valdkonnas;

- F. arvestades, et on ka võimalusi, mis võiksid parandada liidu rolli välissuhetes ilma aluslepinguid muutmata; arvestades, et 2022. aasta juulis saatis eesistujariik Tšehhi liikmesriikidele kirja koos loeteluga konkreetsetest poliitikavaldkondadest, mille puhul võiks kindlate üleminekuklauslite kaudu minna üle kvalifitseeritud häälteenamusega hääletamisele; arvestades, et sellega seoses loetles eesistujariik 11 konkreetset ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) valdkonda ning ka ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) valdkonda, mis on seotud Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artiklitega 24, 27, 28, 29, 37, 39, 41, 42 ja 44;
- G. arvestades, et kui üks liikmesriik paneb kandidaatriigiga ühinemisläbirääkimiste alustamisele veto, mis tuleneb lahendamata kahepoolsetest ja piirkondlikest vaidlustest, mis on seotud ajalooliste sündmuste, enesemääramise ning kultuuriliste või keeleliste õigustega, võib see takistada kandidaatriikide ühinemisprotsessi ning veto kasutamine liikmesriigi enda huvides on vastuolus aluslepingute mõttega;
- H. arvestades, et Lissaboni lepinguga ette nähtud kiirete, tõhusate ja tulemuslike välispoliitika-, julgeoleku- ja kaitsemeetmete potentsiaali on viimase kümne aasta jooksul kasutatud ja rakendatud vaid väga piiratud viisil, kuna liikmesriikidel on puudunud poliitiline tahe; arvestades, et Euroopa muutuva julgeolekukeskkonna tõttu on viimane aeg kasutada kõiki ELi lepingus ette nähtud vahendeid, eelkõige seoses ÜJKPga; arvestades, et Lissaboni lepingus on sätestatud sellised aspektid nagu artikli 41 lõikes 3b sätestatud sõjaline käivitusfond, võimalus moodustada väike rühm, millel on artiklis 44 sätestatud kaugeleulatavamad julgeoleku- ja kaitse-eesmärgid, või määratleda artikli 42 lõikes 3 sätestatud tõeline Euroopa võimete- ja relvastuspoliitika, mis on olemas alates 2009. aasta detsembrist;
- I. arvestades, et küber-, hübriid- ja muud asümmeetrilised ohud, sealhulgas desinformatsioonikampaaniad, ning üha keerukamate kujunemisyrgus ja murranguliste tehnoloogiate pahatahtlik kasutamine tekitavad üha suuremaid probleeme; arvestades, et välissekkumine, infoga manipuleerimine ja desinformatsioon kujutavad endast väljendus- ja teabevabaduse kuritarvitamist ning ohustavad neid põhivabadusi, väärtusi, demokraatlikke menetlusi, poliitilisi protsesse, riikide ja kodanike julgeolekut ning suutlikkust tulla toime erakorraliste olukordadega; arvestades, et Venemaa on 24. veebruaril 2022 alustatud Ukraina-vastase agressioonisõja eel ja ajal nii traditsioonilistes meediaväljaannetes kui ka sotsiaalmeedia platvormidel tegelenud enneolematult pahatahtliku ja ulatusliku desinformatsiooni levitamisega, et eksitada oma riigi kodanikke ja rahvusvahelist üldsust, näidates, et ka informatsiooni on võimalik relvana kasutada;
- J. arvestades, et konkreetsetes poliitikavaldkondades võiks ühehäälsuselt kvalifitseeritud häälteenamusega hääletamisele üleminekuks kasutada kohe üleminekuklausleid; arvestades, et praegune oht Euroopa julgeolekule nõuab mõnede töömeetodite kohest kohandamist;
- 1. nõuab, et aluslepingute ulatuslike muudatuste hulka või alternatiivse võimalusena üleminekuklauslite kasutamise kaudu lisataks kodanike peamised soovitud välis- ja julgeolekupoliitika valdkonnas, nimelt vajadus minna üle tõhusamale otsuste

tegemisele, kasutades ühehäälsuse asemel kvalifitseeritud hääletenamust, eriti konkreetsetes poliitikavaldkondades nagu inimõigused, ning vajadus parandada liidu sanktsioonide kehtestamise meetodeid;

2. rõhutab, et üleminek kvalifitseeritud hääletenamusega hääletamisele võiks tagada, et liit – selle asemel, et kasutada kõige väiksemat ühist nimetajat – tegutseb kiiremini ja teadlikumalt ning kaitseb liitu ka kolmandate riikide surve ning „jaga ja valitse“ taktika eest; rõhutab, et see võib aidata liidul kujuneda usaldusväärsemaks ja otsustavamaks geopoliitiliseks jõuks, mis seab oma tegevuse keskmesse tema aluspõhimõtted ja väärtused, võib suurendada liidu välistegevuse tõhusust ning tugevdada seega ka liikmesriikide mõju ebastabiilses, kiiresti muutuv ja üha multipolaarsemas maailmas; tuletab meelde, et jätkuvalt oleks kohaldatav ELi lepingu artikli 31 lõige 2, mille eesmärk on tagada, et liikmesriigi suhtes ei saa kehtestada ühtegi otsust tema riiklike huvide seisukohast olulistes küsimustes, kui kvalifitseeritud hääletenamusega hääletamist kasutatakse ÜVJPs;
3. tuletab meelde, et ELi lepingu artikli 48 lõige 7 ja artikli 31 lõige 3 sisaldavad üleminekuklausleid, mille kohaselt võib ÜVJP valdkonnas minna ühehäälsuselt üle kvalifitseeritud hääletenamusele, kui tegu ei ole sõjalise tähendusega otsustega; nõuab üleminekut kvalifitseeritud hääletenamusega hääletamisele kõigi ÜVJP valdkonna otsuste tegemisel, alustades aasta jooksul prioriteetsetest valdkondadest, eelkõige nendest, mis käsitlevad sanktsioone ja inimõigusi ning ühinemisprotsessi seisukohast olulistes valdkondades, näiteks läbirääkimisprotsessi alustamise ning üksikute teemavaldkondade ja peatükkide avamise ja sulgemise üle otsustamisel, et parandada liidu suutlikkust võtta vastu kiireid ja tõhusaid otsuseid;
4. taunib asjaolu, et üleminekuklausleid ei ole poliitilise tahte puudumise tõttu ja vastupidiselt õigustatud ootustele kunagi kasutatud; kutsub liikmesriike üles näitama üles poliitilist tahet liikuda liidu integratsiooniprotsessis edasi, kaotades vastastikuse veto tava ja avades viivitamata üleminekuklauslite aktiveerimise;
5. nõuab tungivalt, et liikmesriigid lepiksid viivitamata või veel Tšehhi eesistumise ajal kokku üleminekuklausli kasutamises kvalifitseeritud hääletenamusega hääletamise kasutuselevõtmises konkreetsete välispoliitika- ja ÜJKP meetmete puhul, eelkõige sanktsioonide ja inimõiguste valdkonnas; tuletab meelde eesistujariigi küsimustikus loetletud võimalusi; on veendunud, et praegune julgeolekuolukord Euroopas nõuab viivitamatut tegutsemist ja ÜVJP otsustusmenetluste kohandamist, nagu ELi lepinguga on praegu ette nähtud;
6. on seisukohal, et juhul, kui mõne liikmesriigi vetode tõttu osutub aluslepingute põhjalik läbivaatamine võimatuks, eelkõige seoses kvalifitseeritud hääletenamusega hääletamise vastuvõtmisega välispoliitikas, peaks liit kaaluma võimalust uurida nende liikmesriikide vahelise tugevdatud koostöö muid vorme, kes näitavad soovi liikuda integratsiooniprotsessis edasi oma välistegevuse rangema ja siduva kooskõlastamise kaudu;
7. nõuab, et liikmesriigid muudaksid ELi lepingu artiklit 42, mis võimaldaks üle minna tugevdatud kvalifitseeritud hääletenamusega hääletamisele, mis vajab sõjalise tähendusega otsuste tegemiseks 72 % nõukogu liikmetest, kes esindavad vähemalt 65 % liidu elanikkonnast, välja arvatud otsused, millega luuakse ÜJKP raames

täitevvolitusega sõjalised missioonid või operatsioonid, mille puhul on siiski vaja ühehäälsust;

8. rõhutab vajadust vähendada liidu institutsioonilist keerukust, eelkõige selle esindamist välissuhetes, mis on iga institutsioonilise osaleja pädevusega seoses ebaselge; on seisukohal, et selline selguse puudumine võib põhjustada liidu välistegevuse mõningast dubleerimist või eksitada liidu partnereid või koostööpartnereid kogu maailmas nende suhetes liiduga; teeb sellega seoses ettepaneku ühendada Euroopa Ülemkogu eesistuja ja Euroopa Komisjoni presidendi ametikoht ning luua liidu ühtne eesistumine, et suurendada liidu välistegevuse nähtavust, tõhusust ja järjepidevust; kutsub sellega seoses üles täpsustama asjakohaseid aluslepingu sätteid ja integreerima Euroopa välisteenistuse täielikult komisjoni struktuuridesse;
9. rõhutab vajadust näha ette Euroopa Parlamendi roll sõjaliste ja tsiviiljulgeolekumissioonide välismaale saatmise üle otsustamisel; peab asjakohaseks korraldada enne asjakohast nõukogu otsust täiskogu arutelu ja võtta vastu täiskogu resolutsioon, mis annaks sellele operatsioonile, sealhulgas selle eesmärkidele, vahenditele ja kestusele poliitiliselt loa;
10. rõhutab vajadust tugevdada komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja rolli liikmesriikide vaheliste kompromisside leidmise abistamisel, et tagada, et liit kõneleks ühel häälel, nagu liidu kodanikud Euroopa tuleviku konverentsil soovisid; juhib tähelepanu sellele, et seda saab teha, nimetades komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja välisasjade volinikuks ja tehes temast liidu peamise välisesindaja rahvusvahelistel foorumitel; kutsub komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat ja Euroopa välisteenistust üles tegema ettepanekuid selle kohta, kuidas tugevdada sidusust ja järjepidevust liikmesriikide välispoliitika ning liidu tasandil kokkulepitud seisukohtade vahel kooskõlas ELi lepingu artikli 24 lõikega 3;
11. rõhutab vajadust tugevdada liidu välistegevust selles mõttes oma ja alaliste liidu vahendite ja ressurssidega, et liit saaks täieõiguslikuks ja usaldusväärseks ülemaailmseks osalejaks; nõuab autonoomset liidu diplomaatiat liidu diplomaatidega, kes on koolitatud Euroopa diplomaatilises akadeemias, tuginedes selles Euroopa Parlamendi katseprojektile, mille määrab kindlaks ühine diplomaatiline kultuur liidu seisukohast; nõuab liidu rahvusvaheliste kultuurisuhete tugevdamist, töötades välja liidu vahendi, mis võib esindada liidu kultuurilist identiteeti kogu maailmas;
12. peab vajalikuks töötada kiiremas korras välja solidaarsuspoliitika strateegia ja operatiivse rakendamise meetmed seoses ELi lepingu artikli 42 lõikes 7 ja Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklis 222 sätestatud vastastikuse kaitse klausliga ning laiendada ELi lepingu artikli 43 lõikes 1 määratletud ohte nii, et need hõlmaksid võitlust hübriidohtude, sõdade, energiaga seotud väljapressimise, küberohtude, desinformatsioonikampaaniate ja kolmandate riikide poolse majandusliku survestamise vastu;
13. kutsub liikmesriike üles pakkuma uut pädevust ja õiguslikku alust, et võidelda desinformatsiooni ja välisriikide pahatahtliku propaganda vastu; nõuab, et liit juhiks arutelu välissekkumise õiguslike tagajärgede üle, edendaks ühiseid rahvusvahelisi määratlusi ja omistamise eeskirju ning töötaks välja rahvusvahelise raamistiku

sekkumisele reageerimiseks; rõhutab vajadust ülemaailmse, mitmepoolse koostöö järele sarnaselt mõtlevate riikide vahel, et vahetada parimaid tavasid ja määrata kindlaks ühised vastumeetmed nii ülemaailmsetele kui ka ühiste kohalikele probleemidele, sealhulgas kollektiivsed sanktsioonid, inimõiguste kaitse ja demokraatlikud standardid;

14. nõuab liidu delegatsioonide rolli tugevdamist välispoliitika rakendamisel; nõuab Euroopa välisteenistuse suutlikkuse, ressursside ja personali tugevdamist, sealhulgas ajakohastades nõukogu otsust 2010/427/EL¹, et see saaks paremini täita liidu eesmäärke ja huve kogu maailmas;
15. rõhutab, kui oluline on tugevdada Euroopa Parlamendi otsuste tegemist ja kontrolliõigusi välispoliitika valdkonnas, eelkõige tugevdades ELi lepingu artikli 36 rakendamist, mis käsitleb konsulteerimist Euroopa Parlamendiga ÜVJP ning ÜJKP põhiaspektide ja strateegiliste valikute ning kõikide oluliste välispoliitiliste otsuste suhtes; nõuab ELi toimimise lepingu artikli 218 muutmist, et Euroopa Parlamendi luba oleks nõutav läbirääkimiste alustamiseks ja läbirääkimisjuhiste vastuvõtmiseks ning et Euroopa Parlamendi nõusolek oleks nõutav kõigi rahvusvaheliste lepingute puhul ja enne otsuste tegemist rahvusvaheliste lepingute ajutise kohaldamise kohta; nõuab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 2 muutmist, lisades Euroopa Parlamendi koos nõukoguga ühiselt vastutavaks läbirääkimiste alustamiseks loa andmise, läbirääkimisjuhiste vastuvõtmise ning lepingute allkirjastamiseks ja sõlmimiseks loa andmise eest; tuletab meelde parlamentaarse diplomaatia tõendatud väärtust; soovib seetõttu lisada sätteid Euroopa Parlamendi kaasamiseks nõukoguga võrdsel alusel ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikes 9 sätestatud rahvusvaheliste lepingute rakendamisse; nõuab Euroopa Parlamendi suuremat kaasamist Euroopa tiimi lähenemisviisi;
16. tuletab meelde, et liidust saab tõhus diplomaatiline ja julgeolekujõud, mis põhineb jõulisel tegevusel, ning et liit suurendab oma strateegilist suveräänsust ainult konkreetsete meetmete, poliitika, eelarvete ja kohustuste kaudu, mis on esitatud strateegilises kompassis; nõuab avatud strateegilise suveräänsuse mõiste täpset, kõikehõlmavat määratlust, mis hõlmaks kõiki valdkondi, mida see puudutada saab, ja selle põhimõtte lisamist nende eesmärkide loetellu, mida püütakse saavutada ELi lepingu artiklis 21 ja artikli 22 lõikes 2 sätestatud liidu välis- ja julgeolekupoliitika kaudu;
17. väljendab heameelt komisjoni ettepaneku üle võtta vastu määrus, millega lubatakse ühiselt osta kaitsevarustust (Edirpa); tuletab meelde, et ELi lepingu artikli 42 lõikega 3 pannakse alus Euroopa võimete- ja relvastuspoliitikale, mis peaks muu hulgas hõlmama ühishankeid; nõuab, et ELi lepingu artiklitesse 42 ja 46 lisataks sätteid, mis konsolideerivad selle võimaluse ja võimaldavad muid julgeolekuga seotud kulutusi liidu eelarvest ning ühiste alaliselt kohapeal viibivate sõjaliste üksuste ja juhtimisstruktuuride loomist; nõuab, et laiendataks võimalusi rahastada ühiseid sõjalisi kulutusi liidu eelarvest, et võimaldada nõuetekohast parlamentaarset eelarvekontrolli; rõhutab vajadust tiheda koostöö ja koordineerimise järele NATOga, et vältida struktuuride ja kohustuste dubleerimist;
18. nõuab ELi toimimise lepingu artikli 346 läbivaatamist, et piirata Euroopa Liidu sõjalise

¹ Nõukogu 26. juuli 2010. aasta otsus 2010/427/EL, millega määratakse kindlaks Euroopa välisteenistuse korraldus ja toimimine (ELT L 201, 3.8.2010, lk 30).

staabi võimalusi kalduda kõrvale Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/81/EÜ² sätetest ja vältida siseturu edasist killustumist, ning kehtestada nõue põhjendada selliste kõrvalekallete hindamist komisjoni poolt ja Euroopa Parlamendile teatamist;

19. rõhutab, et Euroopa julgeolekut ähvardavate ohtude tõttu on tungiv vajadus töötada viivitamata välja terviklik Euroopa võimete poliitika; nõuab tungivalt, et liikmesriigid koondaksid osa oma suurenevast riiklikust kaitse-eelarvest liidu tasandil ja looksid kiiresti veel ühe eelarvevälise rahastamisvahendi, mis käsitleks sõjaliste võimete kogu olelusringi liidu tasandil, alates teadus- ja arendustegevusalasest koostööst ning ühishangetest kuni ühise hoolduse, koolituse ja varustuskindluseni, nagu soovitas Euroopa Parlament oma 8. juuni 2022. aasta soovitusel nõukogule ja komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, mis käsitleb ELi välis-, julgeoleku- ja kaitsepoliitikat pärast Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu³;
20. kutsub liikmesriike üles jätma kõrvale isekad hoiakud ning näitama üles asjakohast pühendumust liidu kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi tugevdamisele, osaledes sisukal viisil ELi kaitsevõime ühise arendamise raamistikus;
21. nõuab alalise struktureeritud koostöö (PESCO) muutmist ühiseks liidu poliitikaks koos loobumisklausliga, mis võimaldaks Euroopa Parlamendil teha tõelist eelarvekontrolli;
22. nõuab koostöö ja arutelude jaoks uute ja tõhusate otsustusvormide loomist, näiteks Euroopa Julgeolekunõukogu, mis koosneb liikmesriikide välisministritest, kes võiksid vastutada kiire hädaolukordadele reageerimise eest, et töötada välja integreeritud lähenemisviis konfliktidele ja kriisidele; nõuab liidu kaitseministrite nõukogu formaliseerimist; on veendunud, et sellised uued formaadid on eriti olulised üha ebastabiilsemas maailmas ja pärast Venemaa ebaseaduslikku sõda Ukrainas, mis on mõjutanud Euroopa julgeolekut märkimisväärselt; nõuab lisaks täieõigusliku julgeoleku- ja kaitsekomisjoni ning inimõiguste komisjoni loomist Euroopa Parlamendis;
23. kutsub üles liikuma selle suunas, et liidul oleks igal mitmepoolsel foorumil, sealhulgas ÜRO Julgeolekunõukogus, oma alaline koht, mis tugevdaks liidu rolli, sidusust ja usaldusväarsust maailmas;
24. kutsub nõukogu üles kutsuma kokku eriotstarbelise ajutise töörühma, kes kaaluks võimalikke alulepingute muudatusi, eesmärgiga kutsuda kokku riikide parlamentide, liikmesriikide riigipeade ja valitsusjuhtide ning Euroopa Parlamendi ja komisjoni esindajatest koosnev konvent.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/81/EÜ, millega kooskõlastatakse teatavate kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas ostjate poolt sõlmitavate ehitustööde ning asjade ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise kord ja muudetakse direktiive 2004/17/EÜ ja 2004/18/EÜ (ELT L 216, 20.8.2009, lk 76).

³ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2022)0235.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	30.11.2022
Lõpphääletuse tulemus	+: 47 -: 9 0: 2
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Alexander Alexandrov Yordanov, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Reinhard Bütikofer, Fabio Massimo Castaldo, Susanna Ceccardi, Włodzimierz Cimoszewicz, Anna Fotyga, Giorgos Georgiou, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, Ilhan Kyuchyuk, David Lega, Miriam Lexmann, Nathalie Loiseau, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Pedro Marques, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Javier Nart, Matjaž Nemeč, Tonino Picula, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Jacek Saryusz-Wolski, Mounir Satouri, Andreas Schieder, Radosław Sikorski, Jordi Solé, Dragoș Tudorache, Hilde Vautmans, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Isabel Wiseler-Lima
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Attila Ara-Kovács, Loucas Furlas, Christophe Grudler, Georgios Kyrtos, Katrin Langensiepen, Alessandra Moretti, Juozas Olekas, Paulo Rangel, Tom Vandenkendelaere, Mick Wallace
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Clare Daly, Margarita de la Pisa Carrión, Nicolaus Fest, Gilles Lebreton, Costas Mavrides, Luisa Regimenti

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

Euroopa Parlamendi ettepanekud aluslepingute muutmiseks 2022/2051(INL)

47	+
NI	Fabio Massimo Castaldo
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Loucas Fourlas, Sunčana Glavak, Andrius Kubilius, David Lega, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Luisa Regimenti, Radosław Sikorski, Tom Vandenkendelaere, Isabel Wiseler-Lima
RENEW	Petras Auštrevičius, Klemen Grošelj, Christophe Grudler, Georgios Kyrtos, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, Javier Nart, Dragoș Tudorache, Hilde Vautmans
S&D	Attila Ara-Kovács, Włodzimierz Cimoszewicz, Raphaël Glucksmann, Dietmar Köster, Pedro Marques, Costas Mavrides, Sven Mikser, Alessandra Moretti, Matjaž Nemeč, Juozas Olekas, Tonino Picula, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder
VERTS/ALE	Reinhard Bütikofer, Katrin Langensiepen, Mounir Satouri, Jordi Solé, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz

9	-
ECR	Anna Fotyga, Jacek Saryusz-Wolski, Margarita de la Pisa Carrión
ID	Susanna Ceccardi, Nicolaus Fest, Gilles Lebreton
THE LEFT	Clare Daly, Giorgos Georgiou, Mick Wallace

2	0
PPE	Miriam Lexmann, Paulo Rangel

13.2.2023

EELARVEKOMISJONI ARVAMUS

põhiseaduskomisjonile

Euroopa Parlamendi ettepanekute kohta aluslepingute muutmiseks
(2022/2051(INL))

Arvamuse koostaja: Nils Ušakovs

(Algatus – kodukorra artikkel 47)

ETTEPANEKUD

Eelarvekomisjon palub vastutaval põhiseaduskomisjonil

– lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. rõhutab, et probleemid ja sotsiaal-majanduslikud tagajärjed, mis kaasnesid hiljutiste sündmustega, sealhulgas COVID-19 kriis, Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu, elukallidust ja eelarvelist ostujõudu mõjutav inflatsioonitõus ning enneolematu energiakriis, on piiranud liidu suutlikkust varustada end vajalike vahenditega, et oma eesmärged saavutada ja poliitikat ellu viia;
2. tuletab meelde, et pärast Euroopa tuleviku konverentsi 9. mai 2022. aasta järeldusi esitas parlament nõukogule ettepanekud muuta aluslepinguid ELi lepingu artiklis 48 sätestatud tavalise läbivaatamismenetluse raames, sealhulgas selleks, et anda parlamendile liidu eelarve suhtes täielik kaasotsustamisõigus ja õigus teha seadusandlikke algatusi; tuletab meelde, et kolm institutsiooni on võtnud kohustuse võtta konverentsi järelduste suhtes tõhusaid järeelmeetmeid;
3. nõuab seetõttu ELi toimimise lepingu ja eelkõige selle II jaotise läbivaatamist, et tagada liidu suutlikkus täita oma eesmärged ja kohustusi, sealhulgas Euroopa sotsiaalõiguste samba ja Euroopa rohelise kokkuleppe raames, ning reageerida probleemidele kiiresti, tulemuslikult ja õigeaegselt ning suurendada liidu eelarve demokraatlikku aruandekohustust ja läbipaistvust, eelkõige edendades ühenduse meetodit ning tugevdades parlamendi rolli ja volitusi kõigis eelarveotsuste tegemise ja kontrolli aspektides nii kulude kui ka tulude osas;
4. nõuab, et kuni aluslepingu läbivaatamiseni kasutatakse täielikult ELi toimimise lepingu võimalusi, et parandada nõukogu otsustusprotsessi ja tagada liidu tõhusam ja läbipaistvam reageerimine probleemidele, suurendades samal ajal liidu eelarvega seonduvat demokraatlikku aruandekohustust; kutsub sellega seoses Euroopa Ülemkogu üles kasutama ELi toimimise lepingu artikli 312 lõikes 2 sätestatud sillaklauslit, et oleks võimalik võtta vastu määrus, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik,

kvalifitseeritud hääleteenamusega;

- lisada oma resolutsiooni ettepaneku lissasse järgmised soovitused:
5. ELi toimimise lepingu artiklit 122 muudetakse nii, et Euroopa Parlament ja nõukogu võtavad seadusandliku tavamenetluse kohaselt vastu ajutisi meetmeid tõsiste või erandlike majandusolukordade lahendamiseks, ilma et see piiraks aluslepingutes sätestatud muude menetluste kohaldamist;
 6. tulusid käsitlevaid sätteid muudetakse, et võimaldada mitme rahastamisallika kasutamist, sealhulgas ühiste laenude võtmist; lisatakse uus artikkel 122a, et luua uus alaline erivahend, mis ületab liidu eelarve mitmeaastase finantsraamistiku ülemmäärasid, et kohaneda paremini kriiside ja majanduslike tagajärgedega ning reageerida neile kiiresti; Euroopa Parlament ja nõukogu võtavad seadusandliku tavamenetluse kohaselt vastu selle loomise otsuse ja asjakohased rakendusmeetmed;
 7. ELi toimimise lepingu artiklit 311 muudetakse nii, et Euroopa Parlament ja nõukogu võtavad seadusandliku tavamenetluse kohaselt vastu otsuse, millega määratakse kindlaks liidu omavahendite süsteemi suhtes kohaldatavad sätted ja selle süsteemi rakendusmeetmed;
 8. ELi toimimise lepingu artikli 312 lõiget 2 muudetakse nii, et Euroopa Parlament ja nõukogu võtavad seadusandliku tavamenetluse kohaselt vastu määruse, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik;
 9. ELi toimimise lepingu artiklile 312 lisatakse uus lõige 2a, milles sätestatakse, et iga mitmeaastane finantsraamistik hõlmab horisontaalsete põhimõtetenähtena kliima ja elurikkuse kaitse, sotsiaalse lähenemise ja soolise võrdõiguslikkuse eesmärgi; kulutuste erieesmärki kehtestatakse kulutustele, millega aidatakse kaasa kliimakaitsele, elurikkuse kaitsele, peatamisele ja ümberpööramisele, ülespoole suunatud sotsiaalse lähenemise ja soolise võrdõiguslikkuse edendamisele ning kõigi õiguste ja võrdsete võimaluste edendamisele;
 10. ELi toimimise lepingu artikli 312 lõiget 3 muudetakse selgitamaks, et kululiigid hõlmavad kulukohustuste assigneeringuid ja seega kohaldatakse nende suhtes iga-aastaseid piirmäärasid, kuid seda üksnes juhul, kui need on seotud liidu poliitika või vastavate halduskuludega, samas kui muid rahalisi vahendeid, mis võimaldavad liidul täita oma juriidilisi kohustusi kolmandate isikute ees, sealhulgas tasumisele kuuluva intressi tasumine, kululiikidega ei hõlmata ning nende suhtes piirmäärasid ei kohaldata;
 11. ELi toimimise lepingu artikli 322 lõiget 2 muudetakse nii, et Euroopa Parlament ja nõukogu võtavad seadusandliku tavamenetluse kohaselt vastu meetodid ja menetlused, mille kohaselt liidu omavahendeid käsitleva korraga ette nähtud eelarvetulud tehakse komisjonile kättesaadavaks, ning määrab meetmed, mida vajaduse korral võetakse sularahanõudluse rahuldamiseks.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	9.2.2023
Lõpphääletuse tulemus	+: 31 -: 4 0: 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Rasmus Andresen, Pietro Bartolo, Olivier Chastel, Andor Deli, Pascal Durand, José Manuel Fernandes, Matteo Gazzini, Alexandra Geese, Vlad Gheorghe, Francisco Guerreiro, Valérie Hayer, Niclas Herbst, Hervé Juvin, Moritz Körner, Pierre Larrouturou, Camilla Laureti, Janusz Lewandowski, Margarida Marques, Siegfried Mureşan, Dimitrios Papadimoulis, Bogdan Rzońca, Eleni Stavrou, Nils Ušakovs, Rainer Wieland
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Anna-Michelle Asimakopoulou, Fabienne Keller, Petros Kokkalis, Jan Olbrycht, Eva Maria Poptcheva, Monika Vana
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Asim Ademov, Alexander Bernhuber, Jonás Fernández, Eider Gardiazabal Rubial, Alicia Homs Ginel, Ivan Štefanec

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

31	+
PPE	Asim Ademov, Anna-Michelle Asimakopoulou, Alexander Bernhuber, José Manuel Fernandes, Niclas Herbst, Janusz Lewandowski, Siegfried Mureşan, Jan Olbrycht, Eleni Stavrou, Ivan Štefanec, Rainer Wieland
Renew	Olivier Chastel, Vlad Gheorghe, Valérie Hayer, Fabienne Keller, Eva Maria Poptcheva
S&D	Pietro Bartolo, Pascal Durand, Jonás Fernández, Eider Gardiazabal Rubial, Alicia Homs Ginel, Pierre Larrourou, Camilla Laureti, Margarida Marques, Nils Ušakovs
The Left	Petros Kokkalis, Dimitrios Papadimoulis
Verts/ALE	Rasmus Andresen, Alexandra Geese, Francisco Guerreiro, Monika Vana

4	-
ECR	Bogdan Rzońca
ID	Matteo Gazzini
NI	Andor Deli, Hervé Juvin

1	0
Renew	Moritz Körner

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu

31.1.2023

EELARVEKONTROLLIKOMISJONI KIRI

Salvatore De Meo
Esimees
Põhiseaduskomisjon
BRÜSSEL

Teema: Arvamus Euroopa Parlamendi ettepanekute kohta aluslepingute muutmiseks (2022/2051(INL))

Austatud esimees

Saadan eelarvekontrollikomisjoni nimel eelarvekontrollikomisjoni arvamuse teemal „Euroopa Parlamendi ettepanekud aluslepingute muutmiseks 2022/2051(INL)“.

Praegused aluslepingu reeglid eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta on vananenud ja neid tuleks kindlasti muuta. Eelkõige ei kajasta aluslepingu säte, milles täpsustatakse, et Euroopa Parlament annab komisjoni tegevusele heakskiidu (ELi toimimise lepingu artikkel 319), väljakujunenud asjaolu, et parlament annab eraldi heakskiidu kõigi teiste selliste institutsioonide eelarve täitmisele, kes finantsmääruse kohaselt vastutavad samuti oma halduseelarve eest.

Nüüdseks on peaaegu kõik teised institutsioonid selle olulise põhimõttega nõustunud, kuid nõukogu hoiab endiselt kinni aluslepingu väga kitsast tõlgendusest ning on aastaid keeldunud eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluses parlamendiga koostööd tegemast. Parlament on seetõttu enam kui kümme aastat keeldunud heakskiidu andmisest Euroopa Ülemkogu ja nõukogu eelarve täitmisele.

Lepingu täpsustamine ja ajakohastamine selles küsimuses lahendaks lõplikult nõukoguga pikka aega kestnud vaidluse. Lisan konkreetse sõnastuse, mille oleme koostanud koostöös oma õigusteenistusega. Olemasolevale tekstile lisatud täpsustuse eesmärk on selgitada, et parlament annab heakskiidu kõigi teiste institutsioonide, organite ja asutuste tegevusele, nagu vastaval juhul asjakohane ja kooskõlas finantsmäärusega. Ühtlasi loodame tagada, et tekst jääb tulevikukindlaks ja võimaldab arvesse võtta mis tahes edasist institutsioonilist arengut. Palun Teil aluslepingute muutmiseks tehtavate Euroopa Parlamendi ettepanekute sõnastamisel seda teksti arvesse võtta.

Lugupidamisega

Monika Hohlmeier

Lisatud: Eelarvekontrollikomisjoni konkreetne ettepanek Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 319 muutmise kohta

Eelarvekontrollikomisjoni konkreetne ettepanek

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 319 muutmise kohta

Artikkel 319

(endine EÜ asutamislepingu artikkel 276)

1. Nõukogu soovitusel põhjal annab Euroopa Parlament heakskiidu komisjoni tegevusele eelarve täitmisel. Samuti annab ta heakskiidu teiste institutsioonide, organite ja asutuste tegevusele nende eelarvejagude või vajaduse korral eelarvete täitmisel artikli 322 kohaselt sätestatavatel tingimustel. Selleks vaatavad nõukogu ja Euroopa Parlament kordamööda läbi artiklis 318 märgitud eelarve täitmise aruande, bilansi ja hindamisaruande, kontrollikoja aastaaruande koos auditeeritud institutsioonide vastustega kontrollikoja märkustele, artikli 287 lõike 1 teises lõigus osutatud kinnitava avalduse ja kõik kontrollikoja esitatud asjassepuutuvad eriaruanded.

2. Enne komisjoni tegevusele heakskiidu andmist või mingil muul eesmärgil seoses oma volituste kasutamisega eelarve täitmisel võib Euroopa Parlament soovida komisjoni ära kuulata kulutuste tegemise või finantskontrollisüsteemide toimimise kohta. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile viimase taotlusel vajalikku informatsiooni.

3. Komisjon astub kõik vajalikud sammud, et reageerida märkustele heakskiitu andvates otsustes ja Euroopa Parlamendi muudele kulutuste tegemisega seotud märkustele, samuti kommentaaridele, mis kaasnevad nõukogu vastuvõetud soovitustega heakskiidu suhtes.

Euroopa Parlamendi või nõukogu taotlusel kannab komisjon ette nende märkuste ja kommentaaride põhjal võetud meetmetest ja eriti juhtnööridest, mis on antud eelarve täitmise eest vastutavatele ametiasutustele. Need ettekanded edastatakse ka kontrollikojale.

2.2.2023

MAJANDUS- JA RAHANDUSKOMISJONI ARVAMUS

põhiseaduskomisjonile

Euroopa Parlamendi ettepanekute kohta aluslepingute muutmiseks
(2022/2051(INL))

Arvamuse koostaja: Margarida Marques

(Algatus – kodukorra artikkel 47)

ETTEPANEKUD

Majandus- ja rahanduskomisjon palub vastutaval põhiseaduskomisjonil

- lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:
 1. väljendab heameelt Euroopa tuleviku konverentsi lõpparuande üle, mis sisaldab 49 ettepanekut¹ ja mis esitati kolme institutsiooni juhtidele 9. mail 2022; märgib, et mitut ettepanekut tuleks käsitleda majanduslikuna, ning rõhutab, et mõne soovituse suhtes on võimalik võtta järeelmeetmeid kehtivate aluslepingute raames; märgib, et teatud ettepanekute täielikuks rakendamiseks on vajalik aluslepingu muutmine;
 2. tuletab meelde, et parlament esitas 9. juunil 2022 nõukogule ettepanekud muuta aluslepinguid ELi lepingu artiklis 48 sätestatud tavalise läbivaatamismenetluse kohaselt²;
 3. nõuab kindlalt liidu majanduspoliitika suuremat demokraatlikku legitiimsust, aruandekohustust ja kontrolli; rõhutab, et ühenduse meetodiga peavad olema hõlmatud ELi majanduse juhtimise raamistik, institutsioonid ja vahendid; on veendunud, et parlamendil peaks olema keskne roll tõhusa kontrolli tagamisel; on seisukohal, et ELi pädevuse laiendamisega majandus- ja rahapoliitika valdkonnas peab kaasnema parlamendi õiguste ja pädevuste laiendamine; nõuab aluslepingute läbivaatamist, et anda niisugustes poliitikavaldkondades parlamendile võrdsem staatus ja demokraatliku järelevalve roll; nõuab institutsiooniliste ja sotsiaal-majanduslike sidusrühmade ulatuslikumat kaasamist majanduspoliitika prioriteetide määratlemisse, et reformide eest rohkem vastutust võtta;
 4. tuletab meelde aluslepingus sätestatud liidu eesmärged, nagu majandus- ja rahaliidu loomine ning kestliku arengu saavutamine, mis põhineb jätkusuutlikul ja

¹ Euroopa tuleviku konverents – aruanne konverentsi lõpptulemuste kohta, 2022. aasta mai.

² Euroopa Parlamendi 9. juuni 2022. aasta resolutsioon konvendi kokkukutsumise kohta aluslepingute läbivaatamiseks (2022/2705(RSP)).

tasakaalustatud majanduskasvul, hindade stabiilsusel ja kõrge konkurentsivõimega turumajandusel, kus on täielik tööhõive ja sotsiaalne progress; rõhutab, et kõik õigusaktid peaksid olema kooskõlas nende eesmärkide saavutamiseks; on seisukohal, et aluslepingute eesmärkide saavutamiseks tuleks üldiste vahenditena lisada ELi majanduse vastupanuvõime ja liidu strateegiline autonoomia;

5. rõhutab, et COVID-19 ja Ukraina sõja majanduslik mõju on toonud veel selgemalt esile Euroopa praeguse eelarveraamistiku piirid, ning väljendab heameelt komisjoni algatuse üle neid reformida;
6. toetab sellist majanduse juhtimise raamistikku, mis tugevdab liidu majanduse konkurentsivõimet ja vastupanuvõimet, et tagada stabiilsus, täielik tööhõive, riigi rahanduse jätkusuutlikkus, läbipaistvus, strateegilised ja kestlikud investeeringud kaksikülemineku ja liidu strateegilise autonoomia saavutamiseks, demokraatlik aruandekohustus ja vastutus, eelarvepoliitika, näiteks soodsatel majanduslikel aegadel loodud eelarvepuhver ja vahendid šokkidele reageerimiseks; märgib, et Euroopa tuleviku konverentsi aruteludes rõhutati vajadust vaadata põhjalikult läbi ELi majanduse juhtimine ja Euroopa poolaasta; tuletab meelde, et parlament nõustus liidu majanduse juhtimise struktuuri kiireloomulise reformiga, mis hõlmab lihtsamaid ja selgemaid eelarvereegeleid ning pikaajalist jätkusuutlikku majanduskasvu soodustavat raamistikku;
7. rõhutab Euroopa poolaasta tähtsust Euroopa majanduspoliitika koordineerimise peamise vahendina ning nõuab sellega seoses parlamendi suuremat kaasamist, et tagada kaasseadusandjate õiglane ja võrdne koostöö;
8. märgib, et kuigi liikmesriikide eelarvepoliitika jääb suveräänseks küsimuseks, tuleb see viia kooskõlla majanduse juhtimise raamistiku peamiste eesmärkidega ning selleks on vajalik koordineerimine Euroopa tasandil;
9. rõhutab ELi majanduse juhtimise raamistiku tähtsust, et võimaldada valitsustel edendada avaliku sektori investeeringuid ja tagada võla jätkusuutlikkus; tuletab meelde, et liit võiks COVID-19 kriisiga paremini toime tulla tänu ühistele normidele ja vahenditele Euroopa tasandil; nõuab selliste vahendite täiendavat kaalumist, mis võimaldavad luua liidule ja liikmesriikidele soodsad tingimused investeerimiseks liidu tasandi ühistesse strateegilistesse prioriteetidesse;
10. märgib, et aluslepingute protokoll nr 12 arväärtused põhinevad endiselt 1990. aastate lõpu majandusnäitajate keskmistel väärtustel; tuletab meelde, et liikmesriigid on alates Euroopa poolaasta loomisest 2011. aastal rikkunud Maastrichti kriteeriume rohkem kui 170 korda; nõuab Maastrichti kriteeriumide põhjalikku kaalumist, kasutades ära kahel viimasel aastakümnel ühisraha kasutamisest saadud kogemusi ning eelmisest ja praegusest kriisist, näiteks 2000ndate esimesel aastakümnel aset leidnud finants- ja riigivõlakriisist, COVID-19 pandemiast ja Ukraina sõjast, saadud õppetunde;
11. nõuab majanduse juhtimise läbivaatamist, võttes arvesse kogemusi, mis on saadud Euroopa reageerimisel majandusšokkidele, eelkõige seoses selliste lahendustega nagu NGEU, sealhulgas selle juhtimisstruktuur, ja TERA protsessid; märgib, et ELi toimimise lepingu artiklit 126 on võimalik välistele šokkidele piiratult kohandada; rõhutab vajadust ajakohastada liidu makromajanduse juhtimise raamistikku, et muuta see vastupanuvõimelisemaks ning võimaldada liikmesriikidel ja parlamendil töötada

välja uued asjakohased reeglid, et tagada oma majandusmudelite ja peamiste investeeringute kestlikkus, tuginedes usaldusväärsele eelarvepoliitikale ja jätkusuutlikule võlale, ning võimaldada rakendada kaksiküleminekut, kus ei jäeta kedagi kõrvale;

12. rõhutab, et ühise välis- ja julgeolekupoliitika nõrkus tõi kaasa liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ametikoha loomise; rõhutab, et majanduspoliitika ulatuslik koordineerimine liidu tasandil nõuaks liidu majanduse juhtimise esindajat, kes tegutseks komisjonis, majandus- ja rahandusküsimuste nõukogus ning eurorühmas;
13. märgib, et viimati kasutati ELi toimimise lepingu artiklit 122, et leevendada Ukraina sõja majanduslikku mõju energiahindadele; tunnistab vajadust teha kiireid otsuseid väliste ettenägematute šokkide korral; peab siiski kahetsusväärseks, et parlament ja selle esindatavad inimesed ei ole piisavalt kaasatud; nõuab ELi toimimise lepingu artikli 122 läbivaatamist selliselt, et tagataks õiglasem demokraatlik esindatus, sealhulgas parlamendi kaasamine võrdsetel alustel;
14. nõuab tungivalt, et täiustataks raamistikku, mis käsitleb Euroopa Keskpanga aruandekohustust parlamendi ees, et tugevdada parlamendi kui kontrollorgani rolli; nõuab kindlalt, et ette tuleb näha parlamendiga kohustusliku rahandusalase dialoogi pidamine;
15. nõuab kindlalt, et euro on praegu euroala ühisraha, kuid seda tuleb käsitada liidu vääringuna; on seisukohal, et Euroopa Keskpank peab kaitsma, säilitama ja parandama euro rahvusvahelist rolli; on veendunud, et euro laiendamine kõigile 27 liikmesriigile peab olema alaline eesmärk, mis tuleb saavutada realistliku, proportsionaalse ja vastutustundliku ajakava alusel, tagades euroala stabiilsuse ja konkurentsivõime; võtab teadmiseks, et kehtivates aluslepingutes ei täpsustata euroalaga ühinemise täpset ajakava, vaid jäetakse liikmesriikidele võimalus töötada välja oma strateegiad euro kasutuselevõtu tingimuste täitmiseks;
16. tunnistab, et kehtivate aluslepingute kohaselt kehtib maksupoliitika suhtes ühehäälsus; rõhutab, et viimastel aastakümnetel on ELi oluliste maksualgatuste puhul olnud palju takistusi;
17. rõhutab, et maksupoliitika teatud valdkonnad, näiteks käibemaks ja aktsiis, on juba laialdaselt integreeritud; märgib, et mõni ELi maksupoliitika valdkond hõlmab rahvusvaheliste läbirääkimiste tulemuste rakendamist, mille suhtes on liidul ja liikmesriikidel juhtpositsioon; väljendab heameelt 9. mail 2022 toimunud Euroopa tuleviku konverentsi täiskogul tehtud ettepanekute üle, eelkõige ettepaneku nr 16 üle, mis käsitleb eelarve- ja maksupoliitikat ning mille kohaselt tuleks maksupoliitikat liikmesriikides rohkem ühtlustada ja koordineerida, kehtestada äriühingu tulumaksu ühtne maksubaas ning tugevdada ELi vahendite kasutuselevõtu ja kasutamise järelvalvet;
18. rõhutab, et pikas perspektiivis peaksid liikmesriigid kaaluma kvalifitseeritud hääletenamusega hääletamisele ülemineku lisaväärtust, nagu Euroopa tuleviku konverents soovitas; kutsub sellega seoses komisjoni üles alustama uuesti arutelu teatavates maksuküsimustes kvalifitseeritud hääletenamusega hääletamise kasutamise üle, kasutades etapiviisilist lähenemisviisi jätkumeetmena oma 2019. aasta

selleteemalisele teatisele ja vastusena Euroopa tuleviku konverentsi tulemustele;

19. rõhutab asjaolu, et teatavad liikmesriigid on kuritarvitanud riiklikke vetosid maksuküsimustes, et saavutada järeleandmisi muudes poliitikavaldkondades; rõhutab, et nende vetode tõttu tekib oht, et põlistatakse kahjulikud maksutavad ja sotsiaalne ebaõiglus, mis vähendab liidu suutlikkust tulemuslikult toimida, edendada võrdseid tingimusi ning kaitsta oma kodanike ja VKEde parimaid huve;
20. rõhutab liidu konkurentsipoliitika (ELi toimimise lepingu artiklid 101–109) uusi probleeme, mis õigustavad seda, et suunised ja teatavad peaksid olema kooskõlas aluslepingus sätestatud eesmärkidega ning toetama võrdseid tingimusi, pidades silmas rohelist kokkulepet ja Euroopa sotsiaalõiguste sammast, ning toetama liidu strateegilist autonoomiat sellistes olulistest sektorites nagu tööstus-, kaitse-, digi- ja kaubanduspoliitika; nõuab parlamendi paremat kaasamist ühinemiste ja riigiabi kontrolli suuniste läbivaatamisse;
21. rõhutab, et aus konkurents äriühingute vahel võib tuua kasu, sealhulgas tarbijatele; rõhutab VKEde positiivset mõju majandusele ja ühiskonnale ning vajadust tagada neile võrdsed võimalused; rõhutab, et liidu konkurentsipoliitikas tuleks arvesse võtta VKEde erivajadusi; kutsub komisjoni üles arutama, kuidas neid eesmärke kõige paremini saavutada;
22. on seisukohal, et parlament peaks vaatlejana olema rohkem kaasatud rahvusvahelise tasandi töörühmade ja eksperdirühmade, näiteks rahvusvahelise konkurentsivõrgustiku, Maailma Kaubandusorganisatsiooni ning Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) tegevusse;
23. kordab, et liit peab leidma lahenduse olukorrale, et rahvusvahelisel tasandil on tema poliitiline mõjuvõim majanduspoliitika valdkonnas puudulik, mis on muu hulgas tingitud liidu ebaühtlasest esindatusest rahvusvahelistes organisatsioonides, kuid mida saaks parandada meetmete abil, millega tagatakse liidu ja euro ühtne esindatus rahvusvahelisel tasandil liidu kõigis mõõtmetes ja poliitikavaldkondades;
24. nõuab, et seni kasutataks täiel määral ära kehtivaid aluslepinguid.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	31.1.2023						
Lõpphääletuse tulemus	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 60%;">+:</td> <td style="text-align: right;">35</td> </tr> <tr> <td>–:</td> <td style="text-align: right;">13</td> </tr> <tr> <td>0:</td> <td style="text-align: right;">6</td> </tr> </table>	+:	35	–:	13	0:	6
+:	35						
–:	13						
0:	6						
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Rasmus Andresen, Anna-Michelle Asimakopoulou, Gunnar Beck, Marek Belka, Isabel Benjumea Benjumea, Stefan Berger, Gilles Boyer, Markus Ferber, Jonás Fernández, Giuseppe Ferrandino, Frances Fitzgerald, Claude Gruffat, José Gusmão, Enikő Győri, Eero Heinäluoma, Michiel Hoogeveen, Danuta Maria Hübner, Stasys Jakeliūnas, France Jamet, Ondřej Kovařík, Georgios Kyrtos, Aušra Maldeikienė, Csaba Molnár, Siegfried Mureşan, Caroline Nagtegaal, Luděk Niedermayer, Lefteris Nikolaou-Alavanos, Piernicola Pedicini, Kira Marie Peter-Hansen, Sirpa Pietikäinen, Eva Maria Poptcheva, Evelyn Regner, Antonio Maria Rinaldi, Dorien Rookmaker, Alfred Sant, Joachim Schuster, Ralf Seekatz, Pedro Silva Pereira, Paul Tang, Irene Tinagli, Inese Vaidere, Marco Zanni						
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Nicola Beer, Damien Carême, Margarida Marques, Eva Maydell, Andželika Anna Mozdżanowska, Mikuláš Peksa, Jessica Polfjärd, Erik Poulsen, Mick Wallace						
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Andreas Glück, Camilla Laureti, Leopoldo López Gil						

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

35	+
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, Stefan Berger, Markus Ferber, Danuta Maria Hübner, Leopoldo López Gil, Aušra Maldeikienė, Eva Maydell, Siegfried Mureşan, Luděk Niedermayer, Sirpa Pietikäinen, Ralf Seekatz, Inese Vaidere
Renew	Gilles Boyer, Giuseppe Ferrandino, Georgios Kyrtzos, Eva Maria Poptcheva
S&D	Marek Belka, Jonás Fernández, Eero Heinäluoma, Camilla Laureti, Margarida Marques, Csaba Molnár, Evelyn Regner, Joachim Schuster, Pedro Silva Pereira, Paul Tang, Irene Tinagli
The Left	José Gusmão
Verts/ALE	Rasmus Andresen, Damien Carême, Claude Gruffat, Stasys Jakeliūnas, Piernicola Pedicini, Mikuláš Peksa, Kira Marie Peter-Hansen

13	-
ECR	Michiel Hoogeveen, Anđželika Anna Mozdžanowska, Dorien Rookmaker
ID	Gunnar Beck, France Jamet
NI	Enikő Győri, Lefteris Nikolaou-Alavanos
PPE	Frances Fitzgerald, Jessica Polfjård
Renew	Ondřej Kovařík, Caroline Nagtegaal, Erik Poulsen
The Left	Mick Wallace

6	0
ID	Antonio Maria Rinaldi, Marco Zanni
PPE	Isabel Benjumea Benjumea
Renew	Nicola Beer, Andreas Glück
S&D	Alfred Sant

Kasutatud tähised:

+ : poolt

– : vastu

0 : erapooletu

2.12.2022

TÖÖHÕIVE- JA SOTSIAALKOMISJONI KIRI

Salvatore De Meo
Esimees
Põhiseaduskomisjon
BRÜSSEL

Teema: Arvamus Euroopa Parlamendi ettepanekute kohta aluslepingute muutmiseks
(2022/2051(INL))

Austatud esimees

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjonile tehti kõnealuse menetluse raames ülesandeks esitada arvamus Teie komisjonile. Komisjon otsustas 12. juuli 2022. aasta koosolekul esitada arvamuse kirja vormis.

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon arutas küsimust oma 30. novembri 2022. aasta koosolekul. Nimetatud koosolekul otsustas komisjon paluda vastutaval põhiseaduskomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud.

Lugupidamisega

Dragoș Pîslaru

ETTEPANEKUD

1. Et muuta sotsiaalne Euroopa reaalsuseks ning arvestades viimastest kriisidest, sh pandeemiast ja Venemaa sissetungist Ukrainasse saadud kogemusi, samuti nende mõju Euroopa majandusele ning sotsiaalhoolekande- ja sotsiaalsüsteemidele, aga ka eelseisvaid probleeme kõrgeima sotsiaalkaitsetaseme tagamiseks rohe- ja digipöördel, on vaja tagada kestlik, õiglane ja kaasav Euroopa, kus sotsiaalõigused on täielikult kaitstud ja tagatud vähemalt samal tasemel kui majandusvabadused, sealhulgas muutes praegust juhtimisraamistikku ja kaaludes Euroopa sotsiaallepingu uuendamist. Nagu on rõhutatud konverentsi töörühmade järeldustes, on ELil vaja minna üle kestlikule, kaasavale ja vastupidavale majanduskasvu mudelile¹, pöörates erilist tähelepanu väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele ning konkurentsivõime kontrollile, ning edendada tulevikku suunatud investeeringuid, mis keskenduvad õiglasele, rohe- ja digipöördele².

Nagu on sedastatud Euroopa Parlamendi varasemates resolutsioonides, tuleks selleks kasutada järgmisi vahendeid:

– Euroopa sotsiaalõiguste samba aluslepingutesse lõimimine ning selle ja Porto eesmärkide täielik rakendamine³;

– sotsiaalse progressi lisamine ELi toimimise lepingu artiklisse 9⁴, mis on seotud aluslepingutesse lisatava sotsiaalse progressi protokolliga⁵;

– kestliku arengu ja sotsiaalse arengu pakti vastuvõtmine, millega muudetakse sotsiaalse ja kestliku Euroopa juhtimisraamistiku osana sotsiaalsed ja kestlikud eesmärgid kohustuslikuks⁶.

2. Lisaks peaks EL minema ühehäälsuselt üle seadusandlikule tavamenetlusele, et tugevdada otsustusprotsessi ja võimaldada ELil võtta meetmeid valdkondades, eelkõige tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni pädevusse kuuluvates valdkondades, kus see on seni aluslepingute asjaomaste otsustamissätete või aluslepingute kohaldamisala tõttu keeruliseks või võimatuks osutunud. Samal ajal tuleb kaitsta ja tugevdada täielikult sotsiaalpartnerite rolli ning lisada kaitse taseme säilitamise klausel⁷.

Nagu on sedastatud Euroopa Parlamendi varasemates resolutsioonides, tuleks selleks kasutada järgmisi vahendeid:

– rohkemate sotsiaalpoliitika valdkondade puhul kvalifitseeritud häälteenamusega otsustamisprotsessi kasutamine, eelkõige sellistes valdkondades nagu mittediskrimineerimine, töötajate sotsiaalkaitse (välja arvatud piiriülesed olukorrad),

¹ „Euroopa tuleviku konverentsi järeldused“, Euroopa Parlamendi 4. mai 2022. aasta resolutsioon Euroopa tuleviku konverentsi järelduste järelduste kohta (2022/2648(RSP)), punkt 13, põhjendus A.

² Euroopa Parlamendi 9. juuni 2022. aasta resolutsioon konvendi kokkukutsumise kohta aluslepingute läbivaatamiseks (2022/2705(RSP)), punkt 5.

³ Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon tugeva sotsiaalse Euroopa kohta õiglase üleminekute jaoks (2020/2084(INI)), punkt 6.

⁴ Euroopa Parlamendi 9. juuni 2022. aasta resolutsioon konvendi kokkukutsumise kohta aluslepingute läbivaatamiseks (2022/2705(RSP)), punkt 5.

⁵ Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon tugeva sotsiaalse Euroopa kohta õiglase üleminekute jaoks (2020/2084(INI)), punkt 6.

sotsiaalse tõrjutuse vastane võitlus, nende töötajate kaitse, kelle tööleping on lõpetatud, töötajate ja tööandjate huvide esindamine ja kollektiivne kaitse ning ELis seaduslikult elavate kolmandate riikide kodanike töötingimused⁶; seda on võimalik saavutada ka sillaklauslite abil⁷;

– Euroopa Parlamendi kaasaamine majanduskasvu ja tööhõive koondsuuniste koostamisse nõukoguga võrdsetel alustel, et tugevdada demokraatlikku otsustusprotsessi⁸;

– Euroopa poolaasta protsessis ühenduse meetodi kohaldamine ning selle tingimuslikuks muutmine nõukogu ja Euroopa Parlamendi vahelisest kokkuleppes⁹.

3. Selleks et tagada sotsiaalse lähenemise kiirendamine, tuleks nii ELi vahendeid kui ka hiljutistele kriisidele vastusena välja töötatud finantsvahendeid nõuetekohaselt eraldada ja kasutada. Järgmises mitmeaastases finantsraamistikus tuleks luua spetsiaalne kriisidele reageerimise mehhanism, mis aktiveeritakse hädaolukordade ja tulevaste kriiside korral. Tööhõive- ja sotsiaalpoliitika rahastamine ei tohiks toimuda muude pikaajaliste investeerimispoliitikate arvelt, sealhulgas ühtekuuluvuspoliitika arvelt, millel oli hiljutistes kriisides suur roll.

Unustamata soolist perspektiivi, on oluline tagada, et ELi vahenditest saaksid kasu kõik ebasoodsas olukorras olevad rühmad, eelkõige (kuid mitte ainult) puuetega inimesed, rändajad ja etnilised vähemused (sh romad), lapsed ning mittetöötavad ja mitteõppivad noored (NEET-noored), kodutud, üksikvanemad ja eakad.

Nagu on sedastatud Euroopa Parlamendi varasemates resolutsioonides, tuleks selleks kasutada järgmisi vahendeid:

– majandusjuhtimise läbivaatamine tagamaks, et sotsiaalne õiglus käib käsikäes majandusliku konkurentsivõimega ning et inimeste heaolu on majanduspoliitika eesmärk¹⁰;

⁶ Samas, punkt 6.

⁷ Euroopa Parlamendi 13. veebruari 2019. aasta resolutsioon Euroopa tulevikku käsitleva arutelu seisu kohta (2018/2094(INI)), punkt 7.

⁸ Euroopa Parlamendi 18. oktoobri 2022. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta (COM(2022)0241 – C9-0199/2022 – 2022/0165(NLE)), punkt 3; Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon tugeva sotsiaalse Euroopa kohta õiglaste üleminekute jaoks (2020/2084(INI)), punkt 6.

⁹ Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon tugeva sotsiaalse Euroopa kohta õiglaste üleminekute jaoks (2020/2084(INI)), punktid 6 ja 19.

¹⁰ Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon tugeva sotsiaalse Euroopa kohta õiglaste üleminekute jaoks (2020/2084(INI)), punktid 6 ja 19.

– rahaliste vahendite kasutamise järelevalve, sealhulgas parlamendi demokraatlik järelevalve¹¹;

– erakorraliste meetmete klauslid ja paindlikkus¹²;

– suurenenud ELi investeeringute taseme hoidmine, et edendada sotsiaalpoliitika valdkonnas ülespoole suunatud majanduslikku ja sotsiaalset lähenemist¹³;

– Euroopa sotsiaalse vastupanuvõime ajutine pakett¹⁴, et koordineerida meetmete ja vahendite kogumit ELi sotsiaalhoolekande ja sotsiaalkaitseüsteemide tugevdamiseks, sealhulgas TERA jätkamine ja refinantseerimine niikaua, kuni Venemaa sissetungist Ukrainasse tingitud negatiivsed sotsiaal-majanduslikud tagajärjed avaldavad tööturule negatiivset mõju, samuti sotsiaalkaitsevahend koos suurema avaliku toetusega olemasolevatele vahenditele, mis on suunatud meie ühiskonna kõige vaesematele¹⁵.

¹¹ Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027), institutsioonidevahelise kokkuleppe, Euroopa Liidu taasterahastu ja õigusriigi toimimist käsitleva määruse kohta (2020/2923(RSP)), punkt 8.

¹² Euroopa Parlamendi 19. mai 2022. aasta resolutsioon Venemaa Ukraina-vastase sõja sotsiaalsete ja majanduslike tagajärgede kohta ELi jaoks ning ELi reageerimissuutlikkuse suurendamise kohta (2022/2653(RSP)), punktid 34 ja 35.

¹³ Samas, punkt 12.

¹⁴ Samas, punkt 24.

¹⁵ Euroopa Parlamendi 19. mai 2022. aasta resolutsioon Venemaa Ukraina-vastase sõja sotsiaalsete ja majanduslike tagajärgede kohta ELi jaoks ning ELi reageerimissuutlikkuse suurendamise kohta (2022/2653(RSP)), punkt 24.

15.12.2022

KESKKONNA-, RAHVATERVISE JA TOIDUOHUTUSE KOMISJONI KIRI

Salvatore De Meo
Esimees
Põhiseaduskomisjon
BRÜSSEL

Teema: Arvamus Euroopa Parlamendi ettepanekute kohta aluslepingute muutmiseks
(2022/2051(INL))

Austatud esimees

Keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni (ENVI) koordinaatorid otsustasid 4. juulil 2022, et ENVI-komisjon esitab arvamuse *Euroopa Parlamendi ettepanekute kohta aluslepingute muutmiseks (2022/2051(INL))* kirja vormis. Seepärast lubage mul nii ENVI-komisjoni esimehe kui ka arvamuse koostajana esitada Teile ENVI-komisjoni panus resolutsiooni punktide kujul, mille ENVI-komisjon võttis vastu oma 24. jaanuari 2023. aasta koosolekul¹ ja mida ma palun Teie komisjonis arvesse võtta:

1. tuletab meelde oma 4. mai 2022. aasta resolutsiooni Euroopa tuleviku konverentsi järelduste järelmeetmete kohta (2022/2648(RSP)), milles märgitakse, et ELile tuleks anda vahendid, mis võimaldaksid tal tegeleda oluliste riikidevaheliste probleemidega muu hulgas tervishoiu, kliimamuutuste ja keskkonna valdkonnas;
2. rõhutab, et aluslepingute muudatused peaksid põhinema vajadusel elada hästi planeedi taluvuspiirides, mis peaks kajastuma artikli 191 lõikes 3, ja saavutada ÜRO kestliku arengu eesmärgid;
3. toonitab, et *terviseühitsuse* põhimõte, kaitse taseme säilitamise põhimõte ja *olulise kahju ärahoidmise* põhimõte peaksid olema kesksed lisaks põhimõtetele *saastaja maksab, heastamine tekkekohas ning ettevaatus- ja ennetuspõhimõtetele*, mis on juba aluslepingus sätestatud;
4. rõhutab lisaks, et jagatud pädevuse alla kuuluvate valdkondade hulka tuleks artikli 4 lõike 2 punkti d lisada „*metsandus*“ ja punkti e tuleks lisada „*elurikkus, „ökosüsteemide ja eelkõige selliste ökosüsteemide taastamine ja kaitse, millel on süsinikdioksiidi kogumiseks ja säilitamiseks kõige suurem potentsiaal“ ning kliimaneutraalsus ja kohanemine*“;
5. teeb ettepaneku, et ELi toimimise lepingu artiklis 11 tuleks näha ette, et „Liidu poliitika ja tegevuse määratlemisse ja rakendamisse peab integreerima *keskkonna- ja*

¹ Lõpphääletuse ajal olid kohal: xxxxx

kliimakaitse nõuded, eelkõige pidades silmas säästva arengu edendamist“;

6. toonitab, et ELi toimimise leping peaks sisaldama uut artiklit kliimaneutraalsuse kohta, mille eesmärk on hoida maailma keskmise temperatuuri tõus alla 1,5 °C võrreldes industriaalühiskonna eelse tasemega;
7. toonitab, et ELi toimimise leping peaks muu hulgas aitama kiirendada rohepööret, eelkõige rohkemate investeeringute abil taastuvenergiasse, et vähendada välist energiasõltuvust ning parandada kvaliteeti ja omavahelist ühendatust, et suurendada ohutust ja võimaldada üleminekut taastuvatele energiaallikatele;
8. toonitab, et ELi toimimise lepingu artikli 168
 - lõike 4 punkti b tuleks lisada „veterinaaria-, loomade heaolu ja (...) meetmeid (...) kooskõlas terviseühitsuse põhimõttega“;
 - lõikesse 4 tuleks lisada punkt d „meetmeid, millega kehtestatakse liidu tervishoiusüsteemide ühised näitajad ja kvaliteedi miinimumstandardid, et tagada üldine ja võrdne juurdepääs taskukohastele ja kvaliteetsetele riiklikele tervishoiuteenustele“;
 - lõikesse 4 tuleks lisada punkt e „meetmeid tõsistest piiriülestest terviseohtudest varajaseks teatamiseks, nende seireks ja kontrolliks, eelkõige pandeemiade korral“, koos järgmise lisaselgitusega: *Need meetmed ei takista liikmesriike säilitamast või vastu võtmast tugevdatud kaitsemeetmeid, kui need on hädavajalikud.*
 - lõikesse 4 tuleks lisada punkt f „meetmeid harvikaigusi käsitleva diagnostika, teabe ja hoolduse järelevalveks ja koordineerimiseks“;
9. rõhutab, et ELi toimimise lepingu artikli 168 lõikesse 5 tuleks lisada pärast märkust tubaka ja alkoholi kuritarvitamise kohta „vastavalt uusimatele teaduslikele tõenditele“;
10. rõhutab, et EL peaks lisama artikli 4 lõike 2 punktis k sätestatud ELi ja ELi liikmesriikide jagatud pädevuste hulka tervise: „rahvatervis, sealhulgas piiriülesed terviseohud ning inimeste tervise, sealhulgas seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste kaitse ja parandamine“, lähtudes terviseühitsuse põhimõttest, ning sellesse sättesse tuleks lisada uus täht, mille kohaselt peaksid ELi ja liikmesriikide jagatud pädevusse kuuluma ka „meetmed, millega kehtestatakse liidu tervishoiusüsteemide miinimumnõuded“;
11. nõuab seadusandliku tavamenetluse erandi väljajätmist artikli 192 lõikes 2, eelkõige punkti b puhul, mis käsitleb veeressursse ja maa kasutamist, ning punkti c puhul, mis käsitleb energiaallikaid ja energiavarustuse üldstruktuuri;
12. usub, et konventsiooni osana tuleb arutada Euroopa keskkonnahartat;

Lugupidamisega

Pascal Canfin

24.1.2023

TÖÖSTUSE, TEADUSUURINGUTE JA ENERGEETIKAKOMISJONI KIRI

Salvatore De Meo
Esimees
Põhiseaduskomisjon
BRÜSSEL

Teema: Arvamus Euroopa Parlamendi ettepanekute kohta aluslepingute muutmiseks
(2022/2051(INL))

Austatud esimees

Tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjonile tehti kõnealuse menetluse raames ülesandeks esitada arvamus Teie komisjonile. Tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni koordinaatorid otsustasid oma 17. mai 2022. aasta koosolekul esitada arvamuse kirja vormis.

Tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon arutas küsimust oma 24. jaanuari 2023. aasta koosolekul. Nimetatud koosolekul otsustas komisjon paluda vastutaval põhiseaduskomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud.

Lugupidamisega

Cristian-Silviu Buşoi

ETTEPANEKUD

Tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon palub vastutaval põhiseaduskomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. väljendab heameelt Euroopa tuleviku konverentsi soovitude üle ja tunnustab konverentsil osalejate tehtud muljetavaldavat tööd; on veendunud, et enamikku tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni pädevusse kuuluvaid soovitusi on võimalik kehtivate aluslepingute alusel rakendada; usub siiski, et mõningate sihipäraste muudatuste tegemiseks tuleks kasutada aluslepingu reformimise võimalust;
2. nõuab kõigis liidu õigusaktides seadusandliku tavamenetluse üldist kasutamist, mistõttu tuleks muuta artikli 182 lõiget 4 [teadusuuringute eriprogrammid] ja artikli 188 lõiget 1 [ühisettevõtete loomine]; samuti tuleks nõusoleku- ja nõuandemenetlus, mis on ette nähtud protokollis nr 37 ESTÜ asutamislepingu kehtivuse lõppemise finantstagajärgede ning sõe ja terase teadusfondi kohta, asendada seadusandliku tavamenetlusega;
3. nõuab, et artiklit 194 muudetakse järgmiselt:

Artikkel 194

1. Siseturu rajamise ja toimimise raames ning pidades silmas vajadust säilitada ja parandada keskkonda **ning kliimat**, on liidu **ühisel** energiapoliitikal liikmesriikide vahelise solidaarsuse vaimus järgmised eesmärgid:

a) tagada energiaturu toimimine;

b) tagada **taskukohase, ohutu, puhta ja kestliku** energiaga varustamise kindlus ja **katkematus** liidus;

c) ~~edendada~~ **tagada energia tõhus kasutamine, sealhulgas energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte kohaldamine, suurendades energiatõhususe valdkonnas era- ja avaliku sektori poolset rahastamist**, ja energia **säästmine** ning uute ja taastuvate energiaallikate **väljaarendamine ja laialdane kasutamine, et saavutada energiatõhus ja taastuvenergiäl põhinev majandus**; ning

d) ~~edendada~~ **tagada** energiavõrkude **sidumine**.

2. Ilma et see piiraks aluslepingute muude sätete kohaldamist, kehtestavad Euroopa Parlament ja nõukogu seadusandliku tavamenetluse kohaselt lõikes 1 osutatud eesmärkide saavutamiseks vajalikud meetmed. Asjaomased meetmed võetakse vastu pärast konsulteerimist Euroopa Majandus- ja sotsiaalkomiteega ning Regioonide Komiteega.

Nendel meetmetel ei mõjuta ole olulist mõju liikmesriigi **õigusele** määrata kindlaks oma energiavarude kasutamise **tingimused**, tema **valikutele** erinevate energiaallikate vahel ning tema energiavarustuse **üldstruktuurile**, ilma et see piiraks artikli 192 lõike 2 punkti c kohaldamist.

3. Erandina lõikest 2 kehtestab nõukogu seadusandliku erimenetluse kohaselt ning pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga ühehäälselt asjaomases lõikes osutatud meetmed, kui need on peamiselt maksualased.
4. nõuab, et akadeemilise vabaduse, sealhulgas institutsioonilise autonoomia kaitse ja austamine oleksid aluslepingutes selgelt sätestatud, tugevdades nende õiguskaitset kogu liidus, ning teeb ettepaneku muuta ELi toimimise lepingu artikli 179 lõiget 1 järgmiselt:
- Liidu eesmärk on tugevdada oma teaduslikke ja tehnoloogilisi aluseid, luues Euroopa teadusruumi, kus teadlased, teaduslik teave ja tehnoloogia vabalt liiguvad ja toetada nende, kaasa arvatud asjaomase tööstuse konkurentsivõime arengut, samal ajal edendades kõiki neid teadusuuringuid, mida peetakse vajalikuks aluslepingute teiste peatükkide põhjal. ***Liit austab ja edendab akadeemilist vabadust ja teadusuuringute tegemise vabadust üksikisiku ja institutsioonilise õigusena.***
5. kutsub Euroopa Ülemkogu üles võtma vastu otsuse toetada väljapakutud muudatusettepanekute läbivaatamist ning kutsub Euroopa Ülemkogu eesistujat üles kutsuma kokku riikide parlamentide, liikmesriikide riigipeade ja valitsusjuhtide ning Euroopa Parlamendi ja komisjoni esindajatest koosneva konvendi.

1.2.2023

PÕLLUMAJANDUSE JA MAAELU ARENGU KOMISJONI ARVAMUS

põhiseaduskomisjonile

Euroopa Parlamendi ettepanekute kohta aluslepingute muutmiseks
(2022/2051(INL))

Arvamuse koostaja: Norbert Lins

(Algatus – kodukorra artikkel 47)

ETTEPANEKUD

Põllumajanduse ja maaelu arengu komisjon palub vastutaval põhiseaduskomisjonil

- lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:
 - A. arvestades, et ühisel põllumajanduspoliitikal (ÜPP) on liidu põllumajandusliku tootmise ja maapiirkondade arengus strateegiline ja oluline roll, kuna ta on põllumajandusliku tegevuse arengu oluline element; arvestades, et ÜPP on vanim liidu poliitikavaldkond ning sellel on olnud ja on ka praegu esmatähtis roll Euroopa integratsioonis; arvestades, et ÜPP on oluline territoriaalse ühtekuuluvuse edendamisel ja maapiirkondade rahvastikukao ärahoidmisel; arvestades, et ÜPP tugineb õigusraamistikule, mida on edasi arendatud ja kohandatud selleks, et tegelda alates ÜPP kasutuselevõttust esilekerkinud majanduslike, sotsiaalsete ja keskkonnaprobleemidega; arvestades, et ÜPP on olnud eri aegadel ja arenguetappidel väga oluline liidu põllumajandus- ja toidutootmissüsteemi toetamisel ning toiduga kindlustatuse ning toidu kestlikkuse tagamisel;
 - B. arvestades, et ÜPP eesmärgid on jäänud asjakohaseks viimase kuue aastakümne jooksul ning on täna olulisemad kui kunagi varem, kuna sellised tegurid nagu kliimamuutus, COVID-19 pandeemia, tõusvad sisendhinnad ja sõda Ukrainas mõjutavad tugevasti põllumajandussektorit liidus ja kogu maailmas, raskendades tulevikus toiduga kindlustatuse ja toidu taskukohasuse tagamist; arvestades, et aluslepingu praegused eesmärgid on sõnastatud viisil, mis on alati võimaldanud ÜPP reforme;
 - C. arvestades, et konverents esitab poliitikaettepanekuid ja -meetmeid, milles kajastatakse põllumajandussektoris toimunud muutusi ja toonitatakse mõnda selle probleemkohta;
 - 1. on seisukohal, et Euroopa Liidu toimimise lepingus (ELi toimimise leping) osutatud ÜPP praeguseid eesmärke ei ole vaja kohandada ning need on endiselt asjakohased ning olulisemad kui kunagi varem, pidades silmas Ukrainas toimuva sõja mõju toidu- ja energeetikasektorile ning liidu majandusele tervikuna; on arvamusel, et miski ei ole takistanud uute eesmärkide ja meetmete lisamist põllumajanduspoliitika järjestikustele reformidele kooskõlas kestlikkuse kolme mõõtmega, st keskkonnaalase, majandusliku ja sotsiaalse mõõtmega;

2. teeb ettepaneku, et ELi toimimise lepingu artikleid 13, 39, 38, 40, 41, 42, 43 ja 44 ning nendes artiklites sisalduvaid sätteid ei muudetaks.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	31.1.2023
Lõpphääletuse tulemus	+ : 28 - : 18 0 : 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Atidzhe Alieva-Veli, Álvaro Amaro, Benoît Biteau, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Asger Christensen, Ivan David, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Luke Ming Flanagan, Paola Ghidoni, Dino Giarrusso, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Krzysztof Jurgiel, Gilles Lebreton, Norbert Lins, Chris MacManus, Colm Markey, Marlene Mortler, Ulrike Müller, Maria Noichl, Juozas Olekas, Bronis Ropé, Bert-Jan Ruissen, Anne Sander, Simone Schmiedtbauer, Veronika Vrecionová, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Asim Ademov, Franc Bogovič, Marie Dauchy, Jan Huitema, Tilly Metz, Alin Mituța, Tom Vandenkendelaere
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Pietro Bartolo, Estrella Durá Ferrandis, Manu Pineda, Antonio Maria Rinaldi, Sándor Rónai, Nacho Sánchez Amor

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

28	+
ECR	Mazaly Aguilar, Bert-Jan Ruissen, Veronika Vrecionová
ID	Marie Dauchy, Paola Ghidoni, Gilles Lebreton, Antonio Maria Rinaldi
PPE	Asim Ademov, Álvaro Amaro, Franc Bogovič, Daniel Buda, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Norbert Lins, Colm Markey, Marlene Mortler, Anne Sander, Simone Schmiedtbauer, Tom Vandenkendelaere, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Atidzhe Alieva-Veli, Asger Christensen, Jérémy Decerle, Martin Hlaváček, Jan Huitema, Alin Mituța, Ulrike Müller
S&D	Juozas Olekas

18	-
ECR	Krzysztof Jurgiel
ID	Ivan David
NI	Dino Giarrusso
S&D	Clara Aguilera, Pietro Bartolo, Isabel Carvalhais, Paolo De Castro, Estrella Durá Ferrandis, Maria Noichl, Sándor Rónai, Nacho Sánchez Amor
The Left	Luke Ming Flanagan, Manu Pineda
Verts/ALE	Benoît Biteau, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Tilly Metz, Bronis Ropé

1	0
The Left	Chris MacManus

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu

KULTUURI- JA HARIDUSKOMISJONI ARVAMUS

põhiseaduskomisjonile

ettepanekutega Euroopa Parlamendi ettepanekute kohta, mis käsitlevad aluslepingute muutmist
(2022/2051(INL))

Arvamuse koostaja: Laurence Farreng

(Algatus – kodukorra artikkel 47)

ETTEPANEKUD

Kultuuri- ja hariduskomisjon palub vastutaval põhiseaduskomisjonil

- lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:
- 1. toetab Euroopa tuleviku konverentsi täiskogu 9. mai 2022. aasta ettepanekuid, eelkõige ettepanekuid 6, 9, 13, 15, 17, 22, 25, 26, 27, 28, 29, 31, 32, 33, 37, 46, 47, 48 ja 49, sest nendes kutsutakse üles edendama kultuuri-, haridus-, noorte- ja solidaarsus-, audiovisuaalmeedia ja spordipoliitikat, rõhutades nende olulisust Euroopa ühtekuuluvustunde tugevdamisel, eriti noorte jaoks;
- 2. nõuab Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artiklite 4 ja 6 muutmist, et kehtestada jagatud pädevus hariduse, vähemalt kodanikuhariduse valdkonnas, tehes vastavad muudatused ELi toimimise lepingu artiklites 165 ja 166 ning rõhutades, et selle pädevuse kasutamine liidu poolt ei või takistada liikmesriikidel oma pädevuse teostamist;
- 3. juhib sellega seoses tähelepanu, et hariduse valdkonnas tuleks vastu võtta ühised miinimumstandardid, ilma et see piiraks riiklike ja piirkondlike pädevusi, keskendudes järgmistele teemadele: kodanikuharidus, sealhulgas liidu väärtused ja Euroopa ajalugu, digioskused, meedia- ja infopädevus, keeleõpe, keskkonnaharidus, pehmed oskused, majanduslik kirjaoskus ning MATIK-õpe (teaduse, tehnoloogia, inseneria, kunstide ja matemaatika valdkonnale tuginev praktilise kallakuga õpe);
- 4. rõhutab, et Euroopa tuleviku konverentsi heaks kiidetud ettepanekutest on mitme eesmärk tugevdada Euroopa identiteeti ja kodakondsust ning need ei nõua tingimata aluslepingu muutmist; nõuab olemasolevate vahendite ja eesmärkide süvendamist kultuuri, hariduse, noorte, audiovisuaalmeedia ja spordi valdkonnas; rõhutab sellega seoses kultuuri olemuslikku väärtust, samuti selle olulisust kuuluvustunde, kodanikuaktiivsuse ja ühiste väärtuste tugevdamisel, ning rõhutab, et tihedam koostöö kultuuriküsimustes ning teadlikkuse suurendamine Euroopa kultuurist ja ajaloost on üha tihedama Euroopa Liidu saavutamiseks otsustava tähtsusega;

5. on seisukohal, et Euroopa tuleviku konverentsi osalejate soovitusel on väga olulised, et toetada Euroopa projekti demokraatlikku legitiimsust, säilitada kodanike toetus meie ühistele eesmärkidele ja väärtustele ning tugevdada meie mitmekesisust ja kultuurilist rikkust, et tugevdada sidemeid Euroopaga ja muuta liit kaasavamaks;
6. nõuab, et aluslepingutes sätestataks selgelt kunstilise vabaduse, akadeemilise vabaduse, sealhulgas institutsioonilise autonoomia, samuti sõna- ja meediavabaduse kaitse ja austamine, edendades nende õiguskaitset kogu liidus.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	3.10.2022
Lõpphääletuse tulemus	+: 19 -: 3 0: 4
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Asim Ademov, Andrea Bocskor, Gianantonio Da Re, Laurence Farreng, Tomasz Frankowski, Romeo Franz, Catherine Griset, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Irena Joveva, Petra Kammerevert, Niyazi Kizilyürek, Predrag Fred Matić, Niklas Nienaaß, Peter Pollák, Diana Riba i Giner, Monica Semedo, Andrey Slabakov, Massimiliano Smeriglio, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Maria Walsh, Milan Zver
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Loucas Fourlas, Martina Michels, Salima Yenbou

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

19	+
PPE	Asim Ademov, Loucas Fourlas, Tomasz Frankowski, Peter Pollák, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Maria Walsh, Milan Zver
RENEW	Laurence Farreng, Irena Joveva, Monica Semedo, Salima Yenbou
S&D	Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Petra Kammerevert, Predrag Fred Matić, Massimiliano Smeriglio
THE LEFT	Niyazi Kizilyürek, Martina Michels

3	-
ECR	Andrey Slabakov
ID	Catherine Griset
NI	Andrea Bocskor

4	0
ID	Gianantonio Da Re
VERTS/ALE	Romeo Franz, Niklas Nienaß, Diana Riba i Giner

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu

10.2.2023

KODANIKUVABADUSTE, JUSTIITS- JA SISEASJADE KOMISJONI ARVAMUS

põhiseaduskomisjonile

Euroopa Parlamendi ettepanekute kohta aluslepingute muutmiseks
(2022/2051(INL))

Arvamuse koostaja: Juan Fernando López Aguilar

(Algatus – kodukorra artikkel 47)

ETTEPANEKUD

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon palub vastutaval põhiseaduskomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

Kodanikuvabadused ning justiits- ja siseasjad: horisontaalsed kaalutlused

1. toetab 9. mai 2022. aasta Euroopa tuleviku konverentsi (edaspidi „konverents“) täiskogu ettepanekuid kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade valdkonnas¹; kordab oma toetust konverentsi nõuetekohaste järeelmeetmete võtmisele, mille eesmärk on viia ellu konverentsi järeldused ja vastata kodanike ootustele; kutsub liitu üles süstemaatilisemalt järgima õigusriigi põhimõtteid ja demokraatiat, tagama põhiõiguste kaitse ning kontrollima Euroopa Liidu toimimise lepingu 2 artiklis sätestatud väärtuste järgimist, seda nii uute liikmesriikide ühinemisel kui ka järjepidevalt kõigis liidu poliitikavaldkondades ja liikmesriikides; tuletab meelde, et paljude konverentsi kavandatud meetmete täielik rakendamine ei nõuaks mitte aluslepingute, vaid õigusaktide muutmist ja/või kehtivate õigusaktide paremat rakendamist;
2. juhib tähelepanu sellele, et hoolimata tungivast vajadusest võtta meetmeid on mitme seadusandliku ettepaneku vastuvõtmine vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala valdkonnas olnud aeglane või isegi blokeeritud; nõuab, et komisjon võtaks lähtealuseks Euroopa Parlamendi uuringuteenistuse mitmesugused uuringud, milles käsitletakse nendes valdkondades meetmete võtmata jätmise kulusid Euroopa tasandil²; nõuab aluslepingutes nendes valdkondades õigusaktide vastuvõtmiseks ühehäälsuse nõude asendamist enamushääletusega, sealhulgas sillaklauslite kasutamisel, ning seadusandliku tavamenetluse süstemaatilist kasutamist, et parandada liidu tegutsemissuutlikkust; on seisukohal, et võttes arvesse nende küsimuste erilist tundlikkust, peaks nende hääletusnõuete mis tahes muutmine nõukogus tagama häälte arvestamisel õiglase tasakaalu, et kaitsta väiksemate riikide huve;

¹ Eelkõige järgmised ettepanekud: 22, 25, 26, 27, 28, 29, 31, 34, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44 ja 45.

² Ülevaate saamiseks
[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/631730/EPRS_BRI\(2019\)631730_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/631730/EPRS_BRI(2019)631730_EN.pdf).

vt

3. on seisukohal, et mis tahes muudatused pädevuste jaotuses liidu ja liikmesriikide vahel vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala valdkonnas peaksid täielikult järgima ELi lepingu I jaotises, eriti artiklis 2, artikli 4 lõigetes 2 ja 3 ning artiklites 5 ja 6 sätestatud põhimõtteid;
4. toonitab, et Euroopa Ülemkogu on kasutanud vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala valdkonnas ELi toimimise lepingu artiklit 68 de facto algatusõigusena; rõhutab, et see, et Euroopa Ülemkogu võtab selles valdkonnas vastu mitmeaastased rakenduskavad ilma kohustuseta konsulteerida Euroopa Parlamendi või komisjoniga, tuleks läbi vaadata, võttes arvesse nende poliitikameetmete eriti tõsist mõju kodanike põhiõigustele; nõuab, et Euroopa Parlamendile ja nõukogule antaks see pädevus võrdsetel tingimustel;

Demokraatia, õigusriik ja põhiõiguste kaitse

5. juhhib tähelepanu sellele, et liidu peamine poliitikavahend, st ELi lepingu artikkel 7, õigusriigiga seotud süsteemsete ohtude ja rikkumistega tegelemiseks ja nende kõrvaldamiseks, on siiani olnud ebatõhus, kuna õigusriigi olukord on pärast Poola ja Ungari suhtes menetluse algatamist veelgi halvenenud³; peab seetõttu vajalikuks reformida ELi lepingu artiklit 7 järgmiselt: muuta ELi lepingu artikli 7 lõikes 1 ette nähtud hääletuskünnist nõukogus nii, et see oleks nelja viiendiku asemel kvalifitseeritud häälteenamus, ja kaotada ELi lepingu artikli 7 lõikes 2 sätestatud ühehäälsuse nõue; nõuda, et nõukogu paluks põhjendatud ettepaneku esitanud organi esindajal seda tutvustada, teavitaks ELi lepingu artikli 7 lõike 1 kohaldamist algatanud institutsiooni täielikult ja viivitamata menetluse igast etapist⁴, korraldaks iga asjaomase riigi kohta vähemalt kaks kuulamist poolaastas korrapärasel, struktureeritud ja avatud viisil, ning koostaks riigipõhised soovitusel ja hindaks nende rakendamist ELi lepingu artikli 7 lõike 1 alusel; kaasata parlamenti ja komisjoni ELi lepingu artikli 7 lõike 1 kohaste kuulamiste korra koostamisse⁵; võimaldada parlamendil algatada ELi lepingu artikli 7 lõike 2 kohaldamine; märkida, et kui ELi lepingu artikli 7 lõike 1 kohane menetlus kestab üle viie aasta, peavad liikmesriigid, komisjon ja parlament kaaluma ELi lepingu artikli 7 lõike 2 kohaldamist; täpsustada veelgi õigusi, mis tulenevad aluslepingute kohaldamisest, mida võib ELi lepingu artikli 7 lõike 3 alusel peatada, sealhulgas õigus olla nõukogu eesistuja; paluda Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametil (FRA) väljendada oma seisukohti ELi lepingu artikli 7 lõike 1 kohastel kuulamistel;
6. märgib, et komisjon ei ole teinud algatusi ega võtnud tõhusaid meetmeid, sealhulgas rikkumismenetluse vormis, et tegeleda liidu õiguse rikkumiste või kohaldamata jätmisega vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala valdkonnas, hoolimata tõenditest olukorra halvenemise kohta mitmes liikmesriigis; märgib, et Euroopa Parlamendi korduvad üleskutsed tegutseda on jäänud vastuseta; peab seetõttu vajalikuks tugevdada parlamendi vahendeid komisjoni tegevuse kontrollimiseks

³ [Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2020. aasta resolutsioon Euroopa Liidu lepingu artikli 7 lõike 1 kohaste Poolat ja Ungarit käsitlevate käimasolevate kuulamiste kohta \(2020/2513\(RSP\)\). Euroopa Parlamendi 5. mai 2022. aasta resolutsioon ELi lepingu artikli 7 lõike 1 alusel toimuvate kuulamiste kohta Poola ja Ungari küsimuses \(2022/2647\(RSP\)\).](#)

⁴ [Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2020. aasta resolutsioon Euroopa Liidu lepingu artikli 7 lõike 1 kohaste Poolat ja Ungarit käsitlevate käimasolevate kuulamiste kohta \(2020/2513\(RSP\)\).](#)

⁵ [Euroopa Parlamendi 7. oktoobri 2020. aasta resolutsioon ELi demokraatia, õigusriigi ja põhiõiguste mehhanismi loomise kohta \(2020/2072\(INI\)\).](#)

seoses liidu õiguse järelevalve ja jõustamisega;

7. märgib, et praegu puudub aluslepingutes õiguslik alus ELi lepingu artiklis 2 sätestatud ühiste väärtuste kaitset ja edendamist käsitlevate õigusaktide vastuvõtmiseks ning sellise õigusliku aluse puudumine on liitu tõsiselt piiranud sobivate ja tõhusate mehhanismide loomisel, et tagada õiguskaitse neid ühiseid väärtusi ähvardavate riiklike ohtude ja rikkumiste vastu; on seisukohal, et kõigi kaitsmiseks on oluline, et liit suudaks tõhusalt tegeleda mis tahes demokraatia tagasilangusega liikmesriikides; nõuab sellise sätte lisamist, mis võimaldaks liidul seadusandliku tavamenetluse abil kehtestada uued mehhanismid ELi lepingu artiklis 2 sätestatud väärtustega seotud arengusuundade struktuurseks jälgimiseks ja hindamiseks igas liikmesriigis ning nende väärtuste jõustamiseks; sellised mehhanismid peaksid hõlmama iga-aastaseid aruandeid, milles hinnatakse, kas seoses ELi lepingu artikli 2 kohaste väärtustega esines liikmesriikides puudusi, kas oli oht, et neid tõsiselt rikutakse või neid rikutigi, ning riigipõhiseid soovitusi, millele on lisatud rakendamise tähtajad, eesmärgid ja konkreetsete meetmed, mida tuleb võtta, samuti võrdlusaluseid edusammude mõõtmiseks ning juhiseid, kuidas siduda need asjakohaste täitemeetmetega; on seisukohal, et see säte peaks võimaldama luua edasisi jõustamismehhanisme, sealhulgas asjakohaseid finantsmeetmeid, mida nõukogu peab võtma kvalifitseeritud häälteenamusega, näiteks kulukohustuste ja maksete peatamine, ka juhtudel, kui puudub otsene seos liidu eelarve usaldusväärse finantsjuhtimise või liidu finantshuvide kaitsega; rõhutab, et sellise mehhanismi loomine aitab tugevdada liikmesriikidevahelist vastastikust usaldust, tõhustades seega vastastikuse tunnustamise põhimõtte toimimist;
8. nõuab põhiõiguste harta lisamist Euroopa Liidu lepingusse teise peatükina, et anda põhiõigustele ja -vabadustele aluslepingutes suurem osakaal; nõuab, et aluslepingutesse lisataks horisontaalne põhiõiguste säte, nagu ELi toimimise lepingu artiklid 8, 9 ja 10, et sõnaselgelt peavoolustada liidu horisontaalne kohustus lisada põhiõiguste aspekt kõigil tasanditel ja kõigis etappides kõikidesse poliitikavaldkondadesse, mis nõuaks kaasseadusandjatelt, nagu ka kõigilt liidu institutsioonidelt, organitelt ja asutustelt ning liikmesriikidelt, et nad peavad ELi õiguse rakendamisel järgima ELi põhiõigusi ja edendama nende kohaldamist kogu oma tegevuses; peab lisaks vajalikuks muuta liidu institutsioonide, organite, ametite ja asutuste jaoks kohustuslikuks põhiõiguste järelevalvemehhanismide ja nendega seotud selgeid eesmärgi ja võrdlusaluseid sisaldavate hindamisklauslite lisamise alati, kui võetakse vastu õigusakte põhiõiguste seisukohast tundlikes poliitikavaldkondades, sealhulgas vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala valdkonnas (põhiõiguste tõhustatud lõimimine);
9. tuletab meelde, et kodanike ootused, mida väljendati konverentsil, on suuremad põhiõiguste harta artikli 51 esimese lõigu rangest tõlgendamisest, mille kohaselt kohaldatakse hartat liikmesriikide suhtes üksnes liidu õiguse kohaldamise korral, ning et eesmärk peaks olema muuta põhiõigused võimalikult tõhusaks; nõuab seepärast Euroopa Liidu põhiõiguste harta kohaldamisala laiendamist liikmesriikide suhtes; on arvamusel, et sel eesmärgil tuleks harta artikli 51 lõiget 1 muuta nii, et hartas tunnustatud õigused peaksid inimesi kaitsma siis, kui liikmesriigid tegutsevad liidu pädevuse, st ainupädevuse või jagatud pädevuse valdkonnas, *isegi kui liit ei ole seda*

*pädevust veel teostanud*⁶;

10. nõuab, et koostataks Euroopa kodakondsuse põhikiri, millega nähakse ette kodanikele eriomased õigused ja vabadused, mis muudaksid Euroopa väärtused ja õigused liidu kodanike jaoks käegakatsutavamaks;
11. juhib tähelepanu sellele, et ELi kodakondsus antakse liikmesriigi kodakondsuse alusel, mis piirab juurdepääsu selles sisalduvatele õigustele muu kui ELi kodakondsusega inimeste jaoks, kes elavad ELi territooriumil, näiteks kolmanda riigi kodanikud, kellel on ELi pikaajalise elaniku staatus; nõuab ELi toimimise lepingu artikli 20 muutmist ja sellesse uue lõike 2a lisamist, milles sätestatakse, et artikli 20 lõikes 2 nimetatud õiguste kasutamist tuleks laiendada ELi territooriumil elavatele kolmandate riikide kodanikele, sealhulgas kolmandate riikide kodanikele, kellel on ELi pikaajalise elaniku staatus, ilma et see piiraks liikmesriikide pädevust anda kodakondsust; nõuab, et aluslepingutes keelustataks sellised investeeringute eest kodakondsuse andmise kavad, mille puhul pakutakse kolmandate riikide kodanikele riigi kodakondsust koos ELi kodakondsusega vastutasuks peamiselt rahalise panuse eest;
12. märgib, et mõned liikmesriigid ei anna oma teistes liikmesriikides elavatele kodanikele õigust riiklikel valimistel hääletada; on seisukohal, et Euroopa demokraatlike väärtustega on vastuolus see, et need ELi kodanikud jäetakse ilma õigusest hääletada ELi õiguse kohase vaba liikumise põhiõiguse kasutamise eest; kutsub üles sätestama aluslepingutes põhimõtte, et igal ELi kodanikul on õigus hääletada kohalikel, piirkondlikel, riiklikel ja Euroopa Parlamendi valimistel;
13. kutsub üles looma FRA-st sõltumatu inimõigustega tegeleva asutuse, mis sarnaneb riiklike inimõigustega tegelevate institutsioonidega ja järgib ÜRO Peaassamblee 1993. aasta Pariisi põhimõtteid, et kaitsta ja edendada Euroopa Liidu põhiõiguste hartat liidu institutsioonide, organite ja asutuste ning liikmesriikide poliitikas ja tavades liidu õiguse rakendamisel; on seisukohal, et see nõuab aluslepingutes õiguslikku alust Euroopa Liidu põhiõiguste asutuse loomiseks, selle sõltumatuse tagamiseks ja seadusandliku tavamenetluse kasutuselevõtuks selle asutuse volituste vastuvõtmiseks ja muutmiseks; nõuab, et sellele uuele asutusele antaks ELi toimimise lepingu artikli 263 alusel õigus esitada harta rikkumise korral hagnosisid; nõuab selle mandaadi laiendamist, sealhulgas õigust tegeleda kaebustega, ja et komisjon konsulteeriks FRA-ga kohustuslikus korras, kui ta valmistab ette põhiõigusi mõjutavaid seadusandlikke akte või soovitusi;
14. peab vajalikuks anda Euroopa Andmekaitseinspektorile õigus esitada ELi toimimise lepingu artikli 263 alusel andmekaitseõiguse rikkumise puhul hagnosisid;
15. nõuab, et ELi toimimise lepingusse lisataks uus liidu jagatud pädevus desinformatsiooni vastase tõhusa õigusraamistiku loomiseks;
16. peab äärmiselt kahetsusväärseks, et horisontaalset ELi õigusakti, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtet sõltumata isikute usutunnistusest või veendumustest, puudest, vanusest või seksuaalsest sättumusest, ei ole komisjoni 2008. aasta ettepanekust saadik nõukogu tasandil blokeerimise tõttu ikka veel vastu võetud, kuigi parlament on seda korduvalt nõudnud; peab seetõttu vajalikuks, et ELi toimimise

⁶ Arvestades kohtujurist Sharpstoni 30. septembri 2010. aasta arvamust kohtuasjas C-34/09: Zambrano.

lepingu artikli 19 kohased ELi meetmed diskrimineerimise vastu võitlemiseks võetaks vastu seadusandliku tavamenetluse kohaselt, et tagada diskrimineeritavatele inimestele liidus ühtne minimaalne kaitsetase; nõuab, et ELi toimimise lepingu artikkel 19 hõlmaks ka soo, sooidentiteedi, sooväljenduse või sootunnuste, sotsiaalse päritolu, geneetiliste omaduste, keele, poliitiliste või muude arvamuste, rahvusvähemusse kuulumise, vara ja sünniga seotud ning valdkonnaülese diskrimineerimise põhjuseid;

17. nõuab, et ELi toimimise lepingu artiklisse 8 lisataks viide soolisele ebavõrdsusele ja liidu kohustus püüda oma eri poliitikavaldkondades võidelda igasuguse soolise vägivalda vastu, sealhulgas võttes kõik vajalikud meetmed selliste kuritegude ennetamiseks ja nende eest karistamiseks ning ohvrite toetamiseks ja kaitsmiseks;
18. nõuab, et ELi toimimise lepingu artiklisse 10 lisataks sugu, sooidentiteet, sooväljendus või sootunnused ning kõik muud põhiõiguste harta artikli 21 lõikes 1 nimetatud alused, st nahavärvus, geneetilised omadused, keel, poliitilised või muud arvamused, rahvusvähemusse kuulumine, varaline seisund, sünnipära, et oma poliitika ja meetmete kindlaks määramisel ja rakendamisel saaks võidelda diskrimineerimise vastu;
19. kutsub üles lisama harta artikli 21 lõikesse 1 soo, sooidentiteedi, sooväljenduse ja sootunnused, et selgesõnaliselt keelata diskrimineerimine ka nendel alustel;
20. rõhutab, et Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 on vähemuste hulka kuuluvate isikute õigused sõnaselgelt loetletud liidu põhiseaduslike põhimõtete hulgas; nõuab meetmeid, sealhulgas ELi õigusakte, et kaitsta vähemuste hulka kuuluvaid inimesi ning traditsiooniliste rahvus- ja keelevähemuste kultuure ja keeli (muudatusettepanek 26 EPP); nõuab lisaks, et liit ühineks Euroopa piirkondlike ja vähemuskeelte hartaga ning rahvusvähemuste kaitse raamkonventsiooniga;
21. peab vajalikuks tagada kõigile kogu ELis õigus seksuaal- ja reproduktiivtervisele ning seonduvatele õigustele; kutsub üles lisama põhiõiguste harta uude artiklisse igapäevase kehalisele sõltumatusele, vabale ja teadlikule juurdepääsule seksuaal- ja reproduktiivtervisele ning seonduvatele õigustele ning kõigile sellega seotud tervishoiuteenustele ilma diskrimineerimiseta, sealhulgas ohutule ja seaduslikule abordile; palub asendada ELi toimimise lepingu artikli 4 lõike 2 punkti k järgmiste sõnadega „ühised ohutusprobleemid rahvatervise küsimustes ning inimeste tervise, sealhulgas seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste valdkonnas“;
22. nõuab kliimaeesmärgi lisamist põhiõiguste harta artiklisse 37;
23. nõuab, et perekonnaõigust käsitlevad piiriülese toimega meetmed võetaks vastu seadusandliku tavamenetluse kohaselt;

Piirikontrolli-, varjupaiga- ja sisserändepoliitika

24. kinnitab veel kord aluslepingutes sätestatud eesmärgi ja üldpõhimõtteid, millel ühine piiri-, varjupaiga- ja sisserändepoliitika põhineb, nagu ELi toimimise lepingu artiklite 67 ja 77 ning artikli 79 lõike 2 punkti b kohane vaba liikumine ilma kontrollita sisepiiridel ja tõhus ühine piirihaldus, ELi toimimise lepingu artikli 78 lõike 1 kohane tagasi- ja väljasaatmise lubamatus, kolmandate riikide kodanike õiglase kohtlemine, ebaseadusliku rände ja inimkaubanduse tõkestamine või ELi toimimise lepingu

artikli 80 kohane solidaarsuse ja vastutuse õiglase jagamise põhimõtte liikmesriikide vahel, ning mida tuleks kasutada täiendava õigusliku alusena aluslepingu kõnealuse peatüki kohaste õigusaktide vastuvõtmiseks;

25. on veendunud, et need moodustavad tugeva aluse, et vastata kodanike poolt konverentsil väljendatud nõudmistele⁷, mis hõlmasid ELi rolli tugevdamist seadusliku rände, varjupaigaküsimuste, ebaseadusliku rändega tegelemise, inimkaubanduse tõkestamise ja Euroopa Liidu ühiste piiride nõuetekohase haldamise valdkonnas, austades samal ajal põhiõigusi, samuti Euroopa ühise varjupaigasüsteemi reformimist ja rändajate vastuvõtmist käsitlevate ühiste reeglite kõigis liikmesriikides ühetaolist kohaldamist ning kõigis liikmesriikides integratsioonipoliitika parandamist;
26. rõhutab siiski, et ELi tasandi meetmed on peamiselt kaasseadusandjate vahelise institutsioonilise tasakaalustamatuse tõttu endiselt puudulikud; soovitab seetõttu kohaldada seadusandlikku tavamenetlust liidu piirikontrolli-, varjupaiga- ja sisserändepoliitika suhtes tervikuna, sealhulgas nende poliitikavaldkondade rakendamise hindamiseks (ELi toimimise lepingu artikkel 70); nõuab enamate pädevuste jagamist ELi ja liikmesriikide vahel, et saavutada ELi toimimise lepingu V jaotise II peatükis sätestatud eesmärged ning täielikult järgida subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtteid, sealhulgas integratsioonimeetmete puhul, mida praegu ei hõlmata, kuigi kolmandate riikide kodanike integreerimine ja kaasamine on nende ELi saabumise ja seal viibimise ühiste eeskirjade väljatöötamise edukuse seisukohast väga oluline ning Euroopa ühise varjupaigasüsteemi rakendamise keskne osa;

Kriminaalasjades tehtav õiguslane koostöö ja politseikoostöö

27. on veendunud, et horisontaalsed seadusandlikud meetmed, millega kohaldatakse põhimõtteid, millega kehtestatakse ELi kriminaalõiguse miinimumstandardid, suurendaksid vastastikust usaldust liikmesriikide vahel, tuues seega kaasa tõhusama õiguslase koostöö, järgides samal ajal subsidiaarsuse põhimõtet; nõuab, et ELi toimimise lepingu artiklisse 82 lisataks liidu pädevus kehtestada eelvangistuse miinimumnormid ja vahi alla võtmise tingimused ning tõendite lubatavuse miinimumnõuded, austades täielikult õigust õiglasele kohtulikule arutamisele kriminaalmenetluses; nõuab aluslepingute muutmist, et kodifitseerida Euroopa Liidu Kohtu praktika seoses liikmesriigi tehtud kohtuotsuste ja õigusasutuste otsuste vastastikuse tunnustamise piiramisega erandjuhtudel, kui kõnealuse liikmesriigi kohtusüsteemi mõjutavad süsteemsed või üldised puudused;
28. nõuab Euroopa Parlamendi suuremat kaasamist ELi toimimise lepingu artikli 83 lõikes 1 sätestatud seadusandliku erimenetluse raames, mis on seotud eriti ohtlike piiriülese mõõtmega kuritegude uute valdkondade kindlakstegemisega; nõuab keskkonnakuritegude, vaenukuritegude ja vaenukõne ning soolise vägivalla lisamist nn eurokuritegude loetellu.

⁷ Soovitused nr 41–45, vt <https://www.europarl.europa.eu/resources/library/media/20220509RES29121/20220509RES29121.pdf>.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	6.2.2023						
Lõpphääletuse tulemus	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 100px;">+:</td> <td style="text-align: right;">35</td> </tr> <tr> <td>-:</td> <td style="text-align: right;">18</td> </tr> <tr> <td>0:</td> <td style="text-align: right;">0</td> </tr> </table>	+:	35	-:	18	0:	0
+:	35						
-:	18						
0:	0						
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Konstantinos Arvanitis, Katarina Barley, Theresa Bielowski, Karolin Braunsberger-Reinhold, Patrick Breyer, Annika Bruna, Lena Düpont, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Cornelia Ernst, Maria Grapini, Evin Incir, Sophia in 't Veld, Patryk Jaki, Fabienne Keller, Łukasz Kohut, Moritz Körner, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Lukas Mandl, Erik Marquardt, Javier Moreno Sánchez, Maite Pagazaurtundúa, Paulo Rangel, Diana Riba i Giner, Isabel Santos, Tineke Strik, Ramona Strugariu, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Elena Yoncheva, Javier Zarzalejos						
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Susanna Ceccardi, Gwendoline Delbos-Corfield, José Gusmão, Dietmar Köster, Alessandra Mussolini, Matjaž Nemeč, Janina Ochojska, Anne-Sophie Pelletier, Thijs Reuten, Axel Voss						
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Aurélia Beigneux, Milan Brglez, Katalin Cseh, Marie Dauchy, Paolo De Castro, José Manuel Fernandes, Tomasz Frankowski, Vlad Gheorghe, Martin Hojsík, Max Orville, Mounir Satouri						

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

35	+
S&D	Katarina Barley, Milan Brglez, Paolo De Castro, Maria Grapini, Evin Incir, Lukasz Kohut, Dietmar Köster, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Theresa Bielowski, Matjaž Nemeč, Thijs Reuten, Isabel Santos, Elena Yoncheva
Renew	Katalin Cseh, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Vlad Gheorghe, Martin Hojsík, Sophia in 't Veld, Fabienne Keller, Moritz Körner, Max Orville, Maite Pagazaurtundúa, Ramona Strugariu
Verts/ALE	Patrick Breyer, Gwendoline Delbos-Corfield, Alice Kuhnke, Erik Marquardt, Diana Riba i Giner, Mounir Satouri, Tineke Strik
The Left	Konstantinos Arvanitis, Cornelia Ernst, Anne-Sophie Pelletier, Miguel Urbán Crespo

18	-
PPE	Karolin Braunsberger-Reinhold, Lena Düpont, José Manuel Fernandes, Tomasz Frankowski, Jeroen Lenaers, Lukas Mandl, Alessandra Mussolini, Janina Ochojska, Paulo Rangel, Axel Voss, Javier Zarzalejos
ID	Aurélia Beigneux, Annika Bruna, Susanna Ceccardi, Marie Dauchy, Tom Vandendriessche
ECR	Patryk Jaki
NI	Milan Uhrík

0	0

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu

6.12.2022

NAISTE ÕIGUSTE JA SOOLISE VÕRDÕIGUSLIKKUSE KOMISJONI MUUDATUSETTEPANEKUTENA ESITATUD SEISUKOHT

põhiseaduskomisjonile

Euroopa Parlamendi ettepanekute kohta aluslepingute muutmiseks
(2022/2051(INL))

naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni nimel Lina Gálvez Muñoz (raportöör)

MUUDATUSETTEPANEKUD

Naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon esitab vastutavale põhiseaduskomisjonile järgmised muudatusettepanekud:

Muudatusettepanek 1

Resolutsiooni ettepanek Põhjendus A a (uus)

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

Aa. arvestades, et liit peab kaitsma naiste õigusi ja soolise võrdõiguslikkuse saavutusi mitmesuguste katsete eest neid õigusi õõnestada, nagu on täheldatud teatavates liikmesriikides ja kogu maailmas, sätestades need terves liidu õigusraamistikus, muutes muu hulgas ELi aluslepinguid ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartat (edaspidi „harta“) viisil, mis tagab kõigile täieliku juurdepääsu põhiõigustele ja kehtestab naiste õigused kogu liidus, keskendudes muu hulgas vabale; teadlikule, üldisele ja täielikule juurdepääsule seksuaal- ja reproduktiivtervisele ning seonduvatele õigustele, sealhulgas ohutule ja seaduslikule abordile, naiste täielikule osalemisele tööturul tõhusate tagatiste kaudu seoses emapuhkuse, lapsevanemate võrdse puhkuse, tasustatud ja

mitteülekanntava vanemapuhkuse, paindliku tööaja ja kaugtöö võimaluste, kohapealsete lapsehoiuteenuste, hooldusteenuste ja võrdse tasuga võrdväärse töö eest kooskõlas Euroopa sotsiaalõiguste samba 2. ja 3. põhimõttega;

Muudatusettepanek 2

**Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus B a (uus)**

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

Ba. arvestades, et tuleks kehtestada „õigus tervisele“, tagades kõigile eurooplastele võrdse ja üldise juurdepääsu taskukohasele, ennetavale, aktiivravi hõlmavale ja kvaliteetsele tervishoiule; arvestades, et meie tervishoiusüsteemide vastupanuvõimet ja kvaliteeti tuleks tugevdada ning luua Euroopa terviselüü; arvestades, et liidu ja liikmesriikide jagatud pädevusena tuleks lisada inimeste tervise, sealhulgas seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste kaitse ja parandamine;

Muudatusettepanek 3

**Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus C a (uus)**

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

Ca. arvestades, et soolise vägivalla vastu võitlemine on liidu soolise võrdõiguslikkuse strateegia ja liidu välistegevuse peamine prioriteet; arvestades, et kuritegevuse areng nõuab soolise vägivalla lisamist ELi toimimise lepingu artikli 83 lõikes 1 sätestatud eriti ohtlike piiriülese mõõtmega kuriteoliikide loetellu, et võimaldada Euroopa Parlamendil ja nõukogul kehtestada seadusandliku tavamenetluse kohaselt

miinimumreeglid süütegude ja karistuste määratlemiseks;

Muudatusettepanek 4

**Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus D a (uus)**

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

Da. arvestades, et hartas on sätestatud liidus elavate inimeste peamised põhiõigused ja -vabadused; arvestades, et seksuaal- ja reproduktiivõigused, sealhulgas õigus ohutule ja seaduslikule abordile, on põhiõigused, mida kaitstakse inimõigustena rahvusvahelises ja Euroopa inimõigustealases õiguses ning mida tuleb tagada ja tugevdada liidu esmaste õigusaktidega; arvestades, et hartasse tuleks lisada õigus abordile, lisades selle liidu ja liikmesriikide jagatud pädevusena harta artiklile 35, mis tagab terviseõiguste kaitse ja parandamise, ning et nõukogule tuleks esitada ettepanek hartat vastavalt muuta, kuna sellel on otsene mõju hartas tunnustatud õiguste, nagu inimväärikus, isiklik autonoomia, võrdsus ja kehaline puutumatus, tõhusale kasutamisele;

Muudatusettepanek 5

**Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus E a (uus)**

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

Ea. arvestades, et soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamine ja sooteadlik eelarvestamine on ülemaailmselt tunnustatud strateegiad ja vahendid soolise võrdõiguslikkuse saavutamiseks, tagades soolise perspektiivi integreerimise kõigi õigusaktide, poliitikavaldkondade, programmide ja meetmete kavandamisse, rakendamisse ja hindamisse kogu

poliitikatsükli jooksul; arvestades, et soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamine ja sooteadlik eelarvestamine on liidu ja liikmesriikide tasandil poliitikavaldkondades ja institutsioonides ikka veel killustatud; arvestades, et soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamine peaks olema hartas sätestatud valdkondadevaheline põhimõte;

Muudatusettepanek 6

**Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus F a (uus)**

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

Fa. arvestades, et liidu ja liikmesriikide fiskaal- ja eelarvepoliitika ei tohiks tugevdada olemasolevat soolist ebavõrdsust, sealhulgas soolist palgalõhet, ega heidutada naisi tööturule sisenemast, sinna jäämast või tagasi pöördumast; arvestades, et konverents peaks kasutama aluslepingute läbivaatamist, et süvalaiendada soolist võrdõiguslikkust majanduslikus ja sotsiaalses juhtimises, et vähendada vaesust, sotsiaalset tõrjutust ja diskrimineerimist ning edendada soolist võrdõiguslikkust, nagu on sätestatud ELi toimimise lepingu artikli 3 lõikes 3; arvestades, et ebavõrdsus mõjutab eelkõige naisi kogu nende mitmekesisuses ja see süveneb liidus iga päevaga; arvestades, et ELi toimimise lepingu artikleid 110–113 maksusätete kohta ja ELi toimimise lepingu VI osa II jaotist rahandussätete kohta tuleks kohaldada kooskõlas ELi toimimise lepingu artiklis 8 ja harta artiklis 23 sätestatud soolise võrdõiguslikkuse aluspõhimõttega ning aluslepingute valdkondadevahelise eesmärgiga saavutada soolise diskrimineerimise täielik kõrvaldamine kõigist poliitikavaldkondadest;

Muudatusettepanek 7

**Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus G a (uus)**

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

Ga. arvestades, et aluslepingute ja harta võrdõiguslikkust käsitlevate sätete täielik rakendamine ning diskrimineerimise vastu võitlemine kõigis valdkondades tähendab, et poliitikakujundajate käsutuses on võrdõiguslikkusega seotud andmed, sealhulgas soo, rassilise ja etnilise päritolu, seksuaalse sättumuse ja identiteedi järgi rühmitatud andmed, et mõista diskrimineerimise kõiki liike ja mõõtmeid, sealhulgas läbipõimunud ja institutsioonilist diskrimineerimist, ning nende vastu võidelda; arvestades, et komisjon ja liikmesriigid peaksid võtma vajalikke meetmeid usaldusväärsete ja võrreldavate andmete kogumiseks, mis võimaldaks edendada ELi soolise võrdõiguslikkuse strateegiat, järgides täielikult liidu andmekaitse põhimõtteid ja standardeid ning põhiõigusi;

Muudatusettepanek 8

**Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus H a (uus)**

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

Ha. arvestades, et Euroopa tulevikku käsitlev konverents kinnitas, et kodanikud hindavad naiste esindatust ja panust juhtivatel ametikohtadel ja mis tahes kutsealal; arvestades, et liidu institutsioonid ja nendega seotud organid peaksid seda täielikult kajastama ja näitama eeskujuna, seades oma koosseisus eesmärgiks soolise tasakaalu, mitmekesisuse tagamise ja soolise võrdõiguslikkuse taotlemise;

Muudatusettepanek 9

**Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus I a (uus)**

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

Ia. arvestades, et Euroopa tuleviku konverents kinnitas kodanike huvi soolise võrdõiguslikkuse vastu ja toetust soolisele võrdõiguslikkusele, edendades naisettevõtlust ja ettevõtluskeskkonda ning naisi teaduses, tehnoloogias, inseneerias ja matemaatikas;

Muudatusettepanek 10

**Resolutsiooni ettepanek
Punkt 1 – alapunkt a (uus)**

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Euroopa Liidu lepingut („ELi leping“) muudetakse järgmiselt:

a) artikli 2 teine lause asendatakse järgmisega:

„Need on liikmesriikide ühised väärtused ühiskonnas, kus valitsevad pluralism, mittediskrimineerimine, sallivus, õiglus, solidaarsus ning sooline võrdõiguslikkus.“;

Muudatusettepanek 11

**Resolutsiooni ettepanek
Punkt 1 – alapunkt b (uus)**

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

1. ELi lepingut muudetakse järgmiselt:

b) artikli 3 lõike 3 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Ta võitleb sotsiaalse tõrjutuse ja

diskrimineerimise vastu ning edendab sotsiaalset õiglust ja kaitset, soolist võrdõiguslikkust, põlvkondade solidaarsust ja lapse õiguste kaitset. Eespool nimetatud eesmäärke piiritletakse õiglase sotsiaal-majandusliku juhtimise kontseptsiooniga, et vähendada ebavõrdsust ja saavutada sooline võrdõiguslikkus. Soolise võrdõiguslikkuse saavutamiseks on vaja, et liidu teiseste õigusaktide kehtestamisel ja rakendamisel kohaldatakse soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamist valdkonnaülese põhimõttena.“

Muudatusettepanek 12

**Resolutsiooni ettepanek
Punkt 1 – alapunkt c (uus)**

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

1. ELi lepingut muudetakse järgmiselt:

c) artiklisse 13 lisatakse järgmine lõige:

„5. Liidu institutsioonide ning nende loodud juht- ja nõuandeorganite koosseis peab olema sooliselt tasakaalustatud ning tagama mitmekesisuse ja püüdlema soolise võrdsuse poole.“;

Muudatusettepanek 13

**Resolutsiooni ettepanek
Punkt 1 – alapunkt d (uus)**

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

1. ELi lepingut muudetakse järgmiselt:

d) artikli 21 lõike 1 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„1. Liidu tegevus rahvusvahelisel areenil tugineb põhimõtetele, millest on juhitud liidu enda loomine,

arendamine ja laienemine ning mida liit soovib edendada ka ülejäänud maailmas: demokraatia, õigusriik, inimõiguste ja põhivabaduste universaalsus ning jagamatus, inimväärikuse, võrdsuse, sealhulgas soolise võrdõiguslikkuse ja solidaarsuse ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja põhimõtete ja rahvusvahelise õiguse austamine.“;

Muudatusettepanek 14

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 2 – alapunkt a (uus)

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Euroopa Liidu toimimise lepingut („ELi toimimise leping“) muudetakse järgmiselt:

a) artikli 4 lõike 2 punkt k asendatakse järgmisega:

„k) ühised ohutusprobleemid rahvatervise küsimustes, inimeste tervise ja heaolu kaitse ja parandamine, sealhulgas üldine ja täielik juurdepääs seksuaal- ja reproduktiivtervisele ning seonduvatele õigustele, eelkõige, kuid mitte ainult, naiste ja tütarlaste jaoks.“;

Muudatusettepanek 15

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 2 – alapunkt b (uus)

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

2. ELi toimimise lepingut muudetakse järgmiselt:

b) artikkel 8 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 8

Kõigi oma asjaomaste meetmete puhul on liidu eesmärk kaotada ebavõrdsus ja diskrimineerimine, suurendada mitmekesisust ja edendada soolist

võrdõiguslikkust, kohaldades kõigis poliitikavaldkondades soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise põhimõtet ja sooteadliku eelarvestamise põhimõtet, võttes ühtlasi kasutusele interseksionaalse lähenemise.“;

Muudatusettepanek 16

**Resolutsiooni ettepanek
Punkt 2 – alapunkt c (uus)**

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

**2. ELi toimimise lepingut
muudetakse järgmiselt:**

**c) artikkel 10 asendatakse
järgmisega:**

„Artikkel 10

Oma poliitika ja meetmete määratlemisel ja rakendamisel püüab liit hoida ära diskrimineerimist soo, sotsiaalse soo, sooidentiteedi, sooväljenduse, seksuaalse sättumuse, sootunnuste, rassi, nahavärvuse, etnilise või sotsiaalse päritolu, geneetiliste omaduste, keele, usutunnistuse või veendumuste, poliitiliste või muude arvamuste, rahvusvähemusse kuulumise, varalise seisundi, sünnipära, puude või vanuse alusel, samuti läbipõimunud diskrimineerimist, ning võidelda selle vastu.“;

Muudatusettepanek 17

**Resolutsiooni ettepanek
Punkt 2 – alapunkt d (uus)**

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

**2. ELi toimimise lepingut
muudetakse järgmiselt:**

**d) artikli 19 lõige 1 asendatakse
järgmisega:**

„1. Euroopa Parlament ja nõukogu

võivad seadusandliku tavamenetluse kohaselt võtta asjakohaseid meetmeid, et hoida ära diskrimineerimist soo, sotsiaalse soo, sooidentiteedi ja sooväljenduse, sootunnuste, seksuaalse sättumuse, rassi, nahavärvuse, etnilise või sotsiaalse päritolu, geneetiliste omaduste, keele, usutunnistuse või veendumuste, poliitiliste või muude arvamuste, rahvusvähemusse kuulumise, varalise seisundi, sünnipära, puude või vanuse alusel ning selle vastu võidelda.“;

Muudatusettepanek 18

**Resolutsiooni ettepanek
Punkt 2 – alapunkt e (uus)**

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

**2. ELi toimimise lepingut
muudetakse järgmiselt:**

**e) artikli 83 lõige 1 asendatakse
järgmisega:**

„1. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad seadusandliku tavamenetluse kohaselt direktiivide abil kehtestada miinimumeeskirjad kuriteokoosseisude ja karistuste määratlemiseks eriti ohtlike piiriülese mõõtmega kuriteoliikide puhul tulenevalt nende kuritegude olemusest või mõjust või erivajadusest võidelda nende vastu ühistel alustel.

*Need kuriteoliigid on järgmised:
terrorism, inimkaubandus ning naiste ja laste seksuaalne ärakasutamine, sooline vägivald, ebaseaduslik uimastikaubandus, ebaseaduslik relvaäri, rahapesu, korrupsioon, maksevahendite võltsimine, arvutikuriteod, kübervägivald ja organiseeritud kuritegevus.*

Olenevalt kuritegevusealase olukorra kujunemisest võivad Euroopa Parlament ja nõukogu seadusandliku tavamenetluse kohaselt kindlaks määrata muud kuriteoliigid, mis vastavad käesolevas

lõikes sätestatud kriteeriumidele.“;

Muudatusettepanek 19

**Resolutsiooni ettepanek
Punkt 2 – alapunkt f (uus)**

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

**2. ELi toimimise lepingut
muudetakse järgmiselt:**

**f) artikli 153 lõike 1 punkt i
asendatakse järgmisega:**

**„i) soolise võrdõiguslikkuse edendamine
seoses võimalustega tööturul ja
kohtlemisega töö;“;**

Muudatusettepanek 20

**Resolutsiooni ettepanek
Punkt 2 – alapunkt g (uus)**

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

**2. ELi toimimise lepingut
muudetakse järgmiselt:**

**g) artikkel 157 asendatakse
järgmisega:**

i) lõige 1 asendatakse järgmisega:

**„1. Iga liikmesriik tagab, et võrdse või
võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise
põhimõtet kohaldatakse kõigi töötajate
suhtes mittediskrimineerival viisil, millega
edendatakse soolist võrdõiguslikkust.“;**

**ii) lõike 2 teise lõigu sissejuhatav
lause asendatakse järgmisega:**

**„Võrdne tasu kõigile töötajatele
mittediskrimineerival viisil ja soolist
võrdõiguslikkust edendades tähendab, et“;**

iii) lõige 3 asendatakse järgmisega:

**„3. Seadusandliku tavamenetluse
kohaselt ja pärast konsulteerimist
majandus- ja sotsiaalkomiteega võtavad
Euroopa Parlament ja nõukogu**

meetmeid, et tagada võrdsete võimaluste põhimõtte kohaldamine ning edendada soolist võrdõiguslikkust tööhõive ja elukutse küsimustes, sealhulgas võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtet.“;

iv) löige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Pidades silmas täieliku ja tegeliku soolise võrdõiguslikkuse tagamist tööasjus, ei takista võrdse kohtlemise põhimõtte ühtki liikmesriiki säilitamast või võtmast meetmeid, millega nähakse naistele kogu nende mitmekesisuses ette erilised eelised, et hoida ära igasugust diskrimineerimist, ebavõrdsust või ebasoodsat olukorda tööasjus, need kõrvaldada ja heastada.“;

Muudatusettepanek 21

**Resolutsiooni ettepanek
Punkt 2 – alapunkt h (uus)**

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

**2. ELi toimimise lepingut
muudetakse järgmiselt:**

h) artiklit 165 muudetakse järgmiselt:

i) lõike 2 seitsmes taane asendatakse järgmisega:

„– arendada Euroopa mõõdet spordis spordivõistluste aususe ning avatuse ja sporditöö eest vastutavate asutuste omavahelise koostöö edendamise ning igast soost sportlaste, iseäranis noorte sportlaste füüsilise ja vaimse puutumatus e kaitsmise kaudu.“;

Muudatusettepanek 22

**Resolutsiooni ettepanek
Punkt 2 – alapunkt i (uus)**

i) deklaratsioon Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 8 kohta (nr 19) asendatakse järgmisega:

„Konverents lepib kokku, et oma üldistes jõupingutustes soolise ebavõrdsuse ja diskrimineerimise kaotamiseks seab liit oma eri poliitikavaldkondades eesmärgiks igasuguse soolise vägivalla, sealhulgas koduvägivalla ennetamise ja selle vastu võitlemise. Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed, et hoida ära selliseid kuritegusid, karistada nende toimepanemise eest ning toetada ja kaitsta kõiki ohvreid ning neile kahju heastada, võttes arvesse vägivalla soopõhist mõistmist.“;

Muudatusettepanek 23

**Resolutsiooni ettepanek
Punkt 3 – alapunkt a (uus)**

3. Euroopa Liidu põhiõiguste hartat („harta“) muudetakse järgmiselt:

a) artikli 3 pealkirja muudetakse järgmiselt:

„Õigus isikupuutumatusetele ja kehalisele sõltumatusetele“;

b) artiklisse 3 lisatakse järgmine lõige:

“3. Igaühel on õigus kehalisele sõltumatusetele, vabale, teadlikule, täielikule ja üldisele juurdepääsule seksuaal- ja reproduktiivtervisele ning seonduvatele õigustele ja kõigile sellega seotud tervishoiuteenustele, sealhulgas ohutule ja seaduslikule abordile, ilma diskrimineerimiseta.“;

Muudatusettepanek 24

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 3 – alapunkt b (uus)

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

3. hartat muudetakse järgmiselt:

b) artikli 21 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Keelatud on igasugune diskrimineerimine, sealhulgas diskrimineerimine soo, sotsiaalse soo, soolise identiteedi, sooväljenduse, sootunnuste, seksuaalse sättumuse, rassi, nahavärvuse, etnilise või sotsiaalse päritolu, geneetiliste omaduste, keele, usutunnistuse või veendumuste, poliitiliste või muude arvamuste, rahvusvähemusse kuulumise, varalise seisundi, sünnipära, puude või vanuse tõttu või mis tahes läbipõimunud diskrimineerimine.“;

Muudatusettepanek 25

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 3 – alapunkt c (uus)

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

3. Hartat muudetakse järgmiselt:

c) artikkel 23 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 23

Sooline võrdõiguslikkus

Sooline võrdõiguslikkus tuleb tagada kõikides valdkondades ja sotsiaalvaldkondades.

Soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamist kohaldatakse valdkondadevahelise põhimõttena liidu teiseste õigusaktide kehtestamisel ja rakendamisel ning see ei takista selliste meetmete säilitamist või vastuvõtmist, millega nähakse ette konkreetsed eelised naistele kogu nende

mitmekesisuses.“;

Muudatusettepanek 26

**Resolutsiooni ettepanek
Punkt 3 – alapunkt d (uus)**

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

3. hartat muudetakse järgmiselt:

d) lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 23a

Õigus seksuaal- ja reproduktiivtervisele ning seonduvatele õigustele juurdepääsule

Igäihel on õigus kehalisele sõltumatusse, vabale, teadlikule, täielikule ja üldisele juurdepääsule seksuaal- ja reproduktiivtervisele ning seonduvatele õigustele ja kõigile sellega seotud tervishoiuteenustele, sealhulgas ohutule ja seaduslikule abordile, ilma diskrimineerimiseta.“;

Muudatusettepanek 27

**Resolutsiooni ettepanek
Punkt 3 – alapunkt e (uus)**

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

3. hartat muudetakse järgmiselt:

e) artikli 33 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Pere-, era- ja tööelu ühitamiseks ning selleks, et edendada hoolduskohustuste võrdset jagamist meeste ja naiste vahel, et kaotada sooline ebavõrdsus sissetulekutes ja töötasus, on igäihel õigus kaitsele vallandamise eest raseduse ja sünnituse, isaduse või hooldusega seotud põhjusel ning õigus võrdsele tasustatud rasedus- ja sünnituspuhkusele, isapuhkusele ja hoolduspuhkusele ning muule paindlikule

töökorraldusele.“;

Muudatusettepanek 28

**Resolutsiooni ettepanek
Punkt 3 – alapunkt f (uus)**

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

3. hartat muudetakse järgmiselt:

f) artikkel 35 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 35

Tervis, heaolu ja hooldus

Tervist käsitatakse täieliku füüsilise, vaimse, emotsionaalse ja sotsiaalse heaoluna, mitte üksnes haiguse või puude puudumisena.

Igäihel on õigus kvaliteetsese, juurdepääsetavale, kättesaadavale ja taskukohasele ravile, õigus ennetavale tervishoiule ja õigus meditsiiniteenustele. Tagatakse inimeste tervise kõrgetasemeline kaitse, sealhulgas seksuaal- ja reproduktiivtervis ning seonduvad õigused.“;

Muudatusettepanek 29

**Resolutsiooni ettepanek
Punkt 3 – alapunkt g (uus)**

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

3. hartat muudetakse järgmiselt:

g) artikli 51 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Käesoleva harta sätted on subsidiaarsuse põhimõtet nõuetekohaselt arvesse võttes ette nähtud liidu institutsioonidele ja asutustele ning liikmesriikidele. Seepärast austavad nad õigusi, järgivad põhimõtteid ja edendavad nende kohaldamist vastavalt oma

vastavatele volitustele.“.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	25.10.2023
Lõpphääletuse tulemus	+: 20 -: 6 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Gabriele Bischoff, Damian Boeselager, Włodzimierz Cimoszewicz, Ana Collado Jiménez, Gwendoline Delbos-Corfield, Daniel Freund, Brice Hortefeux, Giuliano Pisapia, Paulo Rangel, Antonio Maria Rinaldi, Domènec Ruiz Devesa, Jacek Saryusz-Wolski, Helmut Scholz, Pedro Silva Pereira, Sven Simon, Guy Verhofstadt, Loránt Vincze, Rainer Wieland
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Gilles Boyer, Christian Doleschal, Cyrus Engerer, Alin Mituța, Maite Pagazaurtundúa
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Andor Deli, Petros Kokkalis, Kosma Złotowski

NIMELINE LÖPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS

20	+
EPP	Collado Jiménez Ana, Doleschal Christian, Simon Sven, Vincze Lórant, Wieland Rainer
S&D	Bischoff Gabriele, Cimoszewicz Włodzimierz, Engerer Cyrus, Pisapia Giuliano, Ruiz Devesa Domènec, Silva Pereira Pedro
Renew	Boyer Gilles, Mițuța Alin, Pagazaurtundúa Maite, Verhofstadt Guy
Verts/ALE	Boeselager Damian, Delbos-Corfield Gwendoline, Freund Daniel
The Left	Kokkalis Petros, Scholz Helmut

6	-
EPP	Hortefeux Brice, Rangel Paulo
ECR	Saryusz-Wolski Jacek, Zlotowski Kosma
ID	Rinaldi Antonio Maria
NI	Deli Andor

0	0

Hääletuse parandused ja hääletuskavatsused	
+	
-	
0	Vincze Lórant

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu